STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 05840

DER VOS KRIGT DI PETSH

Leonid Andreyev

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לעאָניד אַנדרעיעוו

דער וואס קריגט די פּעטש

אַפאָרשטעלונג אין פיר אַקטן

יידיש פון אַברהם מאָרעווסקי

פאַרלאַג „ברידער לעווין-עפשטיין און שותפים",
תרפ"א · ווארשע · 1921

שער־בלאט געצייכענט
פון הענריק בערלעווי.

אלע רעכט אויף דער איבערזעצונג
בעהאלט דער איבערזעצער פאר זיך.

געזעצט ביי ש. פרייפעס און י. זעצער ווארשא, לעשנא 6 טעל. 89—299

הקדמה

הקדמה.

צוויי אמתען זיינען דער גרונט פון דער גאַנצער ריכטונג, אָן וועלכער די יידישע בינע מוז זיך פעסט האַלטען, אויב איר איז באַשערט זיך נאָרמאַל צו אַנטוויקלען.

ערשטענס — נאַציאָנאַלע מאָטיווען ביים בינען־דיכטער.

דער יידישער דראַמאַטיקער דאַרף זוכען די קאָנפליקטען פון זיינע דראַמאַטישע צוזאַמענשטויסען אויסשליסלעך אין די קנייטשען פון ספעציפיש־יידישען לעבען, יידישער געשיכטע און יידישע קאָליזיען.

צו דער זון פון אַלוועלטליכע אוצרות ציט זיך יעדער פאָלק דורך אירע וועגען, יעדער נאַציע דורך אירע זאָרגען און זיפצען.

אונזער בינע־דיכטונג וועט אַליין ניט אָפּטרעטען פון דאָזיגען פעסטען כלל, אויב זי וועט זיך ניט באַפרידיגען מיט דער לאַגע פון נאָכקרימערישער ערשיינונג און וועט האַלטען ביים ווערען אָריגינעל און אייגנאַרטיג. אויפן דאָזיגען וועג זיינען שוין די ערשטע טריט געמאַכט געוואָרען, און אין דער צוקונפט לאָזט זיך קוקען דרייסט און גאוהדיג.

דער צווייטער אמת פון אונזער בינע־ריכטונג איז דער היפך פון ערשטען.

אויב דער דראַמאַטיקער מוז שעפען זיינע טעמען נאָר אין די טיפענישען פון יידישער פאַרגאַנגענהייט און געגענוואַרט, דאַרף אָבער דער שוישפילער למען־השם זיך פאַרנעמען איבער די ברייטקייטען פון אַלגעמיינער ליטעראַטור און זיך באַהויכען מיט די אָטעמס פון אַלע קלאַסישע ווערק, אין וועלכע די אַלוועלטליכע בינע האָט געשעפט איר אַנטוויקלונג.

אַלזאָ —

א) די דראַמאַטורגיע איז נאַציאָנאַל;

ב) דאָס טעאַטער איז אַלוועלטליך.

אָן אַן אייגענער נאַציאָנאַלער דראמאטורגיע וואָלט דאָס יידיש טעאַטער ניט האָבען קיין נשמה. אָן אַן אַלוועלטליך = אַנטוויקעלטען שוישפּילער וועט די יידישע דראַמאַטורגיע ניט באַקומען קיין פּנים.

אַרויסגייענדיג פון אָט די טעזען, וועלכע שאַפען, נאָך אונזער מיינונג, אַן אַקסיאָמע — האַלטען מיר, אז דער יידישער שוישפּילער מוז האָבען אין זיין רעפּערטואַר אַ ל ץ, וואָס האָט ווען עס איז באַפּייערט די שוישפּילער ביי די אומות העולם, אויסמיידענדיג נאָר דאָס, וואָס איז ספּעציפיש ניט יידיש.

אַ שטייגער: לעסינגס — „מיננאַ פאָן בארהעלם", אָדער טאָלסטאָיס — „מאַכט פון דער פינסטערניש", אָדער טשעכאָוו... זייענדיג פאַר זיך מייסטערווערק, האָבען זיי אַ ריין נאַציאָנאַלען קאָלאָריט און טאָרען ניט געשפּילט ווערען אין איבערזעצונגען: זיי וואָלטען קלינגען פאַלש.

זיי וועט אויך ניט שפּילען קיין קינסטלער פון טעאַטער, וואָס פאַרמאָגט אַ קריטישען חוש און אַ לעבעדיגע באַציהונג צו זיך.

* * *

דאָס ווערק, וועלכע מיר נעמען אויף זיך די דרייסטקייט פאָרצולייגען דעם יידישען רעפּערטואַר אין דער פאָרליגענדער איבערזעצונג, פאַרנעמט אַ גאַנץ באַזונדערן אָרט אין דער קייט פון טעאַטער-פּיעסען.

עס געהערט דעם פעדער פון אַ שריפטשטעלער, וואָס איז געווען אַ בולטער פאָרשטייער פון זיין צייט און לאַנד, און גלייכצייטיג איז עס איבערפולט מיט מאָטיוען, וועלכע קלינגען, ווי אייביגע, פאַר די יענע, וואָס דערהערען זיי און בלייבען ניט טויב צו זייערע קלאַנגען...

„דער וואָס קריגט די פּעטש" איז אַ ווערק, אין וועלכען עס ציטערען די האַלב-צעריסענע סטרונעס פון דער רוסישער נשמה, פאַר דער רעוואָלוציע, אָבער עס שפּילט זיך אָפּ אין אַ סביבה, וואָס האָט מיט רוסען און רוסלאַנד קיין געמיינזאמען פינטעל ניט.

די גאַנצע פּיעסע ביים ערשטען קוק איז פאַרוויקעלט, פאַרפּלאָנטערט,

אָבער—בײם תּנאי פון ריכטיגער אויפפאַסונג—מצד רעזשי און אַקטיאָר־
— איז זי קלאָר, אײַנפאַך און פּשוט ווי... אַ פּאַטש.
די טענער זײַנען העכסט מאָדערן, די פאַרבען און ליניען פון גאַנצען
קינסטלערישען בוי זײַנען דאָס לעצט = געשריי פון ערב=מלחמהדיגער
בונטקײַט. פאַר די אויגען און אויערן איז ער א מין קאָנגלאָמעראַט
פון פוטוריסטיש = קוביסטיש = בופאָנישע צוזאַמענפלעכטונגען —
אָבער קוקט מען זיך אײַן דעם אײַן; שפּיזט מען דורך די בונטע
וועבונג מיטן שאַרף פון מאַרך, — געפינט מען אַנ'אײַנפאַכען, אײביג —
טראַגישען מאָטיוו, וועלכער איז אַלע צײַטען גלײַך נאָהנט און ווײַט:
דעם קאָנפליקט פון זיך באַזינטען געניוס, וואָס זוכט זײַן אָרט אין
צײַט פון בראשית ביז הײַנט און געפינט אים. נאָר אין קאָמפּראָ=
מיסען, וואו ער הערט אויף צו זײַן דאָס, וואָס ער איז...
ניט צופעליג און ניט אומזיסט האָט די פּרעסע אָנגענומען דאָס שטיק
מיט אַנ'אונגעהערטער לײַדענשאַפטליכקײַט. סײַ די לויבער, סײַ די
זידלער האָבען ניט געקאָנט רײַדען קאַלטבלוטיג וועגען דעם ווערק;
זײַן פאַרנעם האָבען דערפילט אַלע.
און עס האָבען זיך אַנטציקט די, וואָס האָבען עס פאַרשטאַנען ביזן
סוף.
און געערגערט האָבען זיך די, ווער עס האָט דערזען די דרײַסטקײַט
פון פאַרנעם, ניט קאָנענדיג אויסשעפּען די טיפקײַט פונם אינהאַלט.
לויט אונזער איבערצײַגונג איז „דער" א קלאַסיש ווערק. די אויפפירונג
אין דער „ווילנער=טרופּע", האָט אונז באוויזען, אַז עס איז אַ גלענצענ־
דע אויפגאַבע פאַר הײַנטיגען יידישען טעאַטער. זײענדיג אַ מײַסטער־
ווערק פון רוסישער ליטעראַטור, איז די פּיעסע אוניווערסאַל, אַלוועלט=
ליך לויט איר מליצה און האנדלונג; געבענדיג אַ ברײטען שטח פאַר
דער פאַנטאַזיע פון בײַגײַענדיגע בינע=קונסטען: דעקאָראַציע, מוזיק,
גרופּען — און מאַסען סצענעס, איז די פּיעסע אַ דאַנקבאַר פעלד פאַר
דעם רעזשי און גלײַכצײַטיג פאַרמאָגט זי אַ רײַכען ראָלען = מאַטעריאַל,
אין וועלכען די ראָלע פון „דערען" איז אַנ'אויפגאַבע, וואָס טרעט ניט
אָפּ פאַר די שענסטע אין שווערסטע מוסטערן פון וועלט = רעפּערטואַר

* * *

בײַם איבערזעצען די פּיעסע האָבען מיר געהאַלטען פאַר אומבאַדינגט נויטיג צו פאַרהיטען דעם ספּעציפישן סטיל פון אָריגינאַל, דהיינו: זײַן,—זאָל ערלויבט זײַן צו זאָגען — נעוראַסטענישקייט אין בוי. פון פילע פּראַזען אין וועלכער עס שפּיגעלט זיך אָפּ די צובראָכענקייט פון דער ערב=מלחמהדיגער גייסטיגער קאָנצעפּציע. דאָס האָט אונז געצוואונגען עפּטליך צו איבערזעצען ווערטערליך אפילו דאַן, ווען ס'דוכט זיך, אַז עס קומען אַרויס ניט יידישע, ניט בויגזאַמע פראַזען. זאָל דער לעזער וויסען, אַז אַזוינע פראַזען זײַנען בײַ אַנדרעיעוון ניט רוסיש.

אַ שטייגער:

Можно, когда здороваешься и прощаешься, а по-

לחלוטין ניט רוסיש. середин҄ѣ нельзя

אָדער каждые глаза

אָדער ты будешь смотрѣть меня?

אויף רוסיש זאָגט מען: Смотрѣть на меня

אַ ספּעציעלער אויסדרוק איז „Смотрѣть невѣсту“,

פון דעם האָט זיך אויסגעבילדעט ביסלעכווייז אַזוינע אויסדרוקן ווי:

Смотрѣть процедуру,

Смотрѣть спектакль,

Смотрѣть актера,

אָבער Смотрѣть меня

דאָס איז גאַנץ באַשטימט אַנ'אומדערלאָזבארער באַרבאַריזם. אָבער ווי באַלד אים דערלאָזט אַנדרעיעוו, אָנגעפירט פון דער צייט און פּסיכיק, האָבען מיר געהאלטען פאַר נויטיג עס איינצוהאלטען אין יידישען טעקסט. אין אַ גאַנצע ריי אַזוינע שטעלען ערקלערען זיך אויסשליסליך מיטן כאַראַקטער פון אָריגינאַל.

אויסער דעם וועט דער לעזער טרעפען אַ ריי ווערטער און באַגריפען, וועלכע וועלען—וואַרשיינליך—ערטערווייס שיינען פאַר ניט פּאַסיגע, אָדער אומגעריכטע.

מיר האַלטען, אַז באַגריפען, וואָס האָבען ביי אונז באַקומען א ספּעציפישען ביי־טעם, אדאַנק דער סביבה פון געברויך, מוזען אָפּגעהאַשט ווערען פון זייער שימעל און אויפגעשטעלט ווערען אין זייער נאַטירליכען גלאַנץ. למשל — „מלכה".

„מלכה" איז קעניגין Regina... מיר זיינען געוואוינט צו פאַרבינדען דעם נאָמען „מלכה" מיט די געשטאַלטען פון באַשיידענע, עפּטליך פאַרוואָגעלטע מיידלאַך אין די פאַרגרעבטע גאַסען אונזערע, אָבער דאָס איז נאָר אַ פאָראורטייל פון געטאָ.

בעת מיר האָבען צו טאָן מיט גדלות, מיט אימפּאָזאַנטער מאַיעסטעטישקייט פון אַזאַ געשטאַלט ווי קאַנסועללאָ, אָדער זינידע, דאַרפען מיר דעם פאָראורטייל אָפּוואַרפען און נעמען דאָס וואָרט אַזוי ווי עס איז.

דאָסגלייכען אין אַנדערע פאַלען.

ניט געשטערט האָבען מיר זיך אויך מיט דעם, וואָס אנדערע באַגריפען זיינען גאַנגבאַר אין איין קאַנט און ניט גאַנגבאַר אין אַ צווייטען, ווי למשל: „אָשוסט", מיר באַהויפּטען, אַז די שפּראַך קאָן ווערען באַרייכערט נ אָ ר באַנוצענדיג אַ ל ע שאַטירונגען, וואָס זי פאַרמאָגט. אין כּראָצעס פון איר שאַפען פאַרנעמט די בינע א פאַראַנטוואָרטליכען אָרט.

און דער בינע איילען מיר זיך צו ברייינגען אונזער דאָזיגער אַרבעט.

זאָלען זיך באַפלאַמען יידישע טעאַטער־קינסטלער מיטן פייער פון אַנדרעיעווס גלענצענדען ווערק, און זאָל יעדער מיט זיינע פאָרשריטען אויסבעסערען די חסרונות פון אונזער באַשיידענע אַרבעט.

מיר זיינען אינגאַנצען געבליבען טריי דעם גייסט פון אָריגינאַל, פון וועלכען מיר האָבען ניט ווילענדיג אָפּגעטראָטען אין סצענע צווישען קאָנסועללאָ און דערן אין צווייטען אַקט, וואו דער, זונענדיג רייכער פּאַטאָס פון דערס מאָנאָלאָגן, האָט זיך ביי אונז אומגעריכט אויסגעגאָסען אין אַ ריטמוס פון יאַמבוס, בעת ביי אַנדרעיעוון איז עס איינפאַכע פראָזע.

דערפאַר אַנטשולדיגען מיר זיך.

דער וואס קריגט די פעטש

פערזאָנען:

קאָנסועללאָ — א רײַטער'ן
(לויטן אַפּיש „די קעניגן פון טאַנגאָ אויפן פערד")

גראַף מאַנטשיני — קאָנסועללאָס פאָטער

דער — אַ קלאָאון אין בריקעס צירק
(לויטן אַפּיש—„דער וואָס קריגט די פעטש")

בריקע — („פּאַפּאַ בריקע") — דירעקטאָר פון צירק

זינידע — אַדרעסירערין פון לײבן, בריקעס פרוי

אַלפרעד בעזאַנאָ — אַ זשאָקײ

אַ הער

באַראָן רעניאַר

דזשעקסאָן — אַ קלאָאון („דזשעקסאָנס זון")

טילי } מוזיקאַלישע קלאָאונס
פּאָלי }

טאָמאַס, אַנזשעליקע און אַנדערע אַרטיסטען און אַרטיסטינס פון בריקעס צירק.

די האַנדלונג קומט פאָר אין איינער פון פראַנקרײַכס גרויסע שטעט.

ערשטער אקט

אין צירק.

אויף דער בינע — אַ גרויס, זאָגאַר זייער גרויס, שמוציגלאַך צימער מיט נעטינקעוועטע ווענט; אין דער לינקער וואַנט, אין אַנ'אַרקען-נישע, דאָס אײנציגע פענצטער ערגיץ-וואו אין הויף — דאָס ליכט איז קאַרג און טונקעל אזוי, אַז עס קומט אויס אָנצינדען די עלעקטרי אַפילו בײטאָג. אין וואַנט, קעגען דער ראַמפע, נאָר אויבען — אַ רײ קלײנע פענצטערלאַך מיט פאַרשטויבטע שויבען: די פענצטער קומען אַרײַן ערגיץ אין צירק גופא, און אין אָווענט, בעת דער פאָרשטעלונג, זײַנען זיי העל באַלויכטען, בײטאָג אָבער — פינצטער. אין דער זעלביער וואַנט, איבער צוויי שטײנערנע טרעפּלאַך, איז אַ גרויסע פאַרשלאָגענע טיר, אַן אָפּגעקאַלכטע. אין דער רעכטער וואַנט, כמעט אין ווינקעל, פירט אַ הויכע און ברייטע טיר אָן פילאָנגעס מיט אַ רונדען אויבען-טייל אין שטאַל און אויף דער אַרענע; בײטאָג איז דאָרטען פינצטערלאַך, און אָווענט שוואַך באַלויכטען.

דאָס צימער נוצט פאַר בלעלאַי געבויבען. דאָ איז דעם דירעקטאָר פּאַפּאַ בריקעס, קאַבינעט — עס שטייט זײַן קלײנער שרײַב-טישעל; דערבײַ איז די גאַרדעראָבע פון עטליכע אַרטיסטען, און דאָ קלײַבען זיי זיך צונויף בעת דער פאָרשטעלונג און פראָבען. אַהער וואַרפט מען אויף אַלטוואַרג, עפּיס צובראָכענע באַגילטע שטולען, דעקאָראַציעס צו דער פאַנטאָמימע, פאַרשיידענע קלײניקייטען פון צירק-געברויך. אויף די ווענט בונטע אַפישען-פּלאַקאַטען.

פרי-מאָרגען.

אין צירק גייען די פראָבען און פאָרבאַרייטונגען צו דער אָווענט-פאָרשטעלונג.

אַז דער פֿאָרהאַנג׳ עפֿנט זיך, הערט מען ווי אויף דער אַרענע קנאַקט דער בײַטש און סישרײַט דער באַרײַטער. אַ װײַלע איז די בינע לײדיג, נאָכדעם באַװײַזען זיך צװײ מוזיקאַלישע קלאָאונען, טילי און פּאָלי, װעלכע שטודירען אַ נײַעם מאַרש. שפּילענדיג אויף קלײנע פֿײַפֿעלאַך, גײען זײ פֿון דער פֿינצ-טערער טיר צום פֿענצטער; די קלאַנגען זײַנען אַנגענאַסע, נאָר קורצע, און פּונקט אַזוי קורץ און קלאָאוניש אָנגעבלאָזען זײַנען זײערע שריט. אָנגעטאָן זײַנען זײ אין מאַרינאַרקעס, ענליך אײנער צום אַנדערן מיט די ראַזירטע פּנימער און מיט זײער װאוקס; בײַדע יינגערען, טילי, אויפֿן האַלז איז אַ געשטריקטער שאַל, די הוט אַװעקגערוקט אויף הינטען.

דערגאַנגען ביזן פֿענצטער, — האָט טילי זיך אַ קרים געטאָן, װאָס הינטערן פֿענצטער איז — די קלאָאונען קערען זיך אום צוריק, מאַרשירען.

פּאָלי (בלײַבט שטײן)

האַלט! װידער פֿאַלש. האָרך מיך.

שפּילט אַלײן אויף דער פֿײַפֿעלע פֿאַר טילי׳ס פּנים; טילי האָרכט צעשטרײַט, קראַצענדיג דעם נאָז.

פּאָלי.

אָט! נו?

בײדע שפּילען און גײען. אין טיר טרעפֿען זײ זיך מיטן דירעקטאָר און מאַנטשיני, װעלכער גײט פֿון הינטען, בײַסענדיג דאָס באַנילטע קעפּעל פֿון שטעקען. גראַף מאַנטשיני איז דאַר, דין, אָפּגענוצט פֿון אױבען ביז אַראָפּ, נאָר פֿאַרקנעפּעלט און האַלט זיך מיט דער גרעסטער עלעגאַנץ; ער האָט ליב צושפּילען זיך אַריסטאָקראַטיש מיט זײַן שטעקען, אָנגעטאָן פֿאַרבלענדענדיגע פּאָזעס, אָפֿט לאַכט ער, און דערבײַ װערט זײַן שאַרפֿער, דאַרער פּנים פֿאַר-קרימט אין אַ גרימאַסע פֿון אַ סאַטיר. דער דירעקטאָר — פּאַפּאַ בריקע — איז אַ נישט הױכער, דיקער, רױגער מענטש מיט אַ ביסעל נישט פּעסטען הלוך.

די קלאָאונען טרעטען אָפּ דעם וועג; דער דירעקטאָר גיט זיי פּרענענדיגע בקוק אויפן עלטערן.

פּאָלי. (ברעכענדיג דעם לשון)

אונזער מיוזיק מוראַשקען-מאַרש צו דער פאַנטאַסמַזמע.

בריקע.

אָ!..

נעמען זיך פונאַנדער. די קלאָאונען הויבען אָן שפּילען, נאָר פּאָלי שטעלט זיך אָפּ און גייט צוריק, הינטער אים דער יינגערער אויך.

פּאָלי

פּאַפּא בריקע, זשאַק ארבעט היינט שלעכט.

בריקע.

פאַרוואָס?

פּאָלי.

אים טוט וויי אין האַלז. גיב אַ קוק, וואָס אים איז.

בריקע.

קום אַהער. עפען אָקאָרשט אויף ברייטער, ברייטער! (שטעלט צוועק דעם קלאָאון פּאָרן ליכט, ביים פענצטער און קוקט אים אנגעלמורעט אין האַלז) באַשמיר מיט יאָד.

פּאָלי.

כ'האָב געזאָגט, ס'איז גאָרניכט, נו?

שפּילענדיג נעמען זיי אַוועק מיט די זעלבינע קליינע און באַדיינטעגדיגע טריט-לעך. דער דירעקטאָר זעצט זיך, מאַנטשיני האָט ביי דער וואַנט אָנגענומען אַ פּאָזע און שמייכעלט, ווי מיט חוזק.

מאַנטשיני.

דו היילסט זיי אויך? זע, פּאַפּא בריקע, דו האָסט ניט קיין דיפּלאָם.

ב ר י ק ע.

קליינע עצות. זיי זיינען אלע זייער עמפינדליך.

מ אַ נ ט ש י נ י.

ער האָט פשוט פאַרברענט די האַלז מיט אַבסענט: די ביידע שכורען אַלע נאַכט. פאַפּאַ בריקע, איך וואונדער זיך אויף דיר, דו פאַרהיטסט דאָ וויניג די גוטע מדות. (לאַכט).

ב ר י ק ע.

דו האָסט מיר דערעסען, מאַנטשיני.

מ אַ נ ט ש י נ י.

גראף מאַנטשיני איז צו אייער דינסט.

ב ר י ק ע.

דו האָסט מיר דערעסען, גראף מאַנטשיני, אומעטום קריכסטו און שטערסט די אַרטיסטען ארבעטען. זיי וועלען דיר חען עס איז, אָנקלאַפּען די זייטען, און איך וועל זיך ניט אָננעמען.

מ אַ נ ט ש י נ י.

ווי אַ מענטש פון אַנ'אַנדער קרייז און ערציִיונג, קאָן איך זיך ניט באַציִען צו דיינע אַרטיסטען, ווי זייער גלייכען. וואָס מיינסטו, בריקע? דיר טו איך אויך אַ כבוד, רעדענדיג מיט דיר אַזוי פאמיליאַריש און גאָר איינפאַך...

ב ר י ק ע.

נו, נו!..

מ אַ נ ט ש י נ י.

איך לאַך דאָס. נאָר אויב זיי וועט זיך פאַרגלוסטען אָנפאַלען אויף מיר, האָסטו געזעען אָט -- דאָס, אַ? (שלעפּט ארויס פון שטע-קען אַ שטילעט, שפּילט זיך מיט אים) אַ נוצליכע זאַך! ווייסט וואָס פאַר אַ מיידעלע איך האָב נעכטען געפאַקט הינטערן שטאָט? (לאַכט). נו, נו, דו האָסט עס דאָך נישט ליב, יעדער האָט זיין געשמאַק. אָבער הער אויס — דו דאַרפסט געבען הונדערט פראַנק.

ב ר י ק ע.

נישט איין סאנטים.

מאַנטשיני.

נעם איך קאָנסועלאָן. גוועקט!

בריקע.

דאָס זאָגסטו אַלע טאָג.

מאַנטשיני.

איך זאָג, איך זאָג! דו וואָלסט אויך געזאָגט, אַז דו וואָלסט זיך אַזוי מיאוס געוויטיגט ווי איך. ניין, הער אויס — איך מוז דאָך אָבער אונטערהאַלטען דעם גלאַנץ פון מיין נאָמען, אַ? און אויב די אומגליקען פון מיין שטאַם האָבען געבראַכט דערצו, אַז איך האָב מיין טאָכטער, די גרעפין ווערראָניקע, געמוזט מאַכען פאַר אַ ריטערין... צוליב דאָס שטיקעל ברויט! צוליב דאָס שטיקעל ברויט, פאַרשטייסטו עס, גולם!..

בריקע.

דו שווענדעסט צופיל אויף מיידלאַך. און דו וועסט אַריינפאַלען אין תפיסה, מאַנטשיני!

מאַנטשיני.

אין תפיסה! ניין, זאָבער איך מוז דאָך אונטערהאַלטען דעם גלאַנץ פון מיין שטאַם? (לאַכט) די מאַנטשיניס זיינען אין גאַנץ איטאַליע באַקאַנט מיט דעם, וואָס זיי האָבען געליבט מיידעלאַך, נאָר מיידעלאַך, — נו, און איך בין דען שולדיג, וואָס מיר קומט אויס צו צאָלען משוגעתדיגע געלטער פאַר דעם, וואָס מיינע אבות פלעגען קריגען גאָר אומזיסט? דו ביסט אַנ'איזעל, אַ פאַרוועני, דו פאַרשטייסט נישט וואָס דאָס איז אַזוינס טראַדיציעס פון אַ שטאַם. איך טרינק ניט, כ'האָב גאָר איינגאַנצען אָפּגעזאָגט פון קאָרטען נאָך יענעם צופאַל... נו, נו, אָן געלעכטערלאַך! — און אויב איך וועל זיך נאָך אָנטזאָגען פון מיידעלאַך, וואָס וועט בלייבען פון די מאַנטשיניס? דער בלויזער הערב! נו, הער אויס, נו צוליב די טראַדיציעס — גיב הונדערט פראַנק!

בריקע.

איך האָב געזאָגט, איך וועל ניט געבען און וועל ניט געבען.

מאַנטשיני.

אָבער אַ גאַנצע העלפט פון געהאַלט גיב איך דאָך אָפּ קאָנסועללאָן.
אָדער דו מיינסט, אַז איך ליב נישט מיין קינד, מיין בת־יחידה,
וועלכע איז מיר געבליבען אַ לעצטער אָנדענק אָן איר הייליגער
מוטער? וואָס פאַר א האַרטהאַרציקייט!

(מאַכט זיך ווי ער וויינט און ווישט אוים די אויגען מיט אַ שמוציג שפּיצענע
טיכעל מיט א קרוין.)

בריקע.

זאָג בעסער, אַז זי איז אַזאַ נאַר און גיט דיר אָפּ א העלפט
געהאַלט. ביסט מיר דערעסען!

(ס'קומט אַריין זינידע, אַ דרעסירערין פון חיות, אַ ברענעדיגע שיינע, גוט געבוי־
טע פרוי, מיט רויג באַפעלענדיגע באַוועגונגען, וועלכע ווייזען אוים פון ערש־
טען בליק ווי פון פוילקייט. זי איז דעם דירעקטאָר בריקעס ניט־געזעצליכע פרוי)

זינידע. (צו מאַנטשיני)

גוט מאָרגען!

מאַנטשיני.

מאַדאַם זינידע! זאָל דער באַרבאַר, זאָל אָט די געמיינע נשמה
מיך מיכן מעסער דורשטעכען, נאָר אַפילו אין זיין געגענוואַרט
קאָן איך ניט איינהאַלטען דעם אויסברוך פון מיין ליבע. (שטעלט
זיך ווי א פּאַיאַץ אויף די קני) מאַדאַם, גראַף מאַנטשיני בעט איייך דעם
כבוד צו זיין זיין פרוי.

זינידע (צו בריקע)

נאָך געלט?

בריקע.

יאָ.

זינידע.

גיב נישט.

זעצט זיך מיד אַוועק אין ווינקעל פֿון צעדריסענעם דיוואַן און פאַרמאַכט די אויגען. מאַנטשיני שטייט אויף און טרייסעלט אָפּ די קני.

מאַנטשיני.

הערצאָגינע! — זייט ניט אַזוי האַרטהאַרציג. איך בין ניט קיין לייב, ניט קיין טיגער, ניט קיין ווילדע חיה, וועלכע איר זיינט געוואוינט צו דרעסירען, — איך בין פשוט אַ באַשיידענע היימישע בהמהלע, וואָס וויל... מניאַ, מניאַ — עסען גרינע גרעזלאַך.

זינידע. (נישט עפענענדיג די אויגען)

מיר האָט דזשים געזאָגט, אַז דו האַלסט פאַר קאָנסועללאָן אַ לערער, צו וואָס איז דאָס?

מאַנטשיני.

די זאָרגען פֿון אַ פאָטער, הערצאָגינע, די זאָרגען און די ניט אויפֿהערענדיגע דאַגות פֿון ליבענדיגען האַרצען. די משונהדיגע אומגליקען פֿון מיין שטאַם, אין וועלכע איך בין אויסגעוואַקסען, האָבען אין איר בילדונג איבערגעלאָזט אַ ביסעל לעכער. פֿריינד מיינע! דעם גראף מאנטשיני'ס טאָכטער, די גרעפֿין וועראָניקע, קען קוים דעם אַלף=בית, איז עס דערלאָזבאר? און דו, בריקע, דו געמיינע נשמה, פֿרעגסט, צו וואָס איך דאַרף געלט!

זינידע.

ער דרייט.

בריקע.

וואָס לערנסטו איר?

מאַנטשיני.

אַלץ. צו איר פֿלעגט קומען אַ סטודענט, נאָר איך האָב אים נעכטען אַרויסגעטריבען: האָט זיך פֿאַרליבט אין קאָנסועללאָן און געמיאַאוקעט הינטערן טיר ווי אַ קאָטער. אַלץ, בריקע, וואָס

דו קענסט ניט. ליטעראטור, מיטאָלאָגיע, אָרטאָגראַפּיע...

ס'קומען אַרײַן צװײ יונגינקע אַרטיסטינס, אין פּוטערלאַך איבער די לײַבלעך קאָסטיומען און זעצן זיך סיד אַװעק אײנע נעבן אַנדערע אין װינקעל.

מאַנטשיני.
איך װיל ניט, אַז מײַן טאָכטער...
זינידע.
ער דרײט.
בריקע.
ביסט אַ נאַר, מאַנטשיני! צו װאָס טוסטו עס? (מוסרנדיג) ביסט שרעקליך נאַריש, מאַנטשיני, צו װאָס דאַרף זי די קענטעניש? קוים איז זי דאָ, דאַרף זי גאָרניש װיסן װעגן יענץ, פֿאַרשטײסט? װאָס איז אַזױנס געאָגראַפּיע? דיר װעט יעדער אײנציגער זאָגן, אַז ס'איז גאָרניש. און איך װאָלט געװען צװײ מאָל גליקליכער, װען איך קען ניט קײַן געאָגראַפּיע. אַז איך װאָלט געװען אַ מיניסטער, װאָלט איך אינגאַנצן פֿאַרװערט אַרטיסטען צו לײענען ביכער: זאָלען זײ לײענען אַפֿישען און מער גאָרנישט!...

בעת בריקעס דרשה קומען אַרײַן בײדע קלאָאונען און נאָך עפּעס אַניאַרטיסטן זײ זעצן זיך שטיל און מיד פֿונאַנאַנדער.

בריקע
איצטער איז דײַן קאָנסועללאָ אַנ'אױסגעצײכענטע אַרטיסטין, און אַז דו װעסט איר אױסלערנען מיטאָלאָגיע, און זי װעט אָנהױבען לײענען, װעט זי װערען אַ טײַנוף אַ צולאָזען מײדעל, און װעט זיך דערנאָך פֿאַר'סמ'ען. איך קען זײערע ביכער, כ'האָב אַלײן געלײענט, זײ לערנען נישט מער װי זײַן צולאָזען און װי זיך נאָך דעם אַ מיתה אָנטאָן.

ע ר ש ט ע אַ ר ט י ס ט י ן.

און איך האָב ליב די ראָמאַנען, וואָס אין די צײַטונגען.

ב ר י ק ע.

ביסטו אַ נאַר, ועסטו פֿאַרפֿאַלען גיין. גלויבט מיר, פֿרײַנד מײַנע: וועגען דעם, וואָס איז דאָרטען, דאַרפֿען מיר אַלע פֿאַרגעסען. קענען מיר ווען עס איז פֿאַרשטײן, וואָס דאָרט טוט זיך?

מ אַ נ ט ש י נ י.

דו ביסט אַ פֿײַנט פֿון בילדונג! אַנ'אַבסקוראַנט ביסטו, בריקע!

ב ר י ק ע.

און דו ביסט אַ נאַר! לאָמיר דיך פֿרעגען, דו ביסט פֿון דאָרטען: וואָס האָסטו זיך דאָרטען אויסגעלערנט?

די אַרטיסטען לאַכען.

ב ר י ק ע

וואָלסטו אָבער געבאָרען געוואָרען אין צירק, ווי איך, וואָלסטו עפּיס געקענט. בילדונג איז נאַרישקייטען און מער גאָרנישט. פֿרעג זינידען, זי קען אַלץ, וואָס מען קען דאָרטען, סײַ געאָגראַפֿיע, סײַ מיטאָלאָגיע, איז זי פֿון דעם געוואָרען גליקליכער? זאָג זיי, טײַערע.

ז י נ י ד ע.

לאָז מיך צורו. לואי!

מ אַ נ ט ש י נ י. (מיט כעס)

גיי צום טײַוועל—עֶנדליך, אַז איך האָרך דײַן פֿילאָזאָפֿיע פֿון אַנ'אייזעל, ווילט זיך מיר פֿון דיר אַראָפּשנײַדען ניט קײַן הונדערט פֿראַנק, נאָר צוויי הונדערט טויזענט! גאָט מײַנער, וואָס פֿאַר אַנ'אייזעל, הגם אַ דירעקטאָר! אָט זאָג איך זיי אין די אויגען: ווייניג צאָלסטו קמצן, דו דאַרפֿסט דערלייגען קאָנסועללאָן הונדערט פֿראַנק. הערט ערליכע בעטלער: ווער זאַמעלט אָן יעדען אָוועגט אַ פֿולען צירק? איר, צוויי מו=

זיקאַלישע אײזלען? די טיגערס, די לײבען? נויטיג דאַרף װער האָבען די הונגעריגע קען...

זינידע.

לאָז די טיגערס צורו.

מאַנטשיני.

אַנטשולדיג, זינידע, איך װיל דיך נישט באַלײדיגען — איך שװער מיט מײן עהרע, כ'בין אַלײן אנטציקט פון דײן װילדער דרײסטקײט און גראַציע, איך קוש דײנע הענטלאַך, העלדין, אָבער װאָס פאַרשטײען זײ אין העלדישקײט?

אויף דער אַרענע שפּילט אַ נישט גרויסער אָרקעסטער טאַנגאָ.

מאַנטשיני. (אנטציקט)

הערט, הערט... נו, זאָגט, ערליכע בעטלער: ניט קאָנסועללאָ מיט בעזאָנאָ זאָמלען אויף דעם עולם? זײער טאַנגאָ אויף די פערד... דאָס איז דאָך... דאָס איז דאָך! צום טײװעל, דאָ װעט ניט אויסהאַלטען זײן הײליגטום אַלײן, דער פּויבסט!

פּאַלי.

ס'איז אמת. אַ נומער, אַ באַרימטער. אָבער די אידעע געהערט דאָך בעזאָנאָן.

מאַנטשיני.

די אידעע, די אידעע! דאָס יינגעל איז פאַרליבט װי אַ קאָטער, דאָס איז זײן גאַנצע אידעע. און װאָס איז אױנס אַן אידעע אָן אַ פּרויעקציאַנטער? אַ סך װעקסל מיט דײן אידעע זיך אָנטאָנצען. איז על-כן, פּאַפּאַ בריקע?

בריקע.

אַ קאָנטראַקט.

מאַנטשיני.

װאָס פאַר אַ נידערטרעכטיגער פּאַרמאַליזמוס!

זינידע.

גיב דעם גראף צען פראנק, און זאל ער זיך אפטראגען.

מאנטשיני.

צען? אויף קיין אופן ניט! פופצען! נו, ניט עקשן זיך, פאפא, נו, צוליב די טראדיציעס פון שטאם—צוואנציג, און אז איך שווער ביי מיין עהרע, כ'קאן ניט ווייניגער.

בריקע גיט 20 פראנק.

מאנטשיני. (קאלט)

מערסי.

זינידע.

נעם ביי דיין באראן.

מאנטשיני. (אויפהויבענדיג די ברעמען, מיט א נאבעליאן־...עס)

ביים באראן? פאר וועמען האלסטו מיך, פרויענצימער? איך זאל לייען ביי א זייטיגען מענטשען, העלפער...

זינידע.

דו דרייסט עפיס, דו דרייסט עפיס מורא'דיג, איך קען דיר נאך ווייניג, נאר דו ביסט, משמעות, א שרעקליכער אשוסט.

מאנטשיני. (לאכענדיג)

א באליידיגונג פון פרעכטיגע ליפען.

ס'קומט ארײן אנ'ארטיסט, נאבן אויסזען — אניאט לעט.

אטלעט.

פאפא בריקע, דיך פרעגט עפיס א הער פון יענער וועלט.

בריקע.

א גייסט?

אטלעט.

ניין, אזוי ווי א לעבעדיגער. האסטו געזעען, אז גייסטער זאלען זיין שכור?

ב ר י ק ע.

אויב ער איז שכור, אַנטזאָג אים, טאַטאַס. ער פרעגט נעמליך, מיך אָדער דעם גראַף?

אַ ט ל ע ט.

דיך. אפשר איז ער ניט שכור, פשוט אַ גײַסט.

מ אַ נ ט ש י נ י. (זיך צורעכטמאכענדיג)

אַ מענטש פון געזעלשאַפט!

אַ ט ל ע ט.

יאָ, איך װעל אים אַרײַנרופען, פאפאַ בריקע, און כ'גײ אװעק צום װידערזען.

אויף דער ערענע קנאַקט אַ בײַטש, געשרײען; די קלאַנגען פון טאַנגאָ װערן באַלד פאַרשטילט, באַלד הערן זײ זיך נאָענט הויך. דאָ שװײַגט מען.

ב ר י ק ע. (זיך אַנרירענדיג אָן זינידעס האַנד

מיד!

ז י נ י ד ע. (אָפּפירענדיג זײַן האַנט)

נײַן.

פ אָ ל י.

דײַן געלער לײַב איז הײַנט אומרויג, זינידע.

ז י נ י ד ע.

אומזיסט רײַצט איר אים.

פ אָ ל י.

כ'האָב אים געשפּילט פון „טראַװיאַטא" און ער האָט מיר זײער אונטערגעזונגען. אפשר װאָלטען מיר אויסגעשטעלט דעם נומער, פאפאַ בריקע?

טאַטאַס פירט אַרײַן אַ הער און װײַזט אָן מיטן פינגער: דאָרטען איז דער דירעקטאָר. אַלײן גײט ער אװעק, זיך שװער שאָקלענדיג. דער הער—איז אַ מענטש ניט פון ערשטער יוגנט, מיט אַ סיאוסען, נאָר לעבעדיגען, דרײַסטען

און אַ ביסעל מאָרנעם פּנים; טראָגט אַ טײַער פּאַלטאָ־ראָק מיט אַ פוטער־קראַ־
נען, דעם הוט האַלט ער אין האַנט. הענטשקעס.

דער הער. (זיך גײַנענדיג און שמייכלענדיג)
כ'האָב דאָס פאַרגעניגען צו זען בעם הערן דירעקטאָר?

בריקע.
יאָ, זעצט זיך. גיב אַ שטול, טילי.

דער הער.
אָ, ניט באַאומרויִגט זיך. (קוקט זיך אַרום) דאָס זײַנען אײַערע
אַרטיסטען? זייער אַנגענעם.

מאַנטשיני. (זיך פאַררײַכטענדיג און לײַכט פאַרבײַגענדיג דעם קאָפּ)
גראַף מאַנטשיני.

דער הער (פאַרוואונדערט)
אַ גראַף?

בריקע. (אומבאַשטימט)
יאָ, אַ גראַף... און מיט וועמען האָב איך די עהרע?

דער הער.
כ'ווייס נאָך אַלײן ניט. איר אַלע קלײַבט זיך דאָך אויס נעמען,
יאָ? אָבער איך האָב נאָך ניט אויסגעקליבען, איר וועט מיר
שפּעטער אַן עצה געבען. כ'האָב שוין עפּיס צוגעטראַכט, נאָר
ס'קומט אַלץ אַרויס, ווייסט איר, צו... ליטעראַריש.

בריקע.
ליטעראַריש?

דער הער.
יאָ, ס'פילט זיך אויסגעטראַכטקייט.

מען קוקט אויף אים מיט פאַרוואונדערונג.

דער הער.
מיר שײַנט, אַז די צווײ הערען זײַנען קלאָאונען. כ'בין אויך
צופרידען... ערלויבט מיר דריקען אײַער האַנט.

שטעלט זיך און דריקט מיט אן אנגעצעמען שמייכעל די הענט ביי די קלאָ
אונען. יענע מאַכען אַ אידיאָטישען פּנים.

בריקע.

אָבער ערלויבט... מיט וואָס אייגענטליך קען איך דינען?

דער הער. (רק מיט דעם אנגענעמען און צופרידענען שמייכעל)

ניט איר דינען, נאָר איך דינען. איך וויל ביי אייך דינען, פּאַ-
פּאַ בריקע.

בריקע.

פּאַפּאַ בריקע?.. אָבער איר זייט גאָר ניט עהליך.

דער הער. (בארויגענדיג)

עס ווערט אריבער. ס'וועט זיין ענליך. אָט די הערען האָבען
ערשט געמאַכט אַ מערקווירדיגען פּנים... איר ווילט, ס'וועט אי-
בערחזרן? אָט!

מאַכט אַ אידיאָטישען פּנים. פינקטליך נאָכקרימענדיג די קלאָאונען.

בריקע.

יאָ. (ניט ווילענדיג) זייט איר ניט שכור, גנעדיגער הער?

דער הער.

ניין. איך טרינק איבערהויפּט ניט. בין איך דען ענליך אויף אַ
שכורן?

פּאָלי.

פאראן אַ קנאַפּ.

דער הער.

ניין, איך טרינק ניט, דאָס איז פּשוט אַ פּרט... פון מיין טאַלענט.

בריקע.

וואו האָסטו פריער געדינט? אַ זשאָנגלער?

דער הער.

ניין, נאָר איך בין צופרידען, וואָס דו האָסט אין מיר דערפילט

אַ חבר, פּאַפּאַ בריקע. צום באַדויערן, בין איך ניט קיין זשאָנגלער און... כ׳האָב ערגעץ ניט געדינט. כ׳בין סתּם אַזוי.

מאַנטשיני.

איר זעט אָבער אויס ווי אַ מענטש פון געזעלשאַפט.

דער הער.

אַ, ס׳איז חניפה, גראַף! כ׳בין סתּם אַזוי.

בריקע.

וואָס זשע איז דיין... אייער פּונה? כ׳מוז זאָגן, אַז ביי מיר איז אַלץ פאַרנומען.

דער הער.

ניט ווילכטיג. כ׳וועל זיין אַ קלאָאון, אויב איר וועט ערלויבן.

אייניגע שמייכלען. בריקע הויבט אָן כעסן

בריקע.

וואָס-זשע קענסטו? דו ווייסט, דיר האָט זיך פיל פאַרגלוסט, נו, וואָס קענסטו?

דער הער.

גאָרניט. איז עס ניט צום לאַכן: גאָרניט קענען?

בריקע.

גאָרניט. ס׳איז ניט צום לאַכן. דער ערשטער ליידיג-גייער קען אויך אַזוי פיל.

דער הער. (קוקט זיך הילפלאָז, נאָר רק שמייכלענדיג אום)

מען קאָן עפּעס אויסטראַכטען.

בריקע. (מיט איראָניע)

ליטעראַרישעס.

ס׳קומט שטיל אַריין דער קלאָאון מיסטער דזשעקסאָן און שטעלט זיך, ווי אַ באַמערקטער, אונטער דעם הערן.

דער הער.

יאָ, מ'קאָן אויך ליטעראַרישעס; וואָס, אַ שטייגער, ווען איר וואָ=
גען מכּה אַ קורצער נאָר אַ גוטער דרשה... נו, אויף אַ רעליגיעזע
טעמע? אַזוי, אַ קליינער וכּוח צווישן קלאָאונען.

בריקע.

אַ וכּוח? טראָג זיך ווייטער, מיין ליבער, דאָ איז ניט קיין אַקאַדעמיע.

דער הער. (מיט פאַרדראָס)

אַ שאָד!.. וואָס ניט איז אַזוינס... אַ ליכטען שפּאַס וועגען
בריאת העולם, אָדער וועגען זיין פאַרוואַלטונג.

בריקע.

און דער קאָמיסאַר? ס'טויג ניט.

דזשעקסאָן.

וועגען דער וועלט=פאַרוואַלטונג? זי געפעלט דיר? מיר — אויך..
ווייז דיין האַנט.

בריקע. (מאַכט באַקאַנט)

אונזער ערשטער קלאָאון, דער באַרימטער דזשעקסאָן.

דער הער. (אין אַנטציקונג)

מיין גאָט! דאָס זיינט איר? ערלויבט הייס צו דריקען אייער
האַנט, איר האָט מיר אַזוי פיל גליק פאַרשאַפט מיט אייער געניאַלען...

דזשעקסאָן.

זייער דערפרייט.

בריקע. (קוועטשט מיט די פּלייצעס)

ווייל זיין אַ קלאָאון. גיב אַ קוק. דזשים.

אויף דזשעקסאָנס צייכען נעמט דער הער געשווינד אַראָפּ דעם פּאַלטאָ און
ניט אַ וואָרף אויף אַ שטול. פאַרטיג צום באַקוקען. דזשעקסאָן באַקוקט אים,
קריטיש אומדרייענדיג.

דזשעקסאָן.

אַ קלאָאון, הם... דרייט זיך אום... הם... פאַר אַ קלאָאון... יאָ..

גיט אַ שמייכעל, [illegible] טער! דאָס איז אַ שמייכעל! אַזוי פעיקייטען, איינגעטל[illegible]ען פאַראַן, אָבער צו אַ פולער אנטוויקלונג...(מיט פאַרדראָס) קאָסט, אודאי, קיין סאַלטאַ מאָרטאַלע אויך ניט?

דער הער. (זיפצענדיג)

ניין.

דזשעקסאָן.

און ווי אַלט ביסטו?

דער הער.

ניין און דרייסיג. שפעט?

דזשעקסאָן גייט פאַרפעלדיג אָפּ.

בריקע.

מיר דאַרפען אייער דינסט ניט, גנעדיגער הער.

מען שווייגט.

זינידע. (שטיל)

נעם אים.

בריקע. (מיט כעס)

אָבער, צום טייוועל, וואָס וועל איך מיט אים טאָן, אז ער קען גאָרניט. ער איז פשוט שכור!

דער הער.

עהרען וואָרט, איך בין ניט שכור. איך דאַנק אייך פאַר שטיצע, גנעדיגע פרוי... זייט איר ניט די באַריהמטע ליבען דרעסירערין זינידע, וועמעס קעניגליכע און שיינקייט דרייסטקייט...

זינידע.

יאָ. נאָר איך האָב ניט ליב, אַז מען חנפעט מיר.

דער הער.

ס'איז ניט קיין חניפה!

מאנטשיני.

דו ביסט איינפאך ניט געוואוינט צו מענטשן פון א געזעלשאפט, מיין זעלע. חניפה! דער הער דריקט ערנסט און אין שיינע ווערטער אויס זיין אנטציקונג, און דו... ס'איז אומערצויגן, זינדע... וואס אנבעלאנגט אן מיר...

ס'קומען אריין קאנסועללא און בעזאנא אין קאסטיומען.

קאנסועללא.

ביסט דא, פאטער?

מאנטשיני.

יא, מיין קינד, ביסטו ניט מיד? (קושט זי אין שטערן) מיין טאכטער, גנעדיגער הער, גרעפין ווערא ניקע, אויף דער בינע, די בארימטע קאנסועללא, די קעניגין פון טאנגא אויף די פערד... באוויליגט צו זען?

דער הער. (זיך בויגענדיג)

איך בין געוועזן אנטציקט... וואונדערבאר!

מאנטשיני.

יא. דאס זיינען אלע מודה. און ווי געפעלט אייך דער נאמען? Consuelo! כ'האב עס גענומען אין א ראמאן פון פרוי זשארזש זאנד, עס הייסט — „טרייסט“

דער הער.

וואס פאר א גלענצענדיגע באלעזונקייט!

מאנטשיני.

א, קלייניקייטען! גישט קוקענדיג אויף אייער עקסצענטרישען פארלאנג, גנעדיגער הער, זע איך, אז איר זייט א מענטש פון מיין קרייז, און כ'מוז אייך זאגען, אז נאר די בייזע אומגליקען פון אוראלטען שטאם... מיין הער, Sic transit gloria mundi.

קאָנסועללאָ.

דערעסען, פּאָטער. וואו איז דאָס טײַבעל, אַלפּרעד?

בעזאַנאָ.

נאַ נעם.

קאָנסועללאָ. (צום הערן)

אַנ'עכט ווענעציאַנישעס — ס'געפעלט אײַך?

דער הער. (זיך ווידער נויגענדיג צו קאָנסועללא)

מײַנע אויגען זײַנען פאַרבלענדט. אַזאַ שײנקײט! נײן, פּאַפּאַ בריקע, וואָס מער איך קוק, אַלץ מער וויל איך פאַרבלײַבען מיט אײַך. (מאכט א טעמפּען פּנים פון א תם) פון אײן זײַט — א גראַף, פון אַנדערן...

דזשעקסאָן. (איז וואויל מסכים)

דאָס איז נישט שלעכט. הער אויס, גיב אַ טרײסעל מיטן מאַרך. טראַכט אויס: ווער קענסטו זײַן. דאָ טראַכט יעדערער פאַר זיך.

סאָן שווײַגט. דער הער טראַכט, צוליִיגענדיג דעם פינגער צום שטערן.

דער הער.

אויסטראַכטען, אויסטראַכטען... עאוריקאַ!

פּאָלי.

דאָס הײסט: געפונען. נו?

דער הער.

עאוריקאַ! איך וועל זײַן בײַ אײַך דער, וועלכער קריגט די פּעטש!

אַניאַלגעמײנער געלעכטער, אַפילו בריקע האָט אַ שמײכעל געטאָן.

דער הער. (קוקענדיג אויף אַלעמען און שמײכלענדיג)

זעט איר, איר האָט זיך צעלאַכט? איז עס לײַכט?

אַלע ווערען ערנסט. דער קלאָאון טילי זיפצט.

טילי.

יאָ, ס'איז ניט לייכט. דו האָסט געלאַכט, פּאָלי?

פּאָלי.

איך האָב זייער געלאַכט און דו?

טילי.

איך אויך.

שפּילט אויף די ליפּן, נאָכמאַכנדיק אינסטרומענטן, אַ אומעטיק-פריילעכן מאָטיוועל

דזשעקסאָן.

דער, וועלכער קריגט די פּעטש? דאָס איז נישט שלעכט.

דער הער.

ניט אמת? מיר געפעלט עס אַליין זייער. דאָס שטימט אין גאַנצן מיט די פּרטים פון מיין טאַלענט. ווייסט איר, חברים: איך האָב פאַר זיך אַ נאָמען אויך געפונען. כ'וועל זיך רופן דער. גוט?

דזשעקסאָן. (באטראַכטענדיק)

דער? ניט שלעכט.

קאָנסועלאָ. (צווינגענדיק)

ווי קאָמיש ער איז! דער — ווי אַ הונט. פאָטער, ס'זיינען דאָ אַזעלכע הינט?

אומגעריכט דערלאַנגט דזשעקסאָן אַ קינסטליכען פּאַטש דעם הער. דער טרייסעלט זיך אויף און ווערט בלאַס.

דער הער.

וואָס?!

אַן'אַלגעמיינער געלעכטער באַדעקט זיינע ווערטער.

דזשעקסאָן.

דער, וועלכער קריגט אַלע פּעטש! אָבער דו'סט ניט געקראָגען!

פּאָלי. (בּרעכנדיג דעם לשון)

ער זאָגט: אים איז ווייניג.

דער הער שמייכעלט, רייבּענדיג די באַק.

דער הער.

אַזאַ אומגעריכטקייט און גיכער איבּערגאַנג צו דער זאַך... אָבער מאָדנע: דוס'ט מיר קיין קלאַפּ ניט געטאָן, און די באַק בּרענט!

וידער אַ געלעכטער. די קלאָאונען שרייען ווי קאַטשקעס, הענער, בּילען און קוויטשען. זינידע האָט עפּיס געזאָגט צו בּריקע און גייט אַרויס, נעבּענדיג די קוק אויף בּעזאַנאָ. מאַנטשיני נעמט אָן אַ פּאָזע פון אַ מענטשען, וואָס לאַנגווייליגט זיך און קוקט אויפן זייגער. בּיידע אַרטיסטינס גייען אַרויס.

דזשעקסאָן.

נעם אים, פּאַפּאַ בּריקע, ער וועט אונז באַוועגען.

מאַנטשיני. (קוקענדיג אויפן זייגער)

אָבער נעמט אין אַכט, אַז פּאפּא בּריקע איז קאַרג, ווי אַ האַרפּאַגאָן און אויב איר רעכענט פּאַרזיכטען אייערע געשעפטען, וועט איר האָבּען אַ בּיטערן טעות. (לאַכט) אַ פּאַטש, וואָס איז אַזוינס אַ פּאַטש? דאָ איז עס קליינגעלט, אָנדערטהאַלבּען פראַנק אַ טוּק. קערט זיך אום אין געזעלשאַפט, דאַרטען וועט איר מער פאַרדינען. מיין פריינד, מאַרקיז דזשוסטי, האָט פאַר איין פּאַטש — שטעלט זיך פאָר! — פאַר איין קליינעם פּאַטש, באַקומען 50 טויזענט לירען.

בּריקע.

שטער ניט, מאַנטשיני, דו ווערסט זיך מיט אים פאַרנעמען דזשעקסאָן?

דזשעקסאָן.

איך קאָן.

פּאָלי.

און מיוזיק האָסטו ליב? אַ סטייגער אַ בעטהאָווען=סאָנאַטע אויף אַ בעזים, אָדער מאָצאַרט אויף פּלעסלאַך?

דער.

ווײַ — ניין! אָבער איך וועל זײַן גרעניצלאָז דאַנקבאַר, אויב איר וועט מיך אויסלערנען. אַ קלאָאון! דאָס איז געווען מײַן חלום פֿון קינדווײַז. בעת מײַנע שול=חברים פּלעגען זיך פֿאַר=טיפֿען — אײנע מיט פּלוטאַרכס העלדען, אַנדערע מיט דעם ליכט פֿון וויסענשאַפֿט — פֿלעג איך טרוימען וועגען אַ קלאָאון. בעטהאָווען אויף אַ בעזים! מאָצאַרט אויף פּלעשלאַך! ס'איז גראָד דאָס, וואָס איך האָב מײַן גאַנצען לעבען געזוכט. און אַ קאָסט=יום? אָ מײַנע פֿרײַנד, איך דאַרף וואָס גיכער האָבען אַ קאָסטיום.

דזשעקסאָן.

קענטיג, אַז דו פֿאַרשטײסט גאָרניט. א קאָסטיום — דאָס דאַרף מען, פֿאַרשטײסטו (ווײַזט צו דעם פֿינגער צום שטערן) זייער לאַנג טראַכטען. האָסט געזען בײַ מיר די זון אויף דעם אָרט (פּראַסקעט זיך פֿון הינטען) כ'האָב דאָס געזוכט צוויי יאָר!

דער (אַנטציקט)

כ'חעל זוכען!

מאַנטשיני.

נו, אונז איז צײַט. קאָנסועללאָ, מײַן קינד, דו דאַרפֿסט זיך אָנטאָן. (צו דערן) מיר פֿרישטיקען בײַ באַראָן רעניאַר — מײַנער אַ פֿרײַנד, אַ באַנקיר.

קאָנסועללאָ.

איך וועל ניט פֿאָרען, פֿאָטער. אַלפֿרעד האָט געזאָגט, אַז איך האָב נאָך הײַנט וואָס צו טאָן.

מאַנטשיני (אין אימה אויפֿהויבענדיג די הענט)

אָבער, קינד מײַנס, אין וואָס פֿאַר אַ לאַגע שטעלסטו מיך? איך

האָב צוגעזאָגט דעם באַראָן. דער באַראָן וועט אויף אונז וואַר־
טען... ניין, ס'איז אוממעגליך. איך האָב זיך גאָר פאַרשוויצט.

קאָנסועלאָ.

אלפרעד זאָגט...

בעזאַנאַ. (טרוקען)

די האָט וואָס צו טאָן. האָסט זיך אָפּגערוט? קום.

מאַנטשיני.

אָבער ס'איז דאָך — דער טייוועל ווייס וואָס! הער אויס, דו, בעזאַנאַ, זשאָקיי, ביסט פון זינען אַראָפּ? איך האָב דיר ערלויבט צוליב קונסט אַ ביסעל פאַרנעמען זיך מיט מיין טאָכטער... אָבער...

קאָנסועלאָ.

לאָז צורו, פאָטער, וואָס פאַר אַ נאַרעלע דו ביסט. מיר מוזען דאָך אַרבעטען. פרישטיק אַליין מיט דיין באַראָן. אָך, פאָטער, די האָסט ווידער נישט גענומען קיין זויבער נאָז־טיכעל? כ'האָב דאָך דיר נעכטען אויסגעוואַשען צוויי טיכלאָך. וואו האָסטו זיי אהינגעטאָן?

מאַנטשיני. (ווערנדיג רויט פון חרפה)

מיין וועש וואַשט מיר די וועשעריך, און דו שפּילסט נאָך איך ליאַלקעס, קאָנסועללאָ. ס'איז נאַריש! דו פּלוידערסט, ניט טראַכ־טענדיג, און די הערען קאָנען מיינען גאָט ווייסט וואָס. נאַריש! כ'גיי אוועק.

קאָנסועללאָ.

ווילסט, איך וועל אים אָנשרייבען אַ צעטעלע?

מאַנטשיני. (בייז)

אַ צעטעלע! פון דיינע צעטעלאך וועט זיך אַ פערד צעלאַכען צום ווידערזען!

גייט אוועק, שפּילענדיג אין בעם מיטן שטעקעָן. מיט אכטונג נייען אים נאָך

די מוזיקאַלישע קלאָאונען, שפּילענדיג אַ קבורה-מאַרש. דער און דזשעקסאָן לאַכען. ביסלעכווייז גייען זיך די אַרטיסטען פונאַנדער.

קאָנסועללאָ. (לאַכענדיג)
אַזוי שלעכט שרייב איך? און מיר איז עס אַזוי אנגענעם: שרייבען צעטעלאַך. דיר איז געפעלען מיין בריוו, אַלפרעד אָדער דו האָסט אויך געלאַכט?

בעזאַנאַ. (ווערענדיג רויט)
ניין. איך האָב ניט געלאַכט. קום, קאָנסועללאָ.

ביידע גייען אַרויס. טרעפען זיך אין טיר מיט זינידאַן.

זינידע.
ווילסט נאָך אַרבעטען, בעזאַנאָ?

בעזאַנאָ. (העפליך)
יאָ. היינט איז עפּיס אַ שלעכטער טאָג. און וואָס מאַכען דיינע לייבען, זינידע? מיר דוכט, אויף זיי ווירקט דאָס וועטער.

קאָנסועללאָס קול: אַלפרעד!

זינידע.
יאָ, מען רופט דיך, גיי. (אַלפרעד גייט אוועק). נו, וואָס, געענדיגט?

דער.
מיר ענדיגען.

דזשעקסאָן. (זיך זעגנענדיג)
ביז אָוונט. טראַכט וועגען קאָסטיום, דער. איך וועל אויך אַ טראַכט טאָן. און מאָרגען קום אַהער ביז צען. פאַרשפּעטיג ניט, אַז ניט וועסטו קריגען אַ איבריגען פּאַטש. איך וועל זיך מיט דיר פערנעמען.

דער.

איך ווע׳ ניט פאַרשפּעטיגען. (קוקט אים נאָך) מסתמא זײער אַ גוטער מענטש. וואָס פֿאַר אַ וואױלע מענטשען ס'זײַנען ארום איך, פּאַפּאַ בריקע. און דער שײנער זשאָקײ איז אודאי פֿאַרליבט אין קאָנסועלאָן, ניט אמת? (לאַכט)

זינידע.

וואָס גײט עס דיר אָן? פֿאַרן אָנהױב רוקסטו צופֿיל דעם נאָז. וויפֿיל וויל ער, פּאַפּאַ?

בריקע.

וואַרט אויף. הער אויס, דער, קײן קאָנטראַקט מיט דיר שליסען וועל איך ניט...

דער.

אַ, פֿאַרשטײט זיך, כ'בעט אײַך, ווי איר ווילט. ווײסט איר וואָס? מיר וועלען איצטער מכח געלט אויך ניט רײדען. דו ביסט אַן אָרענטליכער יונג, בריקע, דו וועסט אַלײן זען מײַן אַרבעט און דאַמאָלט...

בריקע. (מיט הנאה)

דאָס איז זײער אָרענטליך פֿון דײַן זײַט. אין אמתן קאָן ער דאָך גאָר ניט, זינידע?

זינידע.

אויב ער וויל אַזוי. מ'דאַרף פֿאַרשרײַבען. ווײַז דאָס בוך.

בריקע.

נעם. (צו דער) כ'האָב ניט ליב צו שרײַבען. מיר פֿאַרשרײַבען דאָ אַרטיסטען, ווײַסטו, פֿאַר פּאָליציי. ס'קאָן ווער עס איז געשעדיגט ווערען, אָדער...

פֿון אַרענע הערען זיך ווידער די קלאַנגען פֿון טאַנגאָ און געשרײַען.

זינידע.

ווי איז דײַן נאָמען?

דער. (שמייכלענדיק)

דער. כ'האָב שוין אויסגעקליבן. אָדער ס'געפעלט אייך ניט?

בריקע.

ס'געפעלט. אָבער מיר דאַרפן האָבן דיין אמתן נאָמען. אַ פּאַס-פּאָרט האָסטו?

דער. (זיך פאַרשטערנדיק)

אַ פּאַספּאָרט? אָבער קיין פּאַספּאָרט האָב איך ניט. רילטינער, כ'האָב יאָ עפּיס אַזוינס, נאָר כ'האָב נישט געמיינט, אַז ביי אייך איז אַזוי שטרענג. צו וואָס איז עס?

ווינידע און בריקע קוקן זיך שווייגנדיק אָן; ווינידע רוקט אָפּ דאָס בוך.

ווינידע.

איבּ אַזוי קענען מיר דיך ניט נעמען. מען קאָן זיך דאָ איבער-דיר ניט קריגן מיט פּאָליציי.

בריקע.

דאָס איז מיין פרוי, דו ווייסט נאָך ניט. זי איז געראָכטן. דיר קאָן אַ פּערד אַ קלאַפּ טאָן, אָדער דו קענסט נאָך אַליין עפּיס אויסטראַכטען. ווער ווייס דיך... מיר איז אַלץ איינס. נאָר דאַר-טען פאַרשטייסטו מיך, באַצייט מען זיך אַנדערש. פאַר מיר אַ מת איז אַ מת, איך פרעג זיך ביי אים וועגן גאָר ניט נאָך און, לאָז עס איבער גאָט אָדער דעם שוואַרץ יאָר, אָבער זיי זיינען זייער ביינערגעריג. אַזוי, משמעות, איז דער סדר, איך ווייס ניט. אַ קאַרטע האָסטו?

דער ריכט פאַרטראַכט דעם שטערן.

דער.

וואָס טוט מען? אַ קאַרטע האָב איך. אָבער... (שמייכעלט) איר פאַרשטייט: מיר ווילט זיך שרעקליך ניט, אַז מיין נאָמען זאָל מען וויסן;

בריקע.

עפּיס אַ היסטאָריע?

דער.

יאָ, אַן דעם אַדס... און פאַר וואָס זאָל מען זיך ניט פאָרשטעלען, אַז איך האָב פּשוט ניט קיין נאָמען? האָב איך ניט געקאָנט פאַרלירען דעם נאָמען, ווי מען פאַרלירט א הוט? אָדער מען האָט אים ביי מיר פאַרביטען? אַז צו אייך קומט א פאַרבלאָנדזשעטער הונט, פרעגט איר ביי אים ניט קיין נאָמען, איר גיט אים אַ ניעם, — לאָמיך אויך זיין אַזא הונט (לאַכט) הונט דער.

זינידע.

דו קאָנסט אים זאָגען אונז ביידען. מער וועט זיך קיינער ניט דערוויסען... אויב דיר וועט זיך, נאַטירליך, ניט פאַרגלוסטען ברעכען דעם קאָפּ.

דער איז פאַרטראַכט.

דער.

עהרען וואָרט?

זינידע קוועטשט מיט די פּלייצעס.

בריקע.

דאָרטען, וואו מענטשען זיינען ערליך, דאָרטען איז יעדער וואָרט — אַן עהרען וואָרט. קענטיג, אַז דו ביסט פון דאָרטען.

דער.

נו גוט. נעמט. ניט וואונדערט זיך, כ'בעט אייך.

ער שרייבט איבער ווידען אַ קאַרטעל. יענע קוקט און ניט איבער בריקען. נאָכדעם קוקען ביידע אויף דער.

בריקע.

אויב דאָס איז אמת, גנעדיגער הער, און איר זייט, דאָס וואָס דאָ איז אויפגעשריבען...

יער.

אום גאָטעס ווילען... דאָס איז ניטאָ, דאָס איז שוין לאַנג פֿאַר=
לאָרען, דאָס איז פּשוט אַ קוויטשונג אויף אַנ'אַלטען הויז. איך
בעט אײַך, פֿאַרגעסט עס אַזוי ווי איך. איך בין דער, וואָס
קריגט די פּעטש, און ווײַטער גאָרניט.

מ'שווײַגט.

ריקע.

אָבער זײַט מיר מוחל, אויב כ'וועל בײַ אײַך מיט אַכטונג פֿרע=
גען: זײַט איר ניט שכּור, גנעדיגער הער? בײַ אײַך אין די
אויגען איז דאָ עפּיס אַזוינס...

ער.

ניין. איך בין דער, וואָס קריגט די פּעטש. און ווי לאַנג זאָגען
מיר זיך „איר", פּאַפּאַ בריקע? דו באַליידיגסט מיך.

נידע.

מיט איין וואָרט, דאָס איז זײַן זאַך, בריקע. (באהאלט דאָס קאָרטעל)
אָבער דו ביסט אַ מאָדנער הער, דאָס איז אמת. (שמייכלענדיג) און
דו'סט שוין באמערקט, אַז בעזאַנאָ איז פֿאַרליבט אין די רײַטערין?
נו, און איך ליב מײַן בריקע, ס'איז קענטיג?

ר. (אויך שמייכלענדיג)

אָ, יאָ! דו ביסט פֿאַרליבט אין אים.

נידע.

כ'בין פֿאַרליבט אין אים. גיי זיך מיט אים דורך, בריקע, און באַ=
ווײַז אים די ארענע און די שטאַלען, איך וועל עפּיס פֿאַרשרײַבען.

ר.

יאָ, יאָ, איך בעט עס. איך בין אַזוי גליקליך ענדליך. כ'בין דאָך
אָנגענומען. ס'איז אמת — איר לאַכט ניט? די ארענע! דאָס זאַמד
פֿון אַרענע. דער רייך, אין וועלכען איך וועל לויפֿען, קריגענדיג
די פּעטש!.. יאָ, יאָ, לאָמיר גיין, בריקע. פֿל זמן כ'וועל אונטער
מײַנע פֿיס דעם זאַמד ניט פֿילען, וועל איך נאָך אַלץ ניט גלויבען.

ריקע.

נו, לאָמיר גיין. (קושט זינידען) קום.

גייען צום טיר.

זינידע.

וואַרט... דער ! ענטפער מיר אויף איין פראַגע. איך האָב אַ משרת, וואָס ראַמט די שטייגען, נו, אַן'איינפאַכער יונג, וועלכען קיינער קען ניט. ער ראַמט די שטייגען, און ווייסטו: ער קומט אריין צו די לייבען, ווען ער וויל, ער קוקט אַפילו ניט אויף זיי, ער איז דאָרט גאָר ווי אין דער היים. פאַר וואָס איז עס? און אים קען קיינער ניט, בעת מיך קענען אַלע, און אַז איך גיי אַריין זיינען אַלע אין אימה, אַ... אַזאַ נאַרישער יונג, דו וועסט אים זען! (לאַכט) נאָר קלויב דו זיך ניט אויס אַריינצוגיין, דער; מיין געלער וועט דיר געבען אַזאַ פּאַטש!...

ריקע. (מיט אומצופרידענקייט)

ווידער הויבסטו אָן, זינידע. הער אויף.

זינידע. (לאַכענדיג)

יאָ, גייט, גייט. אַך יאָ; שיק מיר בענאַנאַן, לוּאַי. איך האָב מיט אים חשבונות.

(ער מיטן דירעקטאָר גייען אַרוים. זינידע ניט נאָך אַמאָל אַ קוק אויפן קאַר-על און באַהאַלט עם. שטייט אויף און גייט ניך אום איבערן צימער, שטעלט-ד אָפּ, הערט זיך צו צו די קלאַנגען פון טאַנגאָ. די מוזיק רייסט זיך פלוצ-נג איבער. ניט רירענדיג זיך, קוקענדיג גלייך אין טונקעלען לאָך פון טיר וואַרט זינידע.)

בענאַנאַ. (אַריינקומענדיג)

דו'סט מיך גערופען, זינידע? וואָס איז, רייד גיכער, כ'האָב נישט קיין צייט.

זינידע קוקט אויף אים שווײַגענדיג. ווערענדיג רויט און איסצופרידען, קערט זיך בעזאַנאָ אויך שווײַגענדיג אום צום טיר.

זינידע.

בעזאַנאָ!

בעזאַנאָ. (זיך אָפּשטעלענדיג און נישט אויפהויבענדיג די אויגען).

וואָס דאַרפט איר. כ'האָב ניט קיין צײַט.

זינידע.

בעזאַנאַ! גאַנצענע טעג הער איך, אַז דו ביסט פארליבט אין קאָנסועללאָן. ס'איז אמת?

בעזאַנאָ. (קוועטשט מיט די פּלייצעס)

מיר אַרבעטען ביידע צוזאַמען.

זינידע. (מאַכענדיג א טריט פאָראויס)

ניין. זאָג: ס'איז אמת, דו ליבסט איר, אַלפרעד?

בעזאַנאָ ווערט יוגענטליך רויט, נאָר קוקט גלײַך אין די אויגען זינידען.

בעזאנאָ. (שטאָלץ)

איך ליב קיינעם ניט. ווי אַזוי קאָן איך ווענען ליבען? איך ליב קיינעם ניט. הײַנט איז קאָנסועללאָ דאָ, און מאָרגען וועט איר דער פאָטער אָפּנעמען. און ווער בין איך? אַנ'אַקראָבאַט, אַ מילאַנער שוסטערס אַ זון... און זי? איך קאָן אפילו ניט ריידען; איך האָב קיין ווערטער ניט, אַזוי ווי מײַן פערד. ווער בין איך, אַז איך זאָל ליבען?

זינידע.

און מיך ליבסטו... אַ ביסעל?

בעזאַנאָ.

ניין. כ'האָב שוין געזאָגט.

זינידע.

אַלץ נאָך ניט? אַפילו אַ ביסעל — ניט?

זעזאַנאַ. (נאָך אַװײַלע שװײַגען)

כ'האָב פאַר דיר מורא.

ינידע װיל עפּיס אַ געשריי טאָן פון כעס, נאָר זי באַהערשט זיך, לאָזט אַראָפּ די אויגען, אַזױ װי זי פאַרלעשט זײער גלאַנץ. װערט בלאַס.

ינידע.

בין איך אַ פּנים אַזאַ... מוראדיגע?

זעזאַנאַ.

דו ביסט שײן, װי אַ מלכּה. ביסט כּמעט אַזױ שײן, װי קאָנסו- עללאָ. נאָר איך האָב ניט ליב דײַנע אויגען. דו הייסט מיר- מיט די אויגען, אַז איך זאָל דיר ליבען, און איך קאָן ניט, אַז מ'הייסט מיר. כ'האָב פאַר דיר מורא.

ינידע.

הייס איך דען? ניין, בעזאַנאַ, כ'בעט נאָר.

עזאַנאָ.

און פאַר װאָס קוקסטו ניט אויף מיר? אָט ביסטו אַרײַנגעפאַלען דו װייסט אַליין, אַז דײַנע אויגען קאָנען ניט בעטען (לאַכט) דיך האָבען קאליע געמאַכט דײַנע לייבען.

ינידע.

מײַן געלער ליבט מיך.

עזאַנאָ.

ניין. אויב ער ליבט, פאַר װאָס איז ער אַזאַ אומעטיגער?

ינידע.

נעכטען האָט ער מיר געלעקט די הענט װיא אַ הונט.

עזאַנא.

און הײַנט זוכט ער דיך אַ גאַנצען פרימאָרגען מיט די אויגען אויפצופרעסען. און רוקט דורך די מאָרדע און קוקט אַזױ, אַז ער זעט נאָר דיך. ער האָט פאַר דיר מורא און האָט דיך

פיינט. אָדער ווילסטו, אז איך זאָל אויך לעקען דיר די האנט, ווי א הונט?

זינידע.

ניין, איך, איך, אַלפרעד, וויל דיין האַנט קושען. (ליידענשאפטליך) לאָז מיר אַ קוש טאָן דיין האנט.

בעזאַנאָ. (טרוקען)

דו רעדסט אזוי, אַז ס'איז אַ חרפה דיך צו הערען.

זינידע. (זיך איינהאלטענדיג.)

מען טאָר דאָך אַזוי ניט מאַטערן, ווי דו מאַטערסט מיך. אַל־פרעד, איך ליב דיך! ניין, איך הייס ניט: גיב אַ קוק אַין מיינע אויגען, איך ליב דיך.

זיי שווייגען. בעזאַנאָ קערט זיך אום צום אויסגאַנג.

בעזאַנאָ.

אַ גוטען!

זינידע.

אַלפרעד!...

אין טיר האָט זיך באַוויזען און שטייען געבליבען דער.

בעזאַנאָ.

און כ'בעט דיר, זאָג קיינמאָל ניט, אַז דו ליבסט מיך. איך וויל ניט, איך וועל אַוועקגיין פון דאַנען. און דו זאָגסט אַזוי „איך ליב", ווי דו וואָלסט מיך געשלאָגען מיטן בייטש. ווייסט — ס'איז עקעלהאפט!

קערט זיך האַסטיג אום און גייט. ביידע האָבען באַמערקט דערן. בעזאַנאָ גייט ברוגזדיג דורך; זינידע קערט זיך מיט אַ עזותדיג גלייכגילטיגען פנים אום אויף איר אָרט צום טיש.

דער.

אנטשולדיגט, איך...

זינידע.

דו רוקסט ווידער דעם נאָז, דער? דיר ווילט זיך אזוי אַ פּאַטש?

דער. (לאכענדיג)

ניין, כ׳האָב פּשוט פאַרגעסען דעם מאַנטעל. כ׳האָב גאָרניט געהערט.

זינידע.

מיר איז אַלץ איינס, האָסטו געהערט, אָדער ניין.

דער.

קאָן איך נעמען דעם מאַנטעל?

זינידע.

נעם, אויב ס׳איז דיינער. זעץ זיך, דער.

דער.

כ׳זעץ זיך.

זינידע.

ענטפער מיר. דו וואָלסט זיך געקאָנט אין מיר פאַרליבען, דער?

דער.

איך, (לאכענדיג) איך און ליבע? גיב אַ קוק אויף מיר, זינידע:
האָסטו געזען געליבטע מיט אַזוינע פּנימער?

זינידע.

מיט אַזאַ פּנים קאָן מען האָבען ערפאָלג.

דער.

ס׳איז דערפאַר, וואָס מיר איז פריילאַך! ס׳איז דערפאַר, וואָס כ׳האָב מיין הוט פאַרלוירען. ס׳איז דערפאַר, וואָס איך בין שכור. אָדער איך בין ניט שכור? אָבער ביי מיר דרייט זיך אַלץ פאַר די אויגען, ווי ביי אַ קליין מיידעלע אויף אַ באַל. ווי גוט דאָ איז! גיב מיר גיכער אַ פּאַטש, איך וויל שפּילען! אפשר וועט דאָס אויפוועקען אין מיר די ליבע, ליבע! ער הערט זיך צו עפּיס אזוי ווי צום הארצען. מיט אַ איבערטריבענע אימה. ווייסטו וואָס איך פיל זי.

אויף דער אָרענע האָבען זיך ווידער אָנגעהויבען די קלאַנגען פון טאַנגאָ.

זינידע. (הערכענדיג)

צו מיר?

דער.

ניין! איך ווייס נאָך ניט. צו אַלעמען! (הערכענדיג) יאָ, זיי טאַנצען. ווי שיין איז קאָנסועללאָ! און ווי שיין איז בעזאַנאָ. ער האָט אַ קערפּער פון אַ גריכישען גאָט, אַזוי ווי אים וואָלט אויסגעהאַקט פּראַקסיטעל! ליבע! ליבע!

מען שווייגט. מוזיק.

זינידע

זאָג מיר, דער...

דער.

וואָס באַפעלסטו, מלכּה?

זינידע.

דער! ווי זאָל איך מאַכען, אַז מיר זאָלען ליב האָבען מיינע חיות?

פאָרהאַנג.

צווייטער אקט

אין זעלבינען צימער, אין אָוענט, בעתן ספעקטאַקעל. צעמטענוחהז הערט זיך מוזיק, געשרייען, אַ רעש פון אַפּלאָדיסמענטען. די אויבערשטע סענצטעראַך לויכטען זיך.

אויף דער בינע זיינען צוויי: קאָנסועללאָ און באַראָן רעניאַר. קאָנ-סועללאָ, אינם קאָסטיום פון רייטערין, זיצט מיט די פיס אויפן דיוואַן; אויף די שולטערן אַ טוך. פאַר איר דער באַראָן רעניאַר, אַ הויכער, לעסטינער העד אין אַ פראַק מיט אַ רויז אין לאַץ. ברייט און נעמהן פונאַנדערשטעלענדיג די פיס, קוקט ער מיט ניט באַוועגליכע אויסגעגלאָצטע אויגען פון אַ שפּין אויף קאָנסועללאָן.

באַראָן.

איז עס אמת. אַז אייער פּאַפּאַ... דער גראַף האָט אייך באַקאַנט געמאַכט עפּיס מיט אַ מאַרקיז דזשוסטי, אַ גביר?

קאָנסועללאָ. (פאַרוואונדערט)

ניין! ער לאַכט עס. ער רעדט אָפּט עפּיס וועגען מאַרקיז דזשוס-טי, אָבער איך האָב אים קיין איין מאָל ניט געזען.

באַראָן.

און איר ווייסט, אַז אייער פּאַפּאַ איז פּשוט אַ שאַרלאַטאַן?

קאָנסועללאָ.

אַך, ניין, ער איז אזאַ ליבער!

באראן.

ס'זיינען אייך געפעלען די ברילִיאַנטען?

קאָנסועללאַ.

יאָ, זייער! מיר האָט זייער לייד געטאָן, אַז דער פּאַפּאַ האָט זיי אייך געהייסען אומקערן. ער'ט געזאָגט, אַז עס פּאַסט נישט. איך האָב זאָגאר אַ ביסעל געוויינט.

באראן.

אייער פּאַפּאַ איז אַ קבצן און אַ שאַרלאַטאַן.

קאָנסועללאַ.

אַך, ניין, נישט זידעלט אים! ער האָט אייך אַזוי ליב.

באראן.

לאָזט מיר אַ קוש טאָן די האַנט.

קאָנסועללאַ.

וואָס רעדט איר, ס'פּאַסט נישט! מען מעג קושען, בעת מען באַגריסט אָדער מען געזעגענט זיך און אינמיטען טאָר מען נישט.

באראן.

אַלע זיינען אין אייך פאַרליבט, דערפאַר האלט איר זיך אַזוי גרויס, איר און אייער פּאַפּאַ. ווער איז עס ביי אייך אָט דער נייער קלאָאון, דער? ער געפעלט מיר נישט, אַ געשייטע בעסטיע; ער איז אויך פאַרליבט אין אייך? איך האָב געזען, ווי ער האָט אויף אייך געקוקט.

קאָנסועללאַ. (לאַכט)

נו, וואָס רעדט איר? ער איז אַזוי קאָמיש. נעכטען האָט ער באַקומען צוויי און פופציג פעטש, מיר האָבען געציילט. באַטראַכט נאָר: צוויי און פופציג פעטש! דער פּאַפּאַ האָט געזאָגט, אַז ס'וואָלט געווען גילדערנע!

באראן.

קאָנסועללאַ! און בעזאַנאָ געפעלט אייך?

קאָנסועללאַ.

יאָ, זייער. ער איז אַזאַ שיינער! דער זאָגט, אַז מיר ביידע

זיינען די שענסטע פּאָר מענטשען אויף דער וועלט. ער רופט אים אדם און מיך חוה... ס'איז דאָך אָבער געמיין. דער איז אזאַ געמיינער...

באַראָן.

און אָפט שמועסט מיט אייך דער?

קאָנסועללאָ.

אָפט. נאָר איך פאַרשטיי אים ניט. ער איז שטענדיג אַזוי ווי שכור.

באַראָן.

גאָט מיינער! קאָנסועללאָ הייסט שפּאַניש „טרייסט”... אייער פּאַפּאַ איז אַנ'אייזעל. קאָנסועללאָ — איך ליב אייך.

קאָנסועללאָ.

רעדט איבער מיט פּאַפּאַ.

באַראָן. (מיט כעס)

אייער פּאַפּאַ איז אַנ'אָשוסט און אַ שאַנטאַזשיסט, וועלכען מ'דאַרף אַוועקפירען צום קאָמיסאַר. איר פאַרשטייט דען ניט, אַז איך קאָן מיט אייך ניט חתונה האָבען?

קאָנסועללאָ.

און דער פּאַפּאַ זאָגט, אַז איר קאָנט.

באַראָן.

ניין. איך קאָן ניט. און אויב כ'וועל זיך דערשיסען? קאָנסועללאָ, נאַרעלע — איך ליב דיך אומדערטרעגליך, אומדערטרעגליך, דו פאַרשטייסט? איך בין, משמעות, אַראָפּ פון זינען און מען דאַרף מיך פירען צום דאָקטאָר, אוועקשלעפּען פאַרן קאָלנער, אָנשלאָגען מיט שטעקענס. פאַר וואָס ליב איך דיך אַזוי?

קאָנסועללאָ.

אויב אַזוי, האָט בעסער חתונה.

באַראָן.

איך האָב געהאַט הונדערט פרויען שיינהייטען, נאָר כ'האָב זיי נישט געזען. דיר זע איך די ערשטע, און מער זע איך גאָרנישט. ווער שטראָפט דעם מענטשען מיט ליבע — גאָט אָדער

דער טײַוועל? מיך האָט דער טײַוועל געשטראָפט. לאָז מיר אַ קוש טאָן די האַנט.

קאָנסועללאָ.

ניין. (זי׳ט זיך פארטראכט און זיפצט אפּ).

באַראָן.

טראַכסטו אָפּנים ווען עס איז? וועגען וואָס האָסטו זיך פאַר־טראַכט, קאָנסועללאָ?

קאָנסועללאָ.

ס׳איז עפּיס אַזאַ רחמנות אויף בעזאַנאָן. (זיפצט) ער איז אַזאַ גוטער. אַז ער לערנט מיך, און ער האָט אַזאַ קליינעם צימערל...

באַראָן. (מיט כעס)

איר זײַט דאָרטען געווען?

קאָנסועללאָ.

ניין. מיר האָט געזאָגט דער. (שמייכעלט) איר הערט ווי דאָרטען רוישט, דאָס קריגט ער פעטש. אָרימינקער, הגם ס׳טוט גאָר ניט וויי, ס׳איז מער ניט אויף צו פלייסען. איצט איז באַלד שוין אַנטראַקט.

דער באַראָן גיט אַ וואָרף די סיגאַרע, מאכט צוויי טריט און שטעלט זיך אויף די קני פאַר דעם מיידעל.

באַראָן.

קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ.

אַך, ניין, שטייט אויף, שטייט אויף. לאָזט אָפּ מיין האַנט!

באַראָן.

קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ. (מיט עקעל)

שטייט שוין אויף. מיר עקעלט. איר זײַט אַזא גראָבער!

דער באַראָן שטייט אויף. אין טיר איז אַ רעש פון שטימען און עולם — אַנט־

דאַקט. לוסטיג פלוידערנדיג, אויפגערעגטע, קומען אַריין די קלאָאונען. דער ערשטער גייט דער. אין אַ קלאָאון־קאָסטיום מיט אָנגעשטירטע ברעמען און אַ ווייסען נאָז; די איבריגע אַפּלאָדירען אים „בראַוואָ". קולות פון ארטיסטען: „בראַוואָ, דער!". אַרטיסטען, באַריטער, גימנאַסטען, אַלע אין זייערע קאָסטיו־מען. זינידע איז ניטאָ. נאָכדעם קומט אָן פּאַפּאַ בריקע.

פּאָלי.

הונדערט פּעטש! בראַוואָ, דער!

דזשעקסאָן.

ניט שלעכט, ניט שלעכט. דו מאַכסט אַ קאַריערע.

טילי.

היינט איז ער געוועזען פּראָפעסאָר און מיר שילער. נאַ דיר נאָך, קריג הונדערט איינעם!

שלאָגט דערן שפּאַסענדיג, אַ געלעכטער. מען באַגריסט זיך מיטן באַראָן. ער האַלט זיך קאָרעקט, נאָר ניט ליבענסווירדיג, ס'האָבן אים דערעסען די בעט־לער. ער שווייגט, צו ווערן אַלע זיינען געווענט. ס'גייט צו מאַנטשיני, אַלץ דערזועלביגער, מיטן זעלבען שטעקען.

מאַנטשיני. (באַגריסט זיך)

וואָס פאַר א ערפאָלג, באַראָן! באַטראַכט נאָר, ווי ווייט דער עולם האָט ליב פּעטש. (שטילערהייט) ביי אייך זיינען די קני אייגגעשמירט, באַראָן, מאַכט אָפּ, דאָ איז זייער אַ שמוציגער דיל. (הויך) קאָנסועללאָ, מיין קינד, ווי פילסטו זיך?...

גייט אָפּ צו דער טאָכטער. א פרייליכער גערויש, קולות. לאָקייען פון בופעט טראָגען סאָדע־וואַסער און ווין. קאָנסועללאָס שטימע: „און וואו איז בעזאַנאָ?"

דער. (זיך גריסענדיג צום באַראָן, אינטים)

איר דערקענט מיך ניט, באַראָן?

באראָן.

ניין, כ'דערקען. איר זייט קלאָאון דער.

דער.

יאָ. כ'בין דער, וואָס קריגט די פעטש. כ'וועל וואַגען צו פרע־גען, באַראָן, האָט מען אייך איבערגעגעבען די בריליאַנטען?

באראָן.

וואָס אַזוינס?!

דער.

מען האָט אָנגעטרויט אייך אַוועקטראָגען עפּיס בריליאַנטען און איך וואַג...

דער באַראָן קערט אים אום דעם רוקען. דער לאַכט הויך.

דזשעקסאָן.

סאָדע און וויסקי! גלויבט, מיינע הערען, ער וועט מאַכען אַ קאַריערע. איך בין אַן אַלטער קלאָאון, כ'פאַרשטיי דעם עולם. היינט האָט ער פאַרשטעלט אַפילו מיך, און אויף מיין זון זיי־נען וואָלקענס אַרויף. (פּאַטשט זיך היגטען) זיי האָבען פיינט קאָפּ־דרייעניש, זיי דאַרפען האָבען פעטש, וועגען וועלכע זיי בענ־קען און חלומען אין דער היים. דיין געזונט, דער! נאָך סאָדאַ־וויסקי. ער האָט היינט אַזויפיל פעטש באַקומען, אַז ס'וואָלט אויפן גאַנצען פּאַרטער געקלעקט.

טילי.

ניין, כ'וואָלט ניט געקלעקט. געוועט!

פאָלי.

געוועט! קלאַפּט די הענט איך וועל גיין און ציילען וויפיל פרצופים ס'זיינען דאָ אין פּאַרטער.

אַ קול.

דער פּאַרטער האָט ניט געלאַכט.

דזשעקסאָן.

ווײַל ער האָט געקראָגען. און די גאַלעריע האָט געלאַכט, ווײַל זי האָט געקוקט ווי פֿאַרטער קריגט. דײַן געזונט, דער!

דער.

דײַן געזונט, דזשים. אָבער פֿאַר וואָס ס'טו מיר ניט געלאָזט מײַן דרשה ענדיגען? כ'בין געווען אַזוי אויפֿגעלייגט!

דזשעקסאָן. (ווילכטיג)

ווײַל ס'איז געווען אַ חלול השם. מײַן פֿרײַנד. פּאָליטיק — יאָ, זיטען וויפֿיל דו ווילסט, נאָר די שכינה לאָז צורו. און גלויב, גוטער ברודער, איך האָב דיר צו דער צײַט דײַן מויל פֿאַרמאַכט. ניט אַזוי, פּאַפּאַ בריקע?

בריקע. (צוגייענדיג)

ס'איז געווען צו ליטעראַריש. דאָס איז ניט קיין אַקאַדעמיע. דו פֿאַרגעסט, דער!

טיל.

אָבער פֿאַרמאַכען אַ מענטשען ס'מויל — פֿי!

בריקע. (מוסרגדיג)

ווען מ'זאָל אַ מענטשען ס'מויל ניט פֿאַרמאַכען, איז עס תמיד צו דער צײַט. סײַדען, בעת ער טרינקט... איי, סאָדאַ־וויסקי!

שטימען:

סאָדאַ־וויסקי דעם דירעקטאָר!

מאַנטשינג.

אָבער דאָס איז דאָך אַבסקוראַנטיזם. ווידער ביסטו מיט דײַן פֿילאָזאָפֿיע, בריקע?

בריקע.

כ'בין הײַנט מיט דיר ניט צופֿרידען, דער. וואָס דאַרף מען זיי רייצען. זיי האָבען עס ניט ליב. אײַער געזונט! אַ גוטער פּאַטש דאַרף זײַן ריין ווי קרישטאָל — באַך! באַך! די רעכטע, די לינקע — און שוין! זיי איז אַנגענעם און זיי לאַכען און ליבען

דיך. און אין דיינע פעטש איז דאָ עפּיס אַ ביי=טעם... פאַר=
שטייסט. עפּיס אַ ריח!

דער.

זיי האָבען דאָך אָבער געלאַכט!

בריקע.

אָבער אָן הנאה, אָן הנאה, דער! דו צאָלסט און שטעלסט גלייך
אויס אַנ'אָנווייזונג אויף זייער נאָמען. ס'איז ניט ריכטיג גע=
שפּילט, מען וועט דיך ניט ליבען.

דזשעקסאָן.

דאָס זעלביגע זאָג איך אים אויך. ער האָט שוין אָנגעהויבען
זיי ערגערן.

בעזאַנאַ. (אריינקומענדיג)

קאָנסועללאָ, וואו ביסטו? איך זוך דיך. קום!

ביידע גייען אַרויס. דער באַראָן גייט זיי אין אַ ווײַלע אַרום נאָך; מאַנטשיני
באַגלייט אים מיט אַכטונג ביזן טיר.

דער.

אַך, איר פאַרשטייט ניט, פריינד! איר זייט פּשוט פאַרעלטערט
און האָט פאַרלאָרען דעם חוש פון בינע.

דזשעקסאָן.

אַהאָ! ווער איז עס פאַרעלטערט, יונגערמאַן?

דער.

ניט זיי אין כעס, דזשים. ס'איז דאָך אָבער שפּיל, פאַרשטייט
איר? איך ווער גליקליך, אַז איך גיי אַרויס אויף דער אַרענע
און דערהער מוזיק. איך טראָג אַ מאַסקע, און מיר איז לעכערליך,
ווי אין שלאָף. איך טראָג אַ מאַסקע, און איך שפּיל. איך
קאָן ריידען אַלץ ווי אַ שכורער. דו פאַרשטייסט? בעת כ'האָב
נעכטען, מיט דעם טפּושדיגען פּרצוף, געשפּילט אַ גרויסען
מענטשען — אַ פילאָזאָף!..

אַנטעטענדיג אַ חוצפּהדיג מאָנומענטאַלען אויסזעהן, חזרט דער בײַם אַלגעמײַ־
נעם געלעכטער איבער דאָס געכטיגע שפּיל.

דער.

און כ'בין געגאַנגען אַזוי — — — און כ'האָב גערעדט, ווי איך
בין גרויס, ווי איך בין קלוג, ווי ס'איז ניטאָ מײַן גלײַכען — — —
און וואָס איך מיר לעבט פּאַר אַ געטליכקײַט — — — און ווי
הויך איך בין איבער דער ערד — — — און ווי דאָס רום
שײַנט אַרום מײַן קאָפּ — — — (בּמטענדיג די שטימע, גיך) — און דו
דזשים, האָסט מיר דעם ערשטען מאָל אַ קלאַפּ געטאָן — און
כ'האָב געפרעגט וואָס איז? מען אַפּלאָדירט מיר? — — — און,
אַז בײַם צענטען פּאַטש האָב איך געזאָגט: דאַכט זיך, מען
האָט נאָך מיר געשיקט פון אַקאַדעמיע?

שפּילענדיג קוקט ער זיך אום מיט אַ פּנים פון נישט באַזינבאַרער חוצפּה און
ערויסקײַט. אַ געלעכטער. דזשעקסאָן דערלאַנגט דער'ן אַ פּאַטש.

דער.

פאַרוואָס?

דזשעקסאָן.

דערפאַר, וואָס דו שפּילסט בחנם, שוטה. גאַרסאָן, אַ רעכנונג.

אַ געלעכטער. פון ווײַטען דאָס גלעקעל, וואָס רופט אויף דער אַרענע. די
אַרטיסטען נײַען זיך נעשווינדט פונאַנדער, אַנדערע לויפען. אײַלענדיג באַקומען
די לאָקײַען על־פּי־חשבון.

בּריקע. (צוציגען)

אויף דער אַרענע! אויף דער אַרענע!

מאַנטשיני.

איך דאַרף דיר זאָגען צוויי ווערטער, דער. דו גײַסט נאָך ניט אוועק?

דער.

כ׳וועל אָפּרוען.

ברײַקע.

אויף דער אַרענע! אויף דער אַרענע!

די קלאָאונען גייען מיט קוויטשענדיג געזאַנג אַוועק. ביסלעכווייז גייען זיך אַלע פונאַנדער. דאָרטען הערען זיך בראַוואורע קלאַנגען פון מוזיק. דער קלעטערט מיט די פיס אַרויף אויפן דיוואַן, געניצט.

מאַנטשיני.

דער, דו האָסט דאָס, וואָס עס האָט קיינמאָל מײַן שטאַם ניט פאַרמאָגט: געלט. איך וועל הייסען דערלאַנגען אַ פלעשעלע? הערט, ברייַנגט.

דער לאָקיי, וואָס האָט געקליבען דאָס געשיר, ברענגט אַ פלאַש ווײַן און בעכערס. גייט אַוועק.

דער.

ביסט עפּיס פאַרכמורעט, מאַנטשיני. (ציט זיך) ניין, אין מײַנע יאָרען הונדערט פּעטש ס׳איז שווער... ביסט עפּיס פאַרכמורעט. וואָס הערט זיך ביי דיר מיט דער מיידעלע?

מאַנטשיני.

ססס... שלעכט. צרות. די עלטערן. (גיט א ציטער) אַך.

דער.

תפיסה?

מאַנטשיני. (לאַכט)

תפיסה! מען דארף דאָך אונטערהאַלטען דעם גלאַנץ פון נאָמען. אַך, דער, איך וויצעל זיך און אויף דער נשמה ביי מיר איז דער גיהנום! דו אײַנער פאַרשטייסט מיך. אָבער הער אויס, וואָס איז פאַר אַ ליידענשאַפט? דערקלער מיר? זי וועט מיר ברייַנגען

ביז גרויע האָר, ביז תּפיסה, ביזן קבר — איך בין אַ טראַגישער מענטש, דער. (ווישט אָפּ די טרערען מיט אַ שמוציג טיכעל) פאַרזוכּאַ ליב איך ניט דאָס, וואָס איז דערלויבט. און יעדען איינענבליק אַפילו אין מאָמענטען פון עקסטאַז, מוז איך טראַכטען עפּיס אַ מין... געזעץ? ס'איז נאַריש, דער. איך ווער אַנ'אַנאַרכיסט! מיין גאָט! דער גראַף מאַנטשיני — אַנאַרכיסט, דאָס נאָר האָט געפעלט!

דער.

און איינאָרדנען?

מאַנטשיני.

און געלט?

דער.

און דער באַראָן?

מאַנטשיני.

נו יאָ, ער וואַרט נאָר אויף דעם, דער בלוט=זויגער. און ער וועט זיך דערוואַרטען! ער וועט זיך דערוואַרטען, אַז איך וועל אים אָפּגעבען קאָנסועללאָן פאַר צען טויזענט פראַנק! פאַר פינף!

דער.

ביליג.

מאַנטשיני.

זאָג איך דען, אַז עס איז טייער און אַז דאָס וויל איך? נאָר אז מיך שטיקען די גבזים, אַז זיי האַלטען פאַרן גאָרגעל — אָט אַזוי! אַך, דער, פון אַלץ איז צו זען, אַז דו ביסט אַ מענטש פון געזעלשאַפט, דו פאַרשטייסט מיך. איך האָב דיר געוויזען די בריליאַנטען, וואָס כ'האָב אים אָפּגעשיקט? פאַרשאָל=טענע אָרנטליכקייט, כ'האָב אַפילו ניט געקאָנט די שטיינער מיט פאַלשע פאַרביטען!

דער.

פאַר וואָס?

מאַנטשיני.

ווײַל כ'וואָלט קאַליע געמאַכט די גאַנצע שפּיל. דו מיינסט ער־
האָט דערנאָך די שטיינער ניט געוואויגען?

דער.

ער וועט ניט חתונה האָבען.

מאַנטשיני.

ניין, ער וועט חתונה האָבען. דו פאַרשטייסט אים ניט. (לאַכט)
ס'איז אַ מענטש, וואָסט אַ האַלב לעבען נאָר געהאַט אַנ'אַפּעטיט
און איצטער איז צו אים געקומען ליבע. אז מען זאָל אים ניט
געבען קאָנסועללאָן, איז ער געענדיגט, ווי... ווי אַ פאַרוועלקטער
נאַרציס, פרעס אים דער טײַוועל מיט זײַן אויטאָמאָביל! ס'מ
געזעהן זײַן אויטאָמאָביל?

דער.

נעזעהן. גיב אָפּ די מיידעלע דעם רײַטער.

מאַנטשיני.

בעזאַנאָ? (לאַכט) זעסט צו וואָס מיר האָבען זיך דערערעדט! אַך,
דײַן וויץ וועגען אָדם און חוה... מער דאַרף ניט, כ'בעט דיר...
ס'איז שאַרפזיניג, אָבער עס קאָמפּראָמיטירט ס'מיידעלע. זי'ט
מיר דערציילט.

דער.

אָדער גיב אַוועק מיר.

מאַנטשיני.

און אַ מיליאַרד האָסטו? (לאַכט) אַך, דער, דער קאָפּ ליגט מיר־
גאָרניט צו דײַנע קלאָאונישע וויצען! דאָ זאָגט מען, זײַנען
די תפיסות העסליכע, מען מאַכט ניט קיין שום חלוק צווישען
מענטשען פון אונזער קרײַז און פשוטע אויסוואורפען. וואָס
קוקסטו אַזוי אויף מיר? — דו לאַכסט?

דער.

ניין.

מאַנטשיני. (אין כעס)

קיין מאָל וועל איך זיך ניט צוגעוועגען צו די פּרצופים! ביסט אזוי העסליך אָנגעפּאַרבט...

דער.

ער וועט ניט חתונה האָבען. דו ביסט צו גאוהדיג און גייציג, מאַנטשיני, נאָר ער וועט ניט חתונה האָבען. וואָס אַזוינס איז קאָנסועללאָ? זי'ז ניט געבילדעט; בעת זי'ז ניט אויפן פערד, פאַרמאָגט יעדער צימער-מיידעל פון א בעסער הויז שענערע מאַניערען און אַ קלוגערע שפראך... (גלייכגילטיג) איז זי ניט אַ נאַר?

מאַנטשיני.

זי'ז ניט קיין נאַר, אָבער דו, דער, ביסט אַ נאַר. וואָס אַזוינס איז שכל ביי אַ פרוי? דו באַוואונדערסט מיך, דער! קאָנסועללאָ— דאָס איז אַ בריליאנט, וועלכען מען האָט נאָך ניט גראַנירט און ניט מער ווי אַן'אמתער אייזעל וועט איר גלאַנץ ניט באַמערקען. דו ווייסט, אַז איך האָב זי וועסט אָנגעהויבען שלייפען?

דער.

גענומען אַ לערער? נו, און וואָס?

מאַנטשיני. (שאָקלענדיג מיטן קאָפּ, געהיימניספול)

און איך האָב זיך דערשראָקען, — אַזוי גיך איז עס אַוועק כ'האָב אים אָפּגעשאַפט. אָ? כ'האָב זיך זאָגנ.ר דערשראָקען. ניט מער ווי נאָך אַ חודש אָדער צוויי, וואָלט זי מיך אַרויסגעטריבען. (ער לאכט) די אַמאָליגע קלוגע שטיינער-הענדלער אין אַמסטער-דאַם פלעגען זיי האַלטען ניט געשליפענע — פון גנבים; מיר פלעגט דערציילען מיין פאָטער.

דער.

ס'איז דער שלאָף פונם בריליאַנט. דעמאָלט שלאָפט ער. ניין, דו ביסט אַ חכם, מאַנטשיני!

מאַנטשיני.

דו ווייסט, וואָס פאַר א בלוט עס פליסט אין די אָדערן פון אַ איטאַליענער פרוי? ביי איר איז דאָס בלוט פון האַניבאַל

און קאָרסיני, באָרדזשיאַ און אַ שמוציגען לאַנגבארדער אָדער
א מאַווער. אָ, דאָס איז ניט קיין פֿרוי פון נידעריגער ראַסע,
וואו פֿון הינטען, זיינען מער ניט פּויערים און ציגיינער! אין
אַ איטאַליענערין זיינען בעהאלטען אלע מעגליכקייטען, אַלע
פאָרמען, אַזוי ווי אין אונזער וואונדערליכען מאַרמאָר, דו פֿאַר=
שטייסט גולם? גיב זי אַ קלאַפּ אָט = דאָ — איז זי קעכין,
וועלכע דו וועסט אַרויסיאָגען פֿאַר איר שמוץ און שרייענדיש
פון אַ קראָה, א ביליגע קאָקאָטע; פאָרזיכטיג... דעליקאַט! גיב זי
א ריר פון דער זייט — איז זי אַ מלכּה, אַ געטין, ווענערע די
קאַפּיטאָלישע! און זי זינגט, ווי סטראַדיוואַריוס, און דו פֿלאַנ=
כעסט שוין... גולם! אַ איטאַליענער פֿרוי...

דער.

דו ביסט גאָר אַ פּאָעט, מאַנטשיני. אָבער וואָס וועט פון איר
מאַכען דער באַראָן?

מאַנטשיני.

ס'הייסט וואָס? אַ באַראָנעסע, גולם! וואָס לאַכסטו — כ'פֿאַרשטיי ניט.
ס'איז פשוט אַ גליק, וואָס אָט=די פֿארליבטע בהמה איז ניט אַ
הערצאָג און ניט אַ פּרינץ: ער וואָלט זי געמאַכט פֿאַר א פּרינצעסין,
און דעמאָלט בין איך פּיוט... אין אַ יאָר אַרום וועט מען מיך
ניט אַריינלאָזען אין קיך!.. (לאַכט) מיך! און איך בין גראַף
מאנטשיני, בעת זי איז אַ פּשוטע...

דער. (זיך אויפהויבענדיג)

וואָס פּלוידערסטו? ביסט ניט איר פאָטער?! מאַנטשיני?

מאַנטשיני.

טכּס!.. דער טייוועל זאָל עס נעמען, ווי איך בין היינט צוטראָ=
גען. ווער זשע דען בין איך, אָ הימעל? פֿאַרעטייט זיך א פּאָ-
טער! (קרימט זיך אין געלעכטער) גולם! באַמערקסט ניט אַ פאַמיליענ-
ענליכקייט? דער נאַר — זע! די אויגען! (זיפצט אומגעריכט אָם)
אָך, דער, ווי אומגליקליך איך בין. מען זאָל נאָר אַ טראַכט
טאָן: בעת דאָ קומט אום אַ מענטש אין קאַמפּף פאַר די עהרע

פון אַלטען שטאַם. זיצט דאָרטען, אין פּאַרטער, די בהמה, דער העלפאַנט מיט אויגען פון אַ שפּין און קוקט אויף קאָנסועללאַן און...

דער.

יאָ, ער האָט אַן'אומבאַוועגליכען בליק פון א שפּין. ביסט גערעכט,

מאַנטשיני.

און וואָס זאָג איך? אַ שפּין!.. אָבער ניין, איך וועל אים צוזינגען חתונה האָבען. דוס'ט זען! (גייט אויפגערעגט אום שפּילענדיג מיטן שטעקען) דוס'ט זען! א גאַנצען לעבען האָב איך זיך געגרייט צו דער שלאַכט...

נייט אום. מען שווייגט. אַ שטילקייט.

דער. (האַרכענדיג)

פאַרוואָס איז דאָרטען אַזוי שטיל? אַ משונהדיגע שטילקייט.

מאַנטשיני. (מיט פאַראַכטונג)

כ'ווייס ניט! דאָרטען איז אַ שטילקייט און דאָ (רירט מיטן שטעקען אָן דעם שטערן) איז אַ גאַנצער שטורם און געוויטער! (בייגט זיך איין צום קלאַאון) דער, ווילסט, כ'וועל דיר א וואונדערבאַרע זאַך דערציילען? אַ צופאַל פון אויסערגעוויינליכען שפּיל פון דער נאַטור? (לאַכט און רעדט מאַכענדיג א וויכטיגען פּנים) שוין דריי יאָרהונדערטען — זיינען די גראַפען מאַנטשיני — אינגאַנצען קינדערלאָז! (לאַכט)

דער.

נישקשה! און ווי ווערט איר געבוירען?

מאַנטשיני.

טסס... דאָס איז דער סוד פון אונזערע הייליגע מוטערס! כע, כע... מיר זיינען צו אַלט, מיר זיינען, ענדליך, צו עלעגאַנט זיך צו פאַרנעמען מיטן וואולגאַרען עסק, אין וועלכען יעדער פויער איז שטאַרקער פאַר אונז...

ס'קומט אריין א באַריער-דינער.

מאַנטשיני.
הער אויס, וואָס דאַרפסטו דאָ? דער דירעקטאָר איז אויף דער בינע.

דער דינער. (זיך פארנייגענדיג)
איך ווייס. דער באראָן רעניאַר האָט אייך געבעטען איבערגעבען דעם בריו

מאַנטשיני.
דער באַראָן? ער איז דאָרטען?

דער דינער.
דער באַראָן איז אַוועקגעפאָרען. קיין תשובה דאַרף מען ניט.

מאַנטשיני. (עפענענדיג מיט ציטערענדיגע הענט דאָס קאָנווערטל)
דער טײַוועל נעם דאָס! דער טײַוועל נעם דאָס!

דער דינער גייט אוועק.

דער.
ווארט. פאַרוואס שפּילט ניט די מוזיק און ס'איז אַזוי שטיל?

דער דינער.
ס'איז מאַדאַם זינידעס נומער מיט די לייבען.

אוועק. מאַנטשיני לייענט נאָכאַמאָל דאָס קורצע צעטעלע.

דער.
נו, וואָס, מאַנטשיני? דו שיינסט ווי דזשעקסאָנס זון.

מאַנטשיני.
וואָס? איר'ט, דוכט זיך, געפרעגט ביי מיר „וואָס"? אָט-וואָס!
(באַלאַנסירנדיג מיטן שטעקען, מאכט ער באלעטען-פּירועטען).

דער.

מאנטשיני!

קאָקעטירענדיג מיט די אויגען און מיטן פּנים טאַנצט מאַנטשיני.

דער.

רייד זשע, בעסטיע!

מאַנטשיני. (אויסשטעלענדיג די האַנט)

וויי צען פראַנק! שוין וויי צען פראַנק! אַך, דער! גיב־זשע מיר (גיך און מאשינעל באַהאַלט ער ס'געלט אין וועסט-קעשענע) דער! אויב איך אַ חודש אַרום וועל איך נישט האָבען קיין אויטאָמאָביל, קאָנסט מיר געבען איינעם פון דיינע פּעטש!

דער.

וואָס? ער האָט חתונה? באַשלאָסען זיך?

מאַנטשיני.

וואָס הייסט—באַשלאָסען זיך? (לאַכט) בעת ביי אַ מענטשען איז די שטריק אויפן האַלז, פרעגסטו, וואָס ער מאַכט! דער באַראָן... (שטעלט זיך אַף אַ דערשיטערטער.) זע דאָך, דער!..

זיך שאָקלענדיג, ווי זייער אַ שכּורער, אָדער אַ קראַנקער, פאַרשטעלענדיג די די אויגען מיט דער האַנט, קומט אַריין בריקע.

דער. (צוגייענדיג און אָננעמענדיג אים פאַר די שולטערן)

וואָס איז מיט דיר? פּאַפּאַ בריקע?

בריקע. (קרעכצט)

אַך — אַך — אַך... כ'קאָן ניט... אַך!

דער.

ס'האָט וואָס געטראָפען? ביסט קראַנק? רייד דאָך שוין!

בריקע.

כ'האָב ניט געקאָנט קוקען. (נעמט אַף די הענט און עפענט די שטיין־געבליבענע אויגען) וואָס טוט זי? אַך — וואָס טוט זי! מ'דאַרף זי צונעמען. זי איז אַראָפּ פון זינען! כ'האָב ניט געקאָנט קוקען. (ציטערט) מ'עט זי צורייסען, דער! די לייבען וועלען זי צורייסען

מאַנטשינג.

ניין, דאָך, בריקע! זי'ז שטענדיג אַזאַ. נו, וואָס ביסטו, ווי אַ קינד, שעם זיך.

בריקע.

ניין, זי'ז היינט אַראָפּ פון זינען. און מיטן עולם וואָס טוט זיך! זיי זיינען אַלע ווי געשטאָרבען, זיי אָטעמען ניט. כ'האָב ניט געקאָנט קוקען! הערט — וואָס איז דאָס?

אַלע האָרכען נאָר דאָרט איז די זעלבּיגע שטילקייט.

מאַנטשינג. (אויפגערעגט)

כ'וועל אַקוק טאָן...

בריקע. (שרייט)

ניין! מ'דאַרף ניט קוקען... אך, אַ פאַרשאָלטענע אַרבעט! ניט גיי! קאָנסט אָנצינדען... יעטווידע אויגען, וועלכע קוקען אויף איר... אויף די חיות... ניין, ס'איז אוממיגלעך! ס'איז אַ פאַר־ברעכען! איך בין אַוועק פון דאָרטען. דער, מ'וועט זי צערייסען.

דער. (זיך בעמיענדיג ריידען פריילאך)

באַרואיג זיך דאָך, פּאַפּאַ בריקע! כ'האָב באמת ניט געטראַכט אַז דו ביסט אַזאַ פּחדן... ווי שעמסטו זיך ניט! נעם אַ טרונק וויין... מאַנטשינג, דערלאַנג אים וויין.

בריקע.

כ'וויל ניט. גאָט מיינער, וואָלט עס שוין גיכער געווען...

מען האָרכט.

בריקע.

כ'האָב אין לעבען אַסך געזען, אָבער דאָס!.. זי איז אַראָפּ פון זינען.

מען הערבט. מיט אמאל פאלט די שטילקייט איין, ווי א גרויסע שטיינערנע וואנט: דארטען איז א דונער פון אפלאדיסמענטען, געשרייען, מוזיק, א רעש פון חיהשע קולות, עפּיס פון מענטשליכע, דא איז א שמחהדינע אויפ-רעגונג. בריקע, אן כוחות בלייבענדיג, זעצט זיך אויף א שטול.

מאנטשיני. (אויפגערעגט)
זעסטו, זעסטו, גולם!

בריקע. (לאכט און פלאנטעט)
כ'וועל מער ניט דערלויבען...

דער,
זי'ז דא!

ס'קומט אריין זינידע אליין. זי וואקסט אויס, ווי א שכורע, וואקבאנקע, אדער א משוגענע. די האר זיינען צעווארפען, פון איין שולטער איז דאס קלייד אינגאנצען אראפגעלאזט; זי גייט, פינקלענדיג מיט די אויגען, אבער נישט זעענדיג. אדער צו א לעבעדיגער סטאטועטע פון א משוגענעם נצחון איז זי ענליך. הינטער איר מיט א בלייכען פנים עפּיס אן ארטיסט, בעדע קלאונען; נאכדעם די בלייכע קאנסועללא און בעזאנא. מיט אימה קוקען אלע אויף זינידען, ווי זיי וואלטען מורא האבען, אז עס זאלען זיי נישט אנרירען, אדער עס זאלען נישט א קוק טאן אויף זיי די גרויסע אויגען.

בריקע. (שרייט)
ביסט פון זינען אראפ!.. אך, דו נאר!

זינידע.
איך? ניין. איר'ט געזען, איר'ט געזען? נו — וואס?!

שטייט שטייכלענדיג, איבערלעבענדיג א משוגענעם נצחון.

טילי. (רחמנותדיג)
הער דאך אויף, זינידע! האב דיך דער טייוועל!

זינידע.

אונ דוס'ט געזען? נו — וואָס?!

בריקע.

אהיים, אַהיים! טוט דאָ וואָס איר ווילט... זינידע, אַהיים!

פאָלי.

דו טאָרסט ניט, פאַפאַ. דיין נומער וועט נאָך זיין.

זינידע. (זיך טרעפענדיג מיט די אויגען מיט בעזאַנאַ)

אַ, בעזאַנאָ! (לאכט לאַנג און גליקליך) בעזאַנאָ... אַלפרעד! ס'ט געזען: מיינע חיות ליבען מיך!

נישט נעענטפערט. גייט בעזאַנאָ אַרויס. זינידע ווערט אַזוי ווי פאַרלאָשען: פּילעשט אויפ דער שמייבעל, די אויגען, דער פּנים ווערט בלאַס. בריקע-לידענדיג, איינגעבויגען, קוקט אויף איר. זאָגט שטיל: אַ שטול. זינידע זעצט זיך, דער קאָפּ ליגט מאַכטלאָז אויף די שולטערען, די הענט זיינען אַראָפּגעהאָנגען. הויבט אָן ציטערן און ציטערט אַלץ שטאַרקער, קלאַפּענדיג מיט די ציין. שטאַמעלט: קאָניאַק. אַן'אַרטיסט לויפט נאָך קאָניאַק.

בריקע. (הילפלאָז)

וואָס איז מיט דיר, זינידע? טייערע מיינע?

מאַנטשיני. (שמייענדיג)

זי דאַרף זיך באַרויגען... נו, גייט, גייט. בעטלער. כ'וועל אַלץ איינאָרדנען. פאַפאַ בריקע, דעם מאַנטאָ! וואו איז דער מאַנטאָ? איר איז קאַלט.

אַ קלאָאון דערלאַנגט דעם מאַנטאָ. מען הילט זי איין.

טילי. (ניט דרייסט)

און מיוזיק דאַרף מען ניסט?

מאַנטשיני. (דערלאַנגענדיג קאָניאַק)

טרינק, הערצאָגינע! טרינק — טרינק אינגאַנצען, אַזוי.

זינידע טרינקט ווי יאַכער, נישט פּילענדיג. קענטיג, קיין טעם; ציטערט. די

קלאָאונען נייען שטיל אַרויס. קאָנסועללאָ ניט זיך מיט אַנ'אויסגעריכטער בייג-זאַמער באַוועגונג אַ וואָרף אויף די קני פאַר זינידען און קושט אירע הענט.

דערוואַרימט זיי.

קאַנסועללאָ.

ליבע, ליבע... דיר איז קאַלט? ליבינקע הענטעלאַך... ליבע... גוטע... געליבטע...

זינידע. (זי ליכט אָפּשטויסענדיג)

אַהיי... אַהיים! ס'וועט באַלד פאַרבייגיין, נישקשה. כ'בין זייער, זייער... אַהיים! דו בלייב, בריקע, דו דאַרפסט נאָך. ניין, כ'בין נישקשה.

קאָנסועללאָ.

דיר איז קאַלט? נעם מיין טוך.

זינידע.

ניין. לאָז.

קאָנסועללאָ שטייט אויף פון די קני און נייט אָפּ.

בריקע.

דאָס איז אַלץ דיינע בילער, זינידע! מיטאָלאָגיע! נו, זאָג: צו וואָס איז דיר נויטיג, אַז דיר זאָלען ליבען די חיות? חיות! פאַרשטייסט, דער? דו ביסט אויך פון דאָרטען, זי וועט דיך גיכער פאָלגען, נו, דערקלער דו איר! נו, ווען קאָנען ליבען אָט די חיות, אָט די האָריגע ברואים מיט זייערע טייוולישע אויגען?

דער. (איבענעם)

איך מיין: נאָר ענליכע צו זיי. דו ביסט געהרעכט, פּאַפּאַ ברי-קע, ס'איז נויטיג איין מין!

בריקע.

נו, פאַרשטייט זיך! און דאָס איז דאָך נארישקייט, ליטעראַטור! זאָג איר, דער!

דער. (מאכענדיג א פנים פון א גאכדענקענדיגען)

יאָ, ביסט גערעכט, בריקע!

בריקע.

זעסטו, באַרעלע? אַלע זאָגען.

מאַנטשיני.

פוי, — ווי דוס׳ט דערעסן, בריקע! דו ביסט אַ פולשטענדיגער דעספאָט, אנ׳אַזיאַט.

זינידע. (בלאס שמייכלענדיג און אויסציענדיג צו בריקע די האנט אויף א קוש)

באַרוהיג זיך, לואי, ס׳איז אַלץ אַוועק. איך פאָר.

שטייט אויף, זיך שאָקלענדיג, נאָך אַלץ אין פיבער.

בריקע.

אָבער, ווי וועסטו אַליין? ליבע...

מאַנטשיני.

גולם! און דוס׳ט געזען, אז גראַף מאַנטשיני זאָל לאָזען אליין אַ פרוי, בעת זי נויטיגט זיך אין הילף? איך וועל זי אָפפירען. זײַ רוהיג, געמיינע נשמה, איך וועל זי אָפפירען, טאָמאס, לויף נאָך אַנ׳אויטאָמאָביל! אָבער שטופ זיך ניט, ברי= קע, דו ביסט אומגעשיקט, ווי אַ בעהעמאָט! אָט אַזוי! אָט אזוי!..

האַלטענדיג זינידען, פירען זי לאַנגזאַם צום אויסגאַנג — מאַנטשיני און בריקע. קאָנסועללאָ, צולייגענדיג די הענט צום פנים, קוקט איר אין אַ נישט חילענדיג קינסטליכער פאָזע נאָך.

מאַנטשיני. (זיך אומדרייענדיג)

כ׳וועל זיך נאָך דיר אומקערען, קינד!

דאָ זיינען נאָר דער און קאָנסועללאָ. אויף דער אַרענע איז שוין מוזיק, געשרייען, געלעכטער.

דער.

קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ.

דאָס ביסטו, ליבער דער?

דער.

פונוואַנען איז ביי דיר די פּאָזע? כ'האָב זי געזען נאָר אין מארמאָר... דו ביסט ענליך צו פּסיכעיען!

קאָנסועללאָ.

כ'ווייס ניט, דער. (זיפצט אָפּ און זעצט זיך אויפן דיוואַן, איינהאַלטענדיג אין איר פּאָזע די זעלבע קינסטליכקייט און שיינקייט) ווי אומעטיג דאָ איז היינט, דער. דו באַדויערסט זינגידען?

דער:

וואָס האָט זי געטאָן?

קאָנסועללאָ.

כ'האָב ניט געזען. ווי כ'האָב פאַרמאַכט די אויגען, אַזוי האָב איך ניט געעפענט. אַלפרעד זאָגט, אַז זי איז א שלעכטע, אָבער ס'איז ניט אמת. ביי איר זיינען געווען אַזוינע גוטע אויגען... און וואָס פאַר אַ קאַלטע הענטלאַך! ווי ביי אַ טויטע. צו וואָס טוט זי עס? אַלפרעד זאָגט, אַז מען דאַרף זיין אַ דרייסטע, אַ שיינע און אַ רויגע, און דאָס איז העסליך... דאָס, וואָס זי טוט. ס'איז ניט אמת, דער?

דער.

זי ליבט אלפרעדן.

קאָנסועללאָ.

אַלפרעדן? מיין בעזאַנאָ? (קוועטשט מיט די פלייצעס, איז ערשטוינט) ווי זשע ליבט זי אים? אַזוי ווי אַלע ליבען?

דער.

יאָ, אַזוי ווי אַלע ליבן. אָדער נאָך שטאַרקער.

קאָנסועללאָ.

בעזאַנאָ, בעזאַנאָ... ניין, ס'איז נארישקייטען!

קאָנסועללאָ.

וואָס פאַר אַ שײנעם קאָסטיום דו טראָגסט, דער! האָסט אים אַלײן אויסגעטראַכט?

דער.

מיר האָט דזשים געהאָלפען.

קאָנסועללאָ.

דזשים איז אַזא גוטער. קלאָאונען זיינען אַלע גוטע.

דער.

איך בין אַ שלעכטער.

קאָנסועללאָ. (לאַכט)

דו? דו ביסט דער בעסטער. אָך, גאָט מײנער! — נאָך גאַנצע צוײ אָפטײלונגען... איצט איז די צווײטע, און מיר מוז אַלפרעדן זיינען אין דריטער. דו וועסט מיך קוקען?

דער.

איך קוק דיך שטענדיג, שטיגהײם. ווי שײן דו ביסט, קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ.

ווי חוה? (שמייכעלט)

דער.

יאָ, קאָנסועללאָ! און אויב דער באַראָן וועט דיר מאַכען אַ פאָרשלאָג צו ווערען זײן פרוי, וועסטו אים אָננעמען?

קאָנסועללאָ.

באַשטימט, דער! מיר מוזען פּאַפּאַ וואַרטען מער ניט דערויף. דער פּאַפּאַ האָט נעכטען געזאָגט, אַז ער וועט לאַנג ניט אויס-האַלטען. איך ליב אים ניט, פאַרשטײט זיך, אָבער כ׳וועל אים זײן אַ טרײע, אָרנטליכע פרוי. דער פּאַפּאַ וויל מיך לערנען שפּילען אויפן קלאַוויר.

דער.

דאָס זײנען דײנע ווערטער ווייגען „טרײער, אָרנטליכער" פרוי?

קאָנסועללאַ.

מײַנע, װעמענס דען זשע? ער ליבט מיך אַזױ דער אָרימינקער. דער, װאָס איז אַזױנס ליבע? אַלע זאָגען: ליבע, ליבע... אָט זינדע אױך. װאָס פֿאַר אַ אָרימינקע זי איז. װאָס פֿאַר אַ אומע־טיגער אָרטענט איז היינט! דער, דו האָסט אַליין אָנגעמאָלט דעם געלעכטער אויף דיין פּנים?

דער.

אַליין, קאָנסועללאַ.

קאָנסועללאַ.

װי אַזױ קאָנט איר עס? כ'האָב איינמאָל געפּרובט אויסמאָלען ביי זיך, אָבער ס'איז גאָרניט אַרויסגעקומען. פֿאַרוואָס זיינען ניטאָ קיין פֿרויען קלאָאונען? נאָר דו שווייגסט אַלץ, דער, היינט ביסטו אויך לאַנגווייליג?

דער.

ניין, היינט בין איך גליקליך. וויז די האַנט, קאָנסועללאַ. איך וועל טרעפֿען.

קאָנסועללאַ.

דו קענסט דען — ווי טאַלענטפֿול דו ביסט! נאַ דיר, נאָר ניט לייג ווי אַ ציגיינערין.

דער האָט זיך געשטעלט אויף איין קני, און האָט גענומען די האַנט, בעת באַקוקען זי אַנגעבויגענערהייט.

קאָנסועללאַ.

איך בין אַ גליקליכע?

דער.

יאָ, אַ גליקליכע... אָבער וואַרט... אַנ' — די ליניע... ס'איז מאָדנע. אָך, קאָנסועללאַ, וואָס דאָ איז אָנגעזאָגט! (שפּילט) איך ציטער, מיינע אויגען וואַגען קוים פֿונאַנדערקלייבען די מאָדנע אותיות, די שלימזלדיגע צייכענס... קאָנסועללאַ!

קאָנסועללאָ.

דאָס ריידען די שטערען?

דער.

דאָס ריידען די שטערען. זייער שטים איז הייס און שרעקליך, זייערע שטראַלען זיינען בלאַס, און די שאָטענס גליטשען זיך, ווי גייסטער פון געשטאָרבענע בתולות. זייער כשוף איז אויף דיר. — קאָנסועללאָ, שיינע קאָנסועללאָ, — דו שטייסט ביי די טויערען פון דער אייביקיי

קאָנסועללאָ.

איך פאַרשטיי ניט. איך וועל לאַנג לעבען?

דער.

די ליניע... ווי ווייט זי גייט... ווי מאָדנע! דו וועסט לעבען אייביג, קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ.

אָט האָסטו געזאָגט אַ ליגען, דער, ווי אַ ציגיינערין.

דער.

אָבער דאָ איז אַזוי אָנגעצייכענט, דו נאַר איינע! און דאָ... ניין, באַטראַכט נאָר, וואָס עס זאָגען די שטערען. אָט דאָ האָסטו אייביג לעבען, ליבע און רום, און דאָ... הער וואָס זאָגט יופּיטער. ער זאָגט: געטין, דו טאָרסט ניט געהערען צו אַנ׳ערד־געבוירענעם! און אויב — דו וועסט זיך דערלויבען פאַר־ראַטען מיטן באַראָן — — וועסטו אומקומען — — — — דו וועסט שטאַרבען, קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ. (לאַכענדיג)

ער וועט מיך אויפעסען?

דער.

ניין. דו וועסט שטאַרבען פריער, איידער ער וועט דיך אויפעסען.

קאָנסועללאָ.

און וואָס וועט דאַמאָלס טאָן דער פּאַפּאַ, איז דאָ ניט אָנגע־זאָגט, דער?

לאַכענדיג, זינגט זי שטיל אַ וואַלצער-מאָטיוו, נאָכגייענדיג די דערוויַטערטע און שטילע קלאַנגען פון אָרקעסטער.

דער.

ניט לאַך אָפּ פונם שטים פון די שטערען, קאָנסועללאָ! זיי זיינען וויַט, די שטראַלען זייערע זיינען בלאַס און ליַכט, און די שאָטענס גליטשען זיך קוים באמערקזאַם, אָבער דער כשוף זייערער איז גרויזאַם און פינצטער. דו ביסט ביי די טויערן פון דער אייביקייט, קאָנסועללאָ. דיין מזל איז פאַרבעשטימט. דו — פאַרמשפט! און דיין אַלפּרעד, וועלכען ס'ליבט דיין האַרץ און ס'קאָן ניט דער שכל, דיין אַלפּרעד וועט דיך ניט ראַטעווען. ער איז אַליין אויף דער ערד א פרעמדער. ער איז אַליין פאַרזונקען אין אַ טיפען שלאָף. ער איז אַליין אַ פאַרבלאָנדזשעטער געטל, וועלכער וועט קיינמאָל — קיינמאָל, קאָנסועללאָ! — ניט געפינען דעם וועג צום הימעל. פאַרגעס בעזאַנאָן!

קאָנסועללאָ.

כ'פאַרשטיי גאָר ניט! געטער זיינען אַ פנים דאָ? דער לערער האָט מיר דערציילט, אָבער איך האָב געמיינט, עס זיינען מעשהלאַך. (לאַכט) און מיין בעזאַנאָ איז גאָט?

דער.

פאַרגעס בעזאַנאָן! קאָנסועללאָ, — ווייסט ווער ס'קאָן דיך ראַטעווען? — דער איינציגער, ווער ס'קאָן דיך ראַטעווען? איך!

קאָנסועללאָ. (לאַכענדיג)

דו, דער?

דער.

יאָ, לאַך דאָך ניט! גיב אַקוק, זעסט דער אות? דאָס בין איך דאָך, נו, יאָ, איך, דער.

קאָנסועללאָ.

דער, וואָס קריגט די פעטש? דאָס איז דאָ אויך אָנגעזאָגט?

דער.

דאָס איז אויך אָנגעזאָגט, שטערען ווייסען אלץ. זע אָבער ווייס, ווען אים איז ווייטער אָנגעזאָגט — קאָנסועללאָ, בּאַגריס אים! דער — דאָס איז אַנ'איבּערגעטאָגענער, אַלטער גאָט, וועלכער האָט זיך אויף דער ערד אַראָפּגעלאָזט פאַר דער ליבּע צו דיר. צו דיר, נאַרישע קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ. (לאַכענדיג און זינגענדיג)

אַ שיינער גאָט!

דער.

לאַך ניט! געטער ליבּען ניט קיין פּוסטען געלעכטער, אַז די ליפּען זיינען שיינע. און געטער בּיינקען און זיי שטאַרבּען, אַז מען דערקענט זיי ניט. אָ, קאָנסועללע, אָ, גרויסע פרייד און ליבּע, דערקען דעם גאָט און נעם אים אָן! דערמאַן זיך, פּלוצלונג מיטאַמאָל איז גאָט אַראָפּ פון זינען!..

קאָנסועללאָ.

געטער גייען דען אויך אַראָפּ פון זינען?

דער.

יאָ — בּעת זיי זיינען מענטשען אויף אַ העלפט. דעמאָלט גייען זיי אָפּט אַראָפּ פון זינען. פּלוצלונג זיין גרויסקייט דערזען — און דערציטערט געוואָרען פון שרעק, פון גרענעצלאָזער איינזאַמקייט, פון איבּער מענטשליכער בּיינקשאַפט... שרעקליך איז, אַז בּיינקשאַפט... שרעקליך איז, אַז בּיינקשאַפט רירט אָן גאָט'ס נשמה!

קאָנסועללאָ.

מיר איז אומאַנגענעם. אויף וועלכען לשון רעדסטו? — כ'פאַרשטיי דיר ניט.

דער.

אויף דעם לשון פון דיין דערוואַכונג! קאָנסועללאָ, דערקען און נעם אָן דעם גאָט, וואָס איז אַראָפּגעשלידערט פון דער הויך ווי אַ שטיין! נעם אָן דעם גאָט, וועלכער איז צו דר'ערד גע-

פאַלען, אום צו לעבען, אום צו שפּילען, אום צו זיין גרעניצ־
לאָז און לוסטיג שכור! וואָס, געטין!

קאָנסועללאָ. (זיך מאטערנדיג)

כ׳פארשטיי ניט, דער! לאָז אָפּ מיין האַנט.

דער איז אויפגעשטאַנען.

דער.

שלאָף איין — און ווידער וואַך זיך אויף, קאָנסועללאָ! און אויפ־
געוואַכט — דערמאָן זיך אָן דער צייט, בעת אין שוים פון ים
ביסטו פון שטראל באַשיינטען ים אַנטשטאַנען! דערמאָן זיך
יענעם הימעל — און דעם שטילען ווינט פון מזרח — און דאָס
מורמלען פונם שוים ביי דיינע פיס פון מאַרמאָר...

קאָנסועללאָ. (פארמאַכט די אויגען)

מיר שיינט... וואַרט אָפּ... איך דערמאָן עפּיס... דערמאָן ווייטער.

דער, איבערגעבויגען איבער קאָנסועללאָ און אויפהייבענדיג די הענט, רעדט
שטיל, נאָר באַפעלענדיג, אַזוי ווי באַשווערנדיג.

דער.

דו זעסט ווי עס שפּילען די כוואַליעס? דערמאָן זיך, וואָס דע־
מאָלט האָבען סירענען געזונגען — דערמאָן זיך זייער ריי פון
קומערלאָזער פרייד, זייערע ווייסע קערפּערס, בלויע אויף א
העלפט אין בלויען וואסער... אָדער זינגט עס די זון? ווי
סטרונען פון געטליכע האַרפען ציען זיך גאָלדענע שטראַלען —
זעס׳טו ניט די האַנט פון גאָט, וואָס שיינקט דער וועלט האַר־
מאָניע, ליכט און ליבע? ניט אין בלויען קטרת רויכען זיך
דען בערג און זינגען שבחים? דערמאָן זיך אָן די תּפילות פון
די בערג, דערמאָן זיך אָן די תּפילות פונם ים, קאָנסועללאָ!

כ'שוויגט.

דער. (באפע'ענדיג)

דערמאָן זיך דאָך, קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ. (עפענענדיג די אויגען)

נײַן. אך, דער, מיר איז געווען אַזוי גוט... און פּלוצלונג האָב איך ווידער אַלץ פאַרגעסען, און אין האַרצען איז עפּיס נאָך דאָ... העלפ מיר דאָך, דער! דערמאָן! מיר טוט וויי. איך הער אַסך שטימען, אַלע זינגען זיי: קאָנסועללאָ! קאָנסועללאָ!.. און וואָס ווײַטער?

ס'שווייגט.

קאָנסועללאָ.

און וואָס ווײַטער?.. מיר טוט וויי. דערמאָן דאָך, דער!

סען שווײַגט. דאָרטען, אויף דער אַרענע, ברעכט די מוזיק אומגעריכט אויף: אַ ברוזענדיגער צירקוס-האַלאַפּ. סען שווײַגט.

קאָנסועללאָ.

דער... (עפענט די אויגען און שמייכעלט) אַלפרעד שפּרינגט עס. דער קען זײַן מוזיק?

דער. (אין גרימצאָרן)

וואַרף אַוועק דעם שנץ!

פאַלט אומגעריכט אויף די קני פאַר קאָנסועללאָן.

דער.

איך ליב דיך. — קאָנסועללאָ! אָטעם פון מײַן האַרצען, ליכט פון מײַנע נעכט — איך ליב דיך, קאָנסועללאָ!

מיט אַנטציקונג און מיט טרערן קוקט ער אויף איר — און קריגט אַ פּאַטש.

דער. (זיך אָפּשלעדערנדיג)

וואָס איז עס?!

קאָנסועללאָ.

אַ פּאַטש! דו האָסט פֿאַרגעסען, ווער דו ביסט? (מיט בייזע אויגען אויפשטייענדיג) דו, דער, וואָס קריגט די פּעטש. דו׳סט פאַרגעסען? ניט קיין שלעכטער גאָט, וואָס האָט אַזאַ פּרצוף... אַ געפּאַטשטען פּרצוף! ניט מיט פּעטש האָט מען דיך פון הימעל פאַרטריבען, גאָט?

דער.

וואַרט, שטיי ניט אויף... איך... איך האָב נאָך ניט דערשפּילט!

קאָנסועללאָ. (זיך זעצענדיג)

שפּילסטו גאָר?

דער.

וואַרט... כ׳וועל באַלד! קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ.

ס׳ט מיך אָפּגענאַרט. צו וואָס האָסטו אזוי געשפּילט, אַז כ׳האָב געגלויבט?

דער.

כ׳בין דער, וואָס באַקומט די פּעטש.

קאָנסועללאָ.

ביזט ניט בייז, וואָס כ׳האָב דיר אַ קלאַפּ געטאָן? כ׳האָב דאָך ניט בכיון, אָבער דו ביסט געווען אזוי העסליך! און איצט ביסטו ווידער דער קאָמישער דער... ווי טאָלענטפּול דו ביסט! אָדער דו ביסט שכור?

דער.

גיב מיר נאָך אַ קלאַפּ.

קאָנסועללאָ.

ניין!

דער.

דאָס דאַרף איך צו מײַן שכל. פּאַטש!

קאָנסועללאַ. (רירט אָן, לאַכענדיג, מיט די ברעג פינגער זײַן באַק)

נאַ, אָט האָסטו!

דער.

האָסטו ניט פאַרשטאַנען, אַז דו ביסט אַ מלכּה, און איך בין אַ הויף־לץ, וואָס איז אין דער מלכּה פאַרליבט. קאָנסועללאָ! — דו ווייסט דען ניט, אַז יעדע מלכּה האָט אַ לץ, און אַלע מאָל איז ער פאַרליבט, און אַלע שלאָגען אים דערפאַר? דער, וואָס קריגט די פּעטש.

קאָנסועללאַ.

ניין, כ'האָב ניט געוואוסט.

דער.

יעדע! אים האָט די שיינקייט, אים האָט די ווייזהייט — אָך, ווי פיל לצים זי האָט! איר גאַנצער פּאַלאַץ איז פול מיט פאַרליבטע לצים, און דער קלאַנג פון פּעטש שטילט ניט אײַן אפילו ביינאַכט. אָבער אַזאַ געשמאַקע כאַטש, ווי פון דיר, האָב איך נאָך ניט באַקומען, מײַן קליינע מלכּה!

און דער זײַט פון טיר האָט זיך אימיצער באַוויזען, טריט. דער באַמערקט — און זעצט־פאָר דאָס שפּיל, זיך פליַסיג קרימענדיג.

דער.

קלאָון דער קאָן ניט האָבען קיין קאָנקורענטען! ווער וועט אויסשטיין אונטער אַזאַ מין האָגעל פון פּרעסק, אונטער אַזאַ שלאַקס־רעגען, ניט ווערענדיג דורכגענעצט? איך פאַרגעטער דיך אומפאַרגלײַכבאַרע. (פאַרשטעלט הויך ווײנענדיג) האָב רחמנות אויף מיר, כ'בין אַן אָרעמער לץ!

ס'זײַנען אַרײַן צוויי: אַן'אַרטיסט אין אַ בערײַטער־קאָסטיום און עפּיס אַ הע־

פון פובליקום, זייער אָנשטענדיג, טרוקען, אין שוואַרצען. דער האָט אין האַנד.

קאָנסועללאָ. (לאַכענדיג פאַרשעמט)

מ'איז דאָרטען געקומען, דער. גענוג!

דער. (אויפשטייענדיג)

ווער? ווער האָט געוואַגט זיך אַריינרייסען אין די בעצעלטער פון מיין מלכה?

ווערט פלוצלונג אַנטשוויגען. קאָנסועללאָ שפּרינגט לאַכענדיג אויף און אַנטלויפט, אַ וואָרף טוענדיג אַ נעשווינדטען קוק אויפן הערן.

קאָנסועללאָ.

דו'סט מיך פריילין געמאַכט, דער. זיי געזונט! (פון טיר) **מאָרגען** וועכטו קריגען אַ בריוועלע.

בעריי טער. (לאַכט)

אַ פריילינער יונג, גנעדיגער הער. איר האָט פאַרלאַנגט איב זען? אָט. דער, ס'איז צו דיר.

דער. (טויב)

מיט וואָס קאָן איך דינען?

דער בערייטער נייגט, זיך אָפּנייגענדיג און שמייכלענדיג, אַרוים. די ביידע מאַבען אַ טריט איינער צום אַנדערען.

דער הער.

דאָס זיינט... איר?

דער.

יאָ. דאָס בין איך. און דאָס זיינט... איר?

מ'שווייגט.

ד ע ר ה ע ר.

קען איך גלויבען מיינע אויגען? און דאָס זיינט איר...

ד ע ר. (אין גרימצאָרען)

דאָ רופט מען מיך דער! כ'האָב נישט קיין אַנדער נאָמען, איר הערט?! דער, וואָס קריגט די פעטש. און אויב דו פאַרלאַנגסט דאָ בלייבען, באַוויליג דאָס צו באַמערקען!

ד ע ר ה ע ר.

דו? אָבער ווי? ווייס איך געדענק...

ד ע ר.

דאָ זאָגט מען אַלעמען דו און דו... (מיט פאַראַכטונג) דו ביסט אין ערגיץ נישט ווערט קיין בעסערס!

ד ע ר ה ע ר. (באַשיידען)

איר האָט מיר נישט פאַרגעבען... דער?

מ'שווייגט.

ד ע ר.

דו ביסט דאָ מיט מיין ווייב? זי איז אין צירק?

ד ע ר ה ע ר. (איילינ)

אָ, ניין. כ'בין איינער אַליין. זי איז געבליבען דאָרטען.

ד ע ר.

דו'סט זי נישט אַוועקגעוואָרפען?

ד ע ר ה ע ר (באַשיידען)

ניין. מיר האָבען... אַ זון. ווען איר זיינט אַזוי פלוצלונג און געהיימניספול פאַרשוואונדען, איבערלאָזענדיג דעם מאָדנעם און... באַליידיגענדען בריוו...

ד ע ר. (לאַכט)

באַליידיגענדען? דו קאָנסט מיך נאָך באַליידיגען? צו וואָס ביסטו דאָ? האָסטו מיך געזוכט, אָדער צופעליג?

דער הער.

אַהאַלב יאָהר זוך איך אײַך אין אַלע לענדער. און פּלוצלונג־הײַנט, באמת צופעליג... כ'האָב נישט קײן באַקאַנטע און כ'בין אַ־װעק אין צירק... מיר דאַרפען זיך פאַרשטענדיגען... דער! איך בעט אײַך!

מ'שװײַגט

דער.

דאָס איז דער שאָטען, װעלכען כ'קאָן נישט פאַרלירען. זיך פאַר־שטענדיגען — דו האַלטסט, אַז מיר דאַרפען זיך נאָך פאַרשטענ־דיגען? גוט. לאָז איבער דײַן אדרעס בײַם פאָרטיע, כ'װעל צע־װיסען געבען, װען מ'קאָן מיך זען. און אַצינד — אַרויס (חוצפה'דיג) איך בין פאַרנומען.

דער הער נײַט, זיך פאַרנײַגענדיג, אַרויס. דער, נישט ענטפערנדיג אויף דער־באַגריסונג. שטײַט מיט אַנ'אויסגעצײגענער האַנט — אין פאָזע פון אַ שררה.., װעלכער באַגלײט אַ באַזוכער, װאָס'ט אים דערעגט.

פאָרהאַנג.

דריטער אַקט

די זעלבּיגע אויסשטאַטונג.

אין דער פרי, פאַר׳ן אָנהויב פון די פראָבען. ד ע ר גײט אַרום פאַרטראַכט מיט גרויסע טריט איבערן צימער. אָנגעטאָן אין אַ ברײטע, בונטע געקעסטעלטע מאַרינאַרקע, אויפן האַלז אַ בונטער שליפס; דער הוט אויף דער פאַטיליצע. זײַן פנים איז גלאַט אויסגעראַזירט ווי בײַ אַן׳אַקטיאָר. די ברעמען אָנגעבלאָזען, די ליפען ענערגיש צוזאַמענגעדריקט, — דער אויסזען אַ פאַרכמורעטער און אַ רגזדיגער. מיטן אָנקומען פונם הערן בײַט זיך דער אויסדרוק, דער פנים ווערט קלאָאגיש באַוועגליך, ווי אַ לעבעדיגע מאַסקע.

אין טיר באַווײַזט זיך דער ה ע ר. אָנגעטאָן אין שוואַרצען, זײַער אַנשטענדיג. דער דאַרער פנים גלאַנצט אָפּ מיט אַ קרענקליכער געלקײַט; אין די מינוטען פון אויפרעגונג פינטעלט ער אָפּט מיט די אײַנגעלאָשענע, פאַרבלאָזע אויגען. דער באַמערקט אים נישט.

ד ע ר ה ע ר.
גוט מאָרגען, גנעדיגער הער.

ד ע ר. (זיך אומקערענדיג און צעשטרײט אַרײַנקוקענדיג זיך)
אַ — דאָס זײַנט איר!

ד ע ר ה ע ר.
ניט שפּעט?.. נאָר איר זעט אויס אַזוי, ווי איר וואָלט אויך מיך ניט געוואַרט. כ׳האָב ניט געשטערט? אָבער איר האָט אַלײן באַשטימט די שעה, און איך האָב געוואַגט...

דער.

אָן רעוועראַנסען! וואָס דאַרפסטו האָבען פון מיר? רייד גיכער
כ'האָב ניט קיין איבריגע צייט.

דער הער. (זיך מיט עקעל ארומקוקענדיג)

כ'האָב גערעכענט, איר וועט מיך איינלאַדען ערגיץ=וואו אין
אַנ'אַנדער אָרט... אין אייער הויז...

דער.

איך האָב ניט קיין אַנדער הויז. מיין הויז איז דאָ.

דער הער.

אָבער דאָ קאָן מען אונז שטערן...

דער.

וועט זיין ערגער פאַר דיר: רייד קירצער.

מ'שווייגט.

דער הער.

איר וועט מיך דערלויבען זיך זעצען?

דער.

זעץ זיך. פאַרזיכטיגער, דער שטול איז צעבראָכען!

דער הער באַזאָרגט דערשראָקען דעם שטול און קוקט זיך הילפלאָז אַרום;
דאָ דאַכט זיך אים אַלץ פאַר נעפּעדליך און משונהדיג. קלייבט אויס אַ
פעסטען נאָכן אויבזעהן, באַגילטען דיוואַנדעל און זעצט זיך, שטעלט אַנידער
דעם צילינדער, ציט לאַנגזאַם אַראָפּ די צוגעקלעפּטע הענטשקעס. דער קוקט
זיך גלייכגילטיג צו.

דער הער.

אין דעם אַנצוג מיט דעם פּנים מאַכט איר אויף מיר אַ נאָך
מער משונהדיגען איינדרוק. אויב נעכטען האָט זיך עס אַלץ
באַוויזען פאַר אַ חלום, זיינט איר היינט...

ד ע ר.

דוס׳ט פֿאַרגעסען ווי מען רופֿט מיך? מ׳רופֿט מיך דער.

דער הער.

איר ווילט מיר אַנטשיידען זאָגען דו?

ד ע ר.

אַנטשיידען. אָבער דאָ שלײַדערסט די צײַט ווי אַ קײַן. אַמאָל זיך צו.

דער הער.

איך ווײס, באמת, ניט... דו איבעררײַשט מיך אַלץ אַזוי... די אַפּישען, די פֿערד, די חיות, פֿאַרבײַ וועלכע כ׳בין דורכגעגאַנגען, זוכענדיג אײַך... ענדליך איר! אַ קלאָאון עפּיס אין אַ צירק! (קוקט און אַנשטענדיג שמייכלענדיג) האָב איך דען געקאָנט ערוואַרטען? וואָרהאַפֿטיג, ווען דאָרטען האָבען אַלע בעשלאָסען, אַז איר זײַנט געשטאָרבען, האָב איך אײנער זיך אַרויסגעזאָגט געגען: כ׳האָב געפֿילט, אז איר זײַנט נאָך לעבעדיג... אָבער געפֿינען אײַך אין אַזאַ אַנטוראַזש — דאָס איז איבער מײַן פֿאַרשטאַנד!

ד ע ר.

דוס׳ט געזאָגט, אַז בײַ אײַך איז אַ זון געבוירען. ער איז ניט ענליך אויף מיר?

דער הער.

כ׳פֿאַרשטײ ניט!..

ד ע ר.

דו ווײסט אַ פּנים ניט, אז בײַ אַלמנות און גרושות זײַנען ווי־ערע קינדער פֿון נײַעם מאַן אָפֿט ענליך צום אַלטען? מיט דיר האָט דאָס אומגליק ניט פּאַסירט? (לאַכט) און דײַן בוך האָט אויך ערפֿאָלג, האָב איך געהערט?

דער הער.

איר ווילט מיך פֿון דאָס נײַ באַליידיגען...

ד ע ר. (לאַכט)

וואָס פֿאַר אַנ׳אַמביציעזער און וואָס פֿאַר אַנ׳אומרויִגער אָשוסט!

זיך, זיך רויג — דאָ איז אָנגעקומען אַזוי צו ריידן. צו וואָס האָסטו מיך געוואָלט?

דער הער.

מיין געוויסען...

דער.

דו האָסט ניט קיין געוויסען. אָדער ביסטו אומרויג געוואָרען, וואָס דוס'ט מיך ניט איינגאַנצען באַ'גנבעט און ביסט געקומען נאָך דאָס איבעריגע? וואָס אָבער קאָנסטו נאָך נעמען ביי מיר? מיין לצנישען מיצעל מיט די גלעקלאַך? איך וועסטו ניט נע־מען: ער איז צו גרויס פאַר דיין געפליכטען מח! קריך צוריק, בילער־וואָרים.

דער הער.

איר קאָנט ניט פאַרגעבען, וואָס איער פרוי...

דער.

צום טייוועל מיין פרוי!

דער הער איז איבערראַשט, און הויבט אויף די ברעמען. דער לאַכט.

דער הער.

כ'ווייס וואָרהאַפטיג ניט... אָבער וואָס פאַר אַ לשון! איך אַנט־זאָג זיך אנטשיידען אויסצודריקען מיינע געדאַנקען... אין דער אַטמאָספער. נאָך אויב איר זיינט אַזוי... גלייכגילטיג צו איער פרוי, וועלכע — כ'ערלויב זיך עס אונטערשטרייכען — האָט אייך געליבט און געהאַלטען פאַר אַ הייליגען מענטשען... (דער לאַכט) וואָס האָט אייך געבראַכט צו אַזאַ מין... טריט? אָדער איר קאָנט מיר ניט שענקען מיין ערפאָלג... אמת ניט איינגאַנצען פאַרדינטען און מיט איער דערנידערונג מיינט איר נקמה נע־מען ביי מיר און ביי אַלע אַנדערע, וואָס האָבען אייך ניט פאַרשטאַנען? אָבער איר זיינט אַלע מאָל געווען אַזוי גלייכ־גילטיג צו רוב! אָדער איער גלייכגילטיקייט איז געווען מער

ניט אַ פּאַרשטעלעניש, און ווען אַ מער גליקלעכער קאָנקורענט...

דער. (צולאַכט זיך)

קאָנקורענט! דו — אַ קאָנקורענט?

דער הער. (ווערענדיג בלאַס)

אָבער מײַן בוך!..

דער.

דו קאָנסט מיט מיר רײדן וועגן דײַן בוך? מיט מיר?!

דער הער ווערט בלאַס. דער קוקט מיט נײַגעריקײַט און חוזק אויף אים.

דער הער. (אויפהויבענדיג די אויגען)

כ'בין זייער — אַן'אומגליקלעכער — מענטש.

דער.

פאַרוואָס?

דער הער.

כ'בין זייער אַן'אומגליקלעכער מענטש. איר דאַרפט מיר פאַר־געבען. כ'בין טיף — כ'בין האָפענונגסלאָז און גרענעצלאָז אומגליקליך.

דער.

פאַרוואָס אָבער, סוף־כל־סוף? דערקלער מיר. (גייט אום) דוס'ט אַליין געזאָגט: דײַן בוך האָט אַ רוישענדיגען ערפאָלג, דו ביסט באַוואוסט, דו ביסט באַרימט; ניטאָ קיין גאַסען־צײַטונג, וואו עס זאָל ניט געבראַכט ווערען דײַן נאָמען און... דײַנע געדאַנ־קען. ווער האָט מיך געקענט? ווער האָט געדאַרפט האָבען מײַנע שווערע פּלוידערניש, אין וועלכער ס'איז קיין זינען ניט אַרויסצוגע־פינען? דו — דו, דער גרויסער באַשמוצער! — האָסט געמאַכט מײַנען געדאַנקען צוטריטבאַר אַפילו פאַר פערד. מיט דער קונסט פון גרויסען פראָפּאַגאַטאָר, פון אידעען־שנײַדער, האָסטו אָנגעטאָ מײַן אַפּאָלאָ פאַר אַ פריזירער, מײַן ווענערען האָסטו געגעבען אַ געלען בילעט, צו מײַן ליכטיגען העלד האָסטו צוגעשטעלט די אויערן פון אַנ'אייזעל, און דאָ איז דײַן קאַריערע שוין געמאַכט,

ווי דזשעקסאָן זאָגט. און וואוהין איך זאָל ניט גיין, קריכט זיך
אויף מיר די גאַנצע גאַס מיט טויזענטער פּרצופים און וועל=
כע — אָ, חוזק! — איך דערקען די געשטאַלטען פון מיינע אייי=
גענע קינדער. אָ, ווי העסליך מוז דאָס זיין דיין זון, וועלכער
איז ענליך צו מיר! פאַר וואָס=זשע ביסטו אומגליקליך — אומ=
גליקליכער?

דער הער לאָזט אַראָפּ די קאָפּ, רייבט די הענטשקעס.

— דיר האָט דאָך די פּאָליציי נאָך ניט געכאַפּט? וואָס פּלוי=
דער איך — דיך קאָן מען אַ פּנים כאַפּען? דו ביסט אַלעמאָל
אין די גרעניצען פון געזעץ. אויך איצטער קוועלסטו זיך אי=
בער דעם, וואָס דו ביסט מיט מיין ווייב ניט געשטאַנען אונ=
טער דער חופּה: ביי דיינע גנבות איז אַלעמאָל אַ נאָטאַריוס
דערביי. וואָס דאַרפסטו זיך קוועלען, מיין פריינד: האָב חתונה!
איך בין געשטאָרבען. אָבער דיר איז קנאַפּ מיין ווייב? הערש
מיט מיין רום — ער איז דיינער! הערש מיט מיינע אידעען...
טרעט אַריין אין דיינע רעכט, געזעצליכסטער יורש! איך בין
געשטאָרבען! און שטאַרבענדיג (מאַכט אַ טעמפּ=פרומען פנים) דיר
מוחל געוועז.

צעלאַכט זיך.

דער הער הויבט אויף דעם קאָפּ און שטעלט, זיך איינבויגענדיג, אויס זיין
אויסגעלאָשענעם בליק אויף דערן.

דער הער.
און שטאָלצקייט?
דער.
דו — שטאָלץ?

דער הער גלײַכט זיך אויס און שאָקעלט שװײַגנדיק מיטן קאָפּ.

ד ע ר.

פונדעסטװעגן!.. אָבער רוק זיך אָפּ, איך בעט דיך, מיר איז אומאַנגענעם. מען זאָל נאָר אַ קלער טאָן, אַז איך האָב דיך װען עס איז אַ ביסעל ליב געהאַט און זאָגאַר געהאַלטן פֿאַר טאַלאַנטפֿול! דיך — מײַן פֿלאַכן שאָטען!

ד ע ר ה ע ר. (שאָקלענדיק מיטן קאָפּ)

כ'בין — אײַער שאָטען.

דער גײט אום איבערן צימער און קוקט איבערן שולטער, שמײכלענדיק, אויפֿן הערן.

ד ע ר.

נײן — דו ביסט פֿרעכטיק. אָבער װאָס פֿאַר אַ קאָמעדיע! װאָס פֿאַר אַ רירענדיקע קאָמעדיע! הער אויס, זאָג אָפֿן און גלײַך, אויב דו קאָנסט: שטאַרק האָסטו מיך?

ד ע ר ה ע ר.

יאָ. מיט דער גאַנצער שנאה, װעלכע ס'איז דאָ אויף דער ערד. זעצט זיך דאָ.

ד ע ר.

דו באַפֿעלסט?

ד ע ר ה ע ר.

זעצט זיך דאָ. איך דאַנק אײַך. (זיך אײַנבויגנדיק) איך בין געשעצט און פֿאַרמאָג רום — יאָ? איך האָב אַ װײַב און אַ זון — יאָ? (לאַכט שטיל) אָבער מײַן װײַב ליבט אײַך: אונזער באַליבטסטער שמועס איז װעגן אײַער גאונות... זי האַלט אײַך פֿאַר אַ גאון, מיר ביידע ליבן אײַך אַפֿילו אין בעט. טסס! קרימען דאַרף איך זיך. מײַן זון — יאָ, ער װעט זײַן ענליך צו אײַך. און בעט, אָפּצוזוירען זיך פֿון דאָס פֿרעמדע, גײ איך צו מײַן טיש,

צו מיין טינטער, צו מיינע בילער — שטויס איך זיך דאָרטען אויך אָן אויף אייך. שטענדיג — איר, אומעטום־איר, און קיינ־מאָל ניט איך אַליין, קיינמאָל ניט איך איינער אַליין. און בעת ביינאַכט — פֿארשטייט זשע, גנעדיגער הער! - גיי איך אַוועק צו מיינע איינזאַמע רעיונות, צו די ביינאַכטיגע שלאָפלאָזע מחשבות — געפֿין איך אויך דאָרטען, אין מיין אומגליקליכען מאַרך, אייער געשטאַלט.. אייער פֿאַרפלוכטען, אייער פֿאַרהאַס־טען געשטאַלט!

מ'שווייגט. דער הער וואַרפט זיך אָפּ און בינטעלט.

דער. (מורמעלט) ·

וואָס פֿאַר אַ קאָמעדיע, ווי אַלץ איז וואונדערליך איבערגעקערט אין דער דאָזיגער וועלט: דער באַרויבטער — לאָזט זיך אויס פֿארן רויבער, דער רויבער — באַקלאָגט זיך אויף דער גנבה און שילט!.. (לאַכט) הער אויס: ביסט ניט מיין שאָטען, כ'האָב געהאַט אַ טעות. ביסט — דער המון. לעבעדיג דורך מיר, האָסטו מיך. אָטעמענדיג דורך מיר, שטיקסטו זיך פֿון בייזקייט. און זיך שטיקענדיג פֿון בייזקייט, האַסענדיג, פֿאַראַכטענדיג מיך — שלעפּסטו זיך נאָך אין עק פֿון מיינע אידעען... אָבער מיטן היינטיגן פֿאָראויס! מיטן היינטיגן פֿאָראויס, חבר! אָ, וואָס פֿאַר אַ פֿראַכטפֿולע קאָמעדיע!

נייט אום שטייבלענדיג. מ'שווייגט.

דער.

הער אויס: און דיר וועט ניט ווערען לייכטער, אויב איך וועל... באמת שטאַרבען?

דער הער.

יאָ. איך מיין. דער טויט שאַפֿט אַ שטרעקע און פֿאַרטויבט דעם

זכּרון. דער טויט... געוואוינט איין. אָבער איר זיינט ניט ענליך
אויף אַ מענטשען, וועלכער...

דער.

יאָ, יאָ... דער טויט! ס'פאַרשטייט זיך!

דער הער.

זעצט זיך דאָ.

דער.

כ'האָרך. נו?

דער הער.

ס'פאַרשטייט זיך, כ'וואַג ניט צו בעטען אייך... (קרימט דעם מויל) צו בעטען אייך שטאַרבען, אָבער זאָגט: איר וועט זיך קיינמאָל ניט אומקערען אַהין? ניין, ניט לאַכט... איר ווילט, כ'וועל אייך אַ קוש טאָן די האַנט? ניין, מען דאַרף זיך ניט קרימען. כ'וואָלט דאָך אייך אַ קוש געטאָן די האַנט, אַז זי וואָלט געוואָרען... אַ טויטע?

דער. (שטיל)

אַוועק, שרץ!

שפּילענדיג (ווי אין ערשטען בילד), גייען אַריין מיט קליינע טריטעלאך טילי און פאָלי, זעען לאַנג ניט די שמועסענדיגע.

דער.

זשאַק...

טילי.

אַ, גוט מאָרגען, דער. מיר שטודירען. ווייסט, זייער שווער, זשאַק האָט אין קאָפּ אַזוי פיל מוזיק, וויפיל מיין דבר-אַחר.

דער. (גלייכגילטיג)

ס'איז מיין פריינד... צום בענעפיס?

די קלאָאונען מאַכען, באַנריסענדיג, אַניאידיאָטישען פּנים.

פ אָ ל י.

יאָ. און דו וואָס גרייטסט? ביסט אַ געשייטער, דער. קאָנסועללאָ האָט געזאָגט, אז דו גרייטסט צו איר בענעפיס. זי גייט אין גיכען אַוועק, ווייסטו?

ד ע ר.

אמת?

ט י ל י.

זינידע האָט געזאָגט, אַז ניט וואָלטען זיי געגעבען אַ בענעפיס? אָבער זי איז אַ וואוילע מיידעל.

פ אָ ל י. (נעמענדיג ס'פייפעלע)

נו? און ניט גיי אַזוי, ווי כלומרשט א העלפאַנד. ביסט אַ מורא־שיק. נו?

נייען שפילענדיג אַוועק.

ד ע ר ה ע ר. (שמייכלענדיג)

דאָס זיינען אייערע נייע חברים? וואָס פאַר אַ מאָדנע זיי זיינען!

ד ע ר.

דאָ איז אַלץ מאָדנע.

ד ע ר ה ע ר.

אָט דער קאָכטיום אייערער... אייך האָט אַזוי געקליידט שוואַרץ. פון אים שווינדעלט אין די אויגען.

ד ע ר. (זיך באַקוקענדיג)

ניין, ס'איז שיין. — ס'האָט זיך אָנגעהויבען די פראָבע, דאַרפסט אַוועקגיין. שטערסט.

ד ע ר ה ע ר.

אָבער איר האָט ניט געענטפערט אויף מיין פראַגע!

אויף דער אַרענע שטילע קלאַנגען פון טאַנגאָ. אַ קליינער אָרקעסטער.

דער. (הערענדיג די מוזיק צעשטרייט)

אויף וועלכע?

דער הער. (ניט הערענדיג די מוזיק)

איך בעט אייך מיר זאָגען: איר וועט זיך ווען עס איז אומ-
קערען אַהין, אָדער ניט?

דער. (הארכענדיג די מוזיק)

קיינמאָל ניט... קיינמאָל ניט, קיינמאָל ניט.

דער הער. (אויפשטייענדיג)

כ'דאַנק אייך. כ'גיי אַוועק.

דער.

קיינמאָל ניט, קיינמאָל ניט, קיינמאָל ניט... יאָ, גיי אַוועק — און
ניט קער זיך אום. דאָרטען ביסטו געווען נאָך דערטרעגליך און
אויף עפּיס נייטיג, און דאָ ביסטו אַנ'איבעריגער.

דער הער.

אָבער אויב מיט אייך וועט וואָס פּאַסירען?.. איר זיינט אַ מענטש
אַ געזונטער, נאָר אין אַזאַ מין אַנטוראַזש, אַזוינע מיני מענט-
שען... ווי וועל איך זיך דערוויסען דעמאָלט? אייער נאָמען
איז דאָ ניט באַקאַנט?

דער.

מיין נאָמען איז דאָ ניט באַקאַנט, נאָר דו וועסט זיך דערוויסען.
נו, וואָס נאָך?

דער הער.

איך קאָן זיין רוהיג? איר גיט מיר אייער עהרען-וואָרט? ס'פאַר-
שטייט זיך — פאַרהעלטניסמעסיג רוהיג.

דער.

יאָ, דו קאָנסט זיין פאַרהעלטניסמעסיג רוהיג. קיינמאָל ניט!

גייען צום טיר. דער הער שטעלט זיך אָפּ.

דער הער.

און איך מעג זיין אין צירק... איר דערלויבט?

דער.

ס'פארשטייט זיך: ביסט דאָך עולם! (לאַכט) אָבער קיין קאָנטראַ-
מארקע וועל איך דיר ניט געבען. און צו וואָס באַדאַרפסטו
דאָ זיין? דו ליבסט אזוי צירק? פון ווען אָן?

דער הער.

מיר ווילט זיך נאָך אַמאָל איין אַ קוק טאָן און אפשר, באַג-
רייפען... אַזאַ מעטאַמאָרפאָזע! איין קענענדיג, קאָן איך ניט
דערלאָזען, אז אויך דאָ זאָלט איר ניט מיינען אַ וועלכע ס'איז
אידעע. אָבער וועלכע?

קיקט זיך קורצזיכטיג איין אין דערן. דער קריטט אוים אַ פרצוף און מאַכט
לצניש מיטן נאָז.

דער הער.

וואָס איז דאָס?

דער.

מיין אידעע! — כ'האָב די עהרע זיך פאַרניייגען. פירשט! מיין
גרוס איינער הויכגעהערטער פרוי און דעם הויף - וואוילגעבוירע-
נעם זון פון איינער דורכלויכט!..

ס'קומט אריין מאַנטשיני.

מאַנטשיני.

דו וואוינסט ממש אין צירק, דער. ווען איך זאָל ניט קומען,
ביסטו שוין דאָ... כ'איז אַ פאַנאַטיקער פון זיין זאַך, גנעדיגער הער...

דער. (באַקאַנטמאַכענדיג)

פירשט פאָניאַטאָווסקי! גראַף מאַנטשיני!

מאַנטשיני. (זיך צורעכטמאַכענדיג)

זייער, זייער אַנגענעם. איר קענט פירשט אויך מיין צודרייטען?
ניט אמת, וואָס פאר אַ וואוילער פרצוף!

ווערט אָן טיטן שטעקען דערם פּלײצע.

דער הער. (אומגעשיסט)

יאָ, כ'האָב געהאַט דאָס פאַרגעניגען, ווי דען... כ'האָב דעם כבוד, גראַף...

מאַנטשיני.

כ'האָב די עהרע, פּירשט.

דער. (באַגליטענדיג)

פּאַריזיגער, אײַער דורכלױכט, אין די פינצטערע דורכגײַנג: דאָ טרעפען זיך אַזױנע טרעפלאַך. צום באַדױערן האָב איך ניט די מיגלעכקײַט אײַך אַרױסצופירען אַלײַן אױפן גאַס...

דער הער. (זיך אָפּשטעלענדיג, שטיל)

איר װעט מיר ניט דערלאַנגען די האַנט צום אָבשײד? מיר שײַדען זיך אױף שטענדיג.

דער.

ס'איז איבעריג, פּירשט. כ'האָב די האָפֿענונג מיט אײַך זיך צו טרעפען אין הימעל-וועלט. איר וועט דאָך דאַרטען אױך זײַן?

דער הער.

װען'ט איר צײַט געהאַט? אין אײַך איז אַזױ פיל קלאָאוניזמ... ... פיל קלאָאונישדיגעס.

דער.

איך בין דער, וואָס קריגט די פּעטש. צום ווידערזען, פּירשט!

מאַכט נאָך אַ טריט.

דער הער. (אָרטנקוקענדיג אין דערס אויגען, גאַנץ שטיל)

און איר זײַט — ניט אַראָפּ פון זינען?

דער. (אויך אַזוי שטיל, מאַכענדיג גרויסע אויגען)

כ'האָב מורא... כ'האָב מורא, אַז איר זײַט געראַכטעט, פּירשט — (נאָך שטילער) אײַזעל! קײַנמאָל האָסטו זיך נאָך ניט אויסגעדריקט אַזוי פּינקטליך: איך בין אַראָפּ פון זינען!

שפילנדיג באווייזט ער אזוי ווי טרעפלאך — פון קאפ צום דיל.

דער. (לאכט)

אראפ! פירשט — צום ווידערזען!

דער הער גייט ארויס. דער מאכט, זיך אומקערענדיג, א פא און שטעלט זיך אנידער אין פאזע.

דער.

מאנטשיני — לאמיר טאנצען טאנגא! מאנטשיני — כ'פארגעטער דיר.

מאנטשיני. (זיצט אנגעלענט און שפילענדיג זיך מיטן שטעקען)

נו, נו — ניט פארגעס זיך, דער. אבער דו באהאלטסט עפיס, גולם; כ'פלעג אלע מאל זאגען, אז דו ביסט פון דער געזעלשאפט. מיט דיר איז אזוי לייכט! און ווער איז דאס דער פירשט דיינער — אנ'אמתער?

דער.

אויפן העכסטען אופן אנ'אמתער. ווי אויך דו!

מאנטשיני.

א סימפאטישער פנים, הגם מיט אמאל האב איך אים אנגענומען עפיס פאר א קברים-מאן, וועלכער איז געקומען אננעמען א באשטעלונג. אך, דער! — ווען וועל איך זיך ענדליך צעשיידען אט מיט די שמוציגע ווענט, מיט פאפא בריקע, מיט די נאריש עפישען, מיט די געמיינע זשאקייען!

דער.

איצט אין גיכען, מאנטשיני.

מאנטשיני.

יא, איצט אין גיכען. אך, דער — כ'בין פשוט אן כחות געבליבען אין דער סביבה, כ'הויב זיך אן פילען פאר א פערד. דו ביסט פון דער געזעלשאפט, נאר דו ווייסט נאך ניט, וואס אזוינס איז די הויכוועלט! זיך, ענדליך, אנשטענדיג אנטאן,

זײַן אויף אויפנאַמען, גלענצען מיט שאַרפזיניקײט, טײַלמאָל זיך
דורכוואַרפען אין באַקאַראַ (לאַכט), ניט זוכענדיג קײַן קונצען
און זשאָנגלירונג...

דער.

און אין אָווענט זיך אָװעקשפּאַצירען אין פאָרשטאָדט, וואו מען
האַלט דיך פאַר אַן'אָרנטליכען פאַטערל, וואָס ליבט קינדער און...

מאַנטשיני.

און עפּיס וואָס אַרײַנכאַפּען, יאָ! (לאַכט) כ'וועל טראָגען א זײַדע-
נע מאַסקע און מיר וועלען נאָכגײַן צוויי לאָקײען, אז דער
נידערטרעכטיגער פלעבס זאָל מיך ניט באַלײדיגען... — אַך, דער,
אין מיר זידט דאָס בלוט פון מײַנע אָבות! גיב א קוק אויף
דעם שטילעט: ווי מײַנסטו, ער איז ווען עס איז געווען אין בלוט?

דער.

דו שרעקסט מיך, גראַף!

מאַנטשיני, (לאַכענדיג און אַרײַנלײגענדיג דעם שטילעט)

גולם!

דער.

און ווי האַלט עס מיט דער מײדעלע?

מאַנטשיני.

טסס! די בירגער זײַנען פולשטענדיג באַפרידיגט און בענטשען
מײַן נאָמען. (לאַכט) איבערהויפּט צעברענט זיך דער גלאַנץ פון
מײַן נאָמען מיט אַן'אום--גע—הויערען כח! אַגב: דו ווייסט ניט,
וועלכע פירמע פון אויטאָמאָבילען ס'רעכענט זיך פאַר די בעס-
טע? געלט איז ניט וויכטיג. (לאַכט) א, פאַפאַ בריקע!

ס'קומט אַרײַן בריקע, אָנגעטאָן אין פאַלטאָ און צילינדער. מ'באַגריסט זיך.

בריקע.

נו אָט האָסטו זיך דערשלאָגען א בענעפיס פאַר דײַן קאָנסועללאָ,
מאַנטשיני! כ'מוז, אַגב זאָגען, אז ווען ניט זיניִדע...

מאַנטשיני.

אָבער, הער אויס, בריקע, דו ביסט ממש אַנ׳אייזעל: וואָס באַ־
קלאָגסטו זיך? אויף קאָנסועללאָס בענעפּיס נעמט דער באַראָן
דעם גאַנצען פּאַרטער, דיר איז דאָס ווייניג, קמצן?

בריקע.

כ׳האָב ליב דיין טאָכטער, מאַנטשיני, און מיר איז אַ שאָד זי
אָפּצולאָזען. וואָס פעלט איר דאָ? אַנ׳אָרנטליכע מלאכה, וואוילע
חברים — און דאָס לופט?

מאַנטשיני.

ניט איר, נאָר מיר פעלט — פֿאַרשטאַנען? (לאַכט) כ׳האָב דיר
געבעטען, האַרפּאַגאָן: דערלייג, און אצונד וועסטו מיר ניט
אויסבייטען טויזענט פֿראַנק, דירעקטאָר?

בריקע. (מיט אַ זיפֿץ)

ווייז אַהער.

מאַנטשיני. (נאַכלעסיג)

מאָרגען. כ׳האָב זיי געלאָזען אינדערהיים.

אַלע דריי לאַכען.

מאַנטשיני.

לאַכט, לאַכט! און היינט פֿאָרען מיר מיטן באַראָן אין זיין
אויסענשטאָדטיגע ווילע; מ׳זאָגט, ניט קיין שלעכטע ווילע...

דער.

נאָך וואָס?

מאַנטשיני.

נו, דו קאָנסט די קאַפּריזען פֿון די מיליאַרדערען, דער. ער
וויל ווייזען קאָנסועללאָן עפּיס ווינטער־רויזען, און מיר זיין קעלער.
ער וועט נאָך אונז צופֿאָרען אַהער... וואָס איז מיט דיר קאָנסועלינקע?

ס׳קומט אַריין קאָנסועללאָ פּסעט חיינעדיג.

קאָנסועלאָ.

כ'קאָן ניט, פּאַפּאַ, זאָג אים! וואָס פאַר אַ רעכט האָט ער צו שרייַען אויף מיר? ער האָט מיך שיעור ניט אַ שמיץ געטאָן מיטן בייַטש.

מאַנטשיני. (זיך אויסגלייַכנדיג)

בריקע! איך בעט אייַך, ווי דעם דירעקטאָר... וואָס איז עס פאַר אַ פערדען-שטאַל? מייַן טאָכטער — מיטן בייַטש? איך וועל דעם שנעק! עפּיס אַ זשאָקיי — ניין, ס'איז דער טייַוועל ווייס וואָס! דער טייַוועל ווייס וואָס, איך שווער!

קאָנסועלאָ.

פּאַפּאַ...

בריקע.

יאָ, כ'וועל זאָגען...

קאָנסועלאָ.

אַך, ניין דאָך! אַלפרעד האָט מיך גאָרניט געטאָן קיין שמיץ, כ'האָב אַזוי נאַריש געזאָגט. וואָס האָט איר אויסגעטראַכט? ער אַליין באַדויערט אַזוי...

בריקע.

פונדעסטוועגען וועל איך זאָגען, אַז...

קאָנסועלאָ,

ניט וואַג! מ'דאַרף ניט ריידען. ער האָט גאָרניט געטאָן!

מאַנטשיני. (זיך נאָך קאָכענדיג)

ער דאַרף זיך אַנטשולדיגען, דער שנעק.

קאָנסועלאָ.

אַך, ער האָט זיך דאָך אַנטשולדיגט — ווי נאַריש איר זייַט אַלע! פשוט מיר גיט זיך היינט ניט אייַן, און איך האָב זיך אויפגעגעגט, קלייניגקייטען. ער האָט זיך אַזוי אַנטשולדיגט, דער נאַר און איך האָב ניט געוואָלט פאַרגעבען. דער, ליבער, גוט מאָרגען, כ'האָב דיך ניט באַמערקט... ווי ס'קליידט דיר דער שניפּס. וואוהין גייסטו, בריקע? צו אַלפרעדען?

ברוקע.

ניין, סתם אזוי. כ'גיי אהיים. זינידע האט דיך געבעטען גריסען קינדעלע. זי וועט נאך היינט אויך ניט זיין.

גייט ארויס.

קאנסועללא.

וואס פאר "א ליבע איז די זינידע, וואס פאר א וואוילע... פאפא, פאר וואס שיינען מיר דא אלע איצטער פאר אזעלכע ליבע? מסתמא דערפאר, וואס כ'וועל איינגיכען אוועקגיין פון דאנען· דער, דו'סט ניט געהערט, וואס פאר א מארש ס'וועלען שפילען טילי און פאלי? (לאכט) אזא פריילכען.

דער.

יא, געהערט. דיין בענעפיס וועט זיין מערקווירדיג.

קאסועללא.

כ'מיין אליין. פאפא, איך וויל עסען. באשטעל מיר צו פוטער-ברויט.

דער.

איך העל צולויפען, פרייגעסין.

קאנסועללא.

לויף צו, דער. (שרייט) נאר מיט קעז דארף מען ניט!

מאנטשיני און קאנסיעללא זיינען אליין. זיך אנגעלענט אין פאטעל, קוקט מאנטשיני קריטיש ארום די טאכטער.

מאנטשיני.

אין דיר איז היינט דא עפיס אויסערגעוויינליכעס, קינד... כ'ווייס ניט, בעסער, אדער ערגער. דו'סט געוויינט?

קאנסועללא.

יא, א ביסעל. אך, ווי כ'וויל עסען!

מאַנטשיני.

דו'סט דאָך געפּרישטיקט...

קאָנסועלאָ.

דאָס איז דאָך די געשיכטע, וואָס ניט. דו'סט היינט ווידער פאַרגעסען לאָזען געלט, און אָן געלט...

מאַנטשיני.

אַך, דער טייוועל זאָל דאָס נעמען! אַ זכרון! (לאַכט) אָבער היינט וועלען מיר גוט אָפּעסען, ניט זעץ זיך אָן אויף פּוטער=ברויטען. ניין, דו ביסט מיר ממש געפעלען. דו דאַרפסט נאָך וויינען, קינד, דאָס וואַשט אַראָפּ פון דיר די איבעריגע נאַאיוויטעט, ביסט מער פרוי.

קאָנסועלאָ.

בין איך אַפּנים אַזוי נאַאיוו, פּאַפּאַ?

מאַנטשיני.

זייער! צו פיל! אין אַנדערע ליבּ איך עס, אָבער אין דיר... און דער באַראָן...

קאָנסועלאָ.

נאַרישקייטען. כ'בין ניט נאַאיוו. אָבער ווייסטו, בעזאַנאָ האָט מיך אַזוי געזידעלט, אַז דו וואָלסט זיך אויך צעוויינט. דער טייוועל ווייס וואָס!

מאַנטשיני.

טסס! זאָלסט קיינמאָל ניט זאָגען: דער טייוועל ווייס וואָס. ס'איז ניט שיין.

קאָנסועלאָ.

איך זאָג נאָר מיט דיר.

מאַנטשיני.

מיט מיר דאַרף מען אויך ניט — כ'ווייס אַזוי אויך. (לאַכט)

קלאַנגען פון אַנ'אויסערגעוויינליך שטורמדיגען און שטראָמענדיגען צירקען-האַלאַס, הילכיגע איבּגעשרייען, דאָס קנאַקען פון בייטש.

קאָנסועללאָ.
אַך האַרץ, פּאַפּאַ! דאָס איז אַלפּרעדס נײַער גימער. ער מאַכט אַזאַ שפּרונג... דושים זאָגט, אַז ער וועט זיך אומבאַדינגט אויס־דרייען דעם קאַרק. אַרימזינקער.

מאַנטשיני. (גלײַכגילטיג)
אָדער די פיס, אָדער דעם רוקען, זיי ברעכען זיך עפּיס אַלע אויס. (לאַכט) זיך ברעכענדיגע שפּילצייג!

קאָנסועללאָ. (האַרכנדיג די מוזיק)
מיר וועט זיין לאַנגווײַליג אָן זיי, פּאַפּאַ. דער באַראָן האָט צוגעזאָגט, אַז ער וועט מאַכען פאַר מיך אַ רייף, און וועלכען איך קאָן שפּרינגען, וויפיל איך וויל... ער לײַגט ניט?

מאַנטשיני.
אַ רייף? (לאַכט) ניין, דאָס לײַגט ער ניט! אגב, מײַן קינד, וועגען באַראָנען דריקט מען זיך ניט אויס: ער לײַגט, נאָר ער זאָגט ניט אמת.

קאָנסועללאָ.
אַלץ אײַנס! ס'איז גוט צו זײַן אַ רײַכער, פּאַפּאַ, מ'קאָן אַלץ מאַכען.

מאַנטשיני. (אנטציקט)
אַלץ! אַלץ, קינד מײַנס! אַך, הײַנט באַשליסט זיך אונזער מזל, בעט דעם גנעדיגען גאָט, קאָנסועללאָ: דער באַראָן הײנגט אויף אַ פעדימל.

קאָנסועללאָ. (גלײַכגילטיג)
יאָ?

מאַנטשיני.
אויפן דינסטיגן זײַדענעם פעדימל. איך בין כמעט איבערצײַגט, אַז ער וועט הײַנט מאַכען דעם פאָרשלאַג. (לאַכט) ווינטער־רויזען און שפּינוועבס צווישען די רויזען, אַז מײַן קלײנע פליגעלע... ער איז אַזאַ שפּין!

קאָנסועלאָ. (גלײַכגילטיק)

יאָ, אַ מאָראַדיגער שפּין. פּאַפּאַ, און די האַנט טאָר מען נאָך ניט לאָזען קושען?

מאַנטשיני.

ניט אויף קײן שום פאַל. דו קענסט נאָך ניט די מענער, קינד מײַנס...

קאָנסועללאָ.

אַלפרעד קושט קײנמאָל ניט.

מאַנטשיני.

אַלפרעד! דײַן אַלפרעד איז אַ ייִנגעל און יאָגט ניט. אָבער די מענער, מיט זײ איז נויטיג די גרעסטע אײַנגעהאַלטענקײַט, קינד מײַנס. הײַנט וועט ער דיר אַ קוש טאָן די פינגערלאַך, מאָרגען — העלער, און איבערמאָרגען — ביסטו שוין בײַ אים אויף די קני!

קאָנסועללאָ.

פי, פּאַפּאַ, וואָס דו רעדסט! ווי שעמסטו זיך ניט!

מאַנטשיני.

אָבער איך ווײס...

קאָנסועללאָ.

וואָג ניט! כ׳וויל ניט הערען די געמײַנהײַטען. כ׳וועל דעם באַראָן געבען אַזאַ פּראַסק, ערגער ווי דערן. זאָל ער זיך נאַר אַ זוך טאָן.

מאַנטשיני. (פונאַנדערשטרעקענדיג באַדויערענד די הענט)

אָבער אַלע מענער זײַנען אַ זעלכע, קינד.

קאָנסועללאָ.

ניט אמת. אַלפרעד איז ניט אַ זעלכער! אַך, נו וואָס איז מיט דערן. געזאָגט: איך לויף, און איז אַלץ ניטאָ.

מאַנטשיני.

דער בופעט איז צו, און ער דאַרף קריגען. קאָנסועללאָ, כ׳וויל דיר נאָך זאָגען, ווי אַ פאָטער, מכח דערן: ניט גלויב אים. ער איז עפּיס, ווײסטו אַזוי... (דרײט מיט די פינגער נעבען קאָפּ), ער שפּילט ניט זויבער!

קאָנסועללאָ.

דו רעדסט וועגען אַלעמען אַזוי. איך קען דערן: ער איז אַזאַ ליבער און האָט מיך ליב.

מאַנטשיני.

גלויב מיר: דאָרטען איז עפּיס פאַראַן.

קאָנסועללאָ.

פּאפּאַ, סט'דערעסען מיט דיינע עצות! אַך, דער, מערסי.

דער, אַ ביסעל פאַרשמאַיעט, דערלאַנגט פוטער-ברויטען.

דער.

עס, קאָנסועללאָ.

קאָנסועללאָ.

ער איז נאָך וואַרים, — ביסט אַזוי געלאָפען, דער? כ'בין דיר אַזוי דאנקבאַר! (עסט) דער, דו'סט מיך האָלט?

דער.

האָלט, מלכה. כ'בין דיין הויף-לץ.

קאָנסועללאָ. (עסט)

און אַז איך וועל אַוועק, וועסטו זיך נעמען אַן'אַנדערע מלכה?

דער. (מאַכענדיג א רעווערענס)

כ'וועל דיר נאָכגיין, אומפאַרגלייכבאַרע. כ'וועל טראָגען דיין וויסען שלייף און ווישען מיט איס די טרערען. (ווייזט כלומרשט)

מאַנטשיני.

גולם! (לאַכט) ווי אַ שאָד איז אָבער, דער, וואָס ס'זיינען אַוועק די פראַכטפולע צייטען, ווען אין מאַנטשיניס פאַלאַץ פלעגען זיך קרימען צענדליגער בונטע לצים, וועלכע זיי פלעגען געבען גאָלד און קלעפּ. איצט מוז מאַנטשיני גיין אין שמוציגען צירק צו זען אַ רעכטען לץ, און ערשט — וועמעס איז ער? מיינער? ניין, יעדערנס, ווער ס'האָט באַצאָלט אַ פראַנק... איינגיכען וועגמען פון דער דעמאָקראַטיע ניט קאָנען אָטעמען, דער. זי דאַרף

אויף האָבען לצים. — דו באטראַכט נאַר, דער, וואָס פאַר אומ־ געהערטע חוצפּה!

דער.

מיר דינען דעם, ווער ס'צאָלט, — וואָס טוט מען, גראף!

מאַנטשיני.

איז דאָס אָבער נים טרויעריג? דו שטעל זיך נאָר פאָר: מיר זיצען אין מיין שלאָס; איך ביים קאַמין זויג ווין, און דו ביי מיינע פיס פלודערסט נאַרישקייטען, קלינגסט מיט די גלעקלאַך און אַמוזירסט מיך. מיט עפּיס כאַפּסטו מיר אויף אַ קניפּ טאָן, דאָס פלעגט דערלאָזען די טראַדיציעס, און ס'איז נויטיג געווע־ זען צום צירקולירען פון די בלוטען. נאָכדעם ביסטו מיר דער־ עסען, מיר האָט זיך פארגלוסט אַנ'אַנדערן — און כ'גיב דיר אַ שטויס... דער, ווי דאָס וואָלט געווען הערליך!

דער.

עס וואָלט געווען גערעלים [?], מאַנטשיני!

מאַנטשיני.

נו, יאָ, און דו וואָלסט באַקומען גאָלד, צויבערנדיגע גלעט שטיקלאַך. ניין, אַז איך וועל רייך ווערען, נעם איך דיך — ס'איז באַשלאָסען.

קאָנסועלאַ.

נעם אים, פּאַפּאַ.

דער.

און בעת דער גראף, מיד פון מיין פלודעריי, וועט מיר געבען אַ שטויס מיט זיין דורכלויכטיגער פוס, וועל איך זיך לייגען ביי די פיס פון מיין מלכה און וועל...

קאָסועללאַ. (לאַכענדיג)

וואַרטען אויף דאָס זעלביגע? נו, כ'האָב געענדיגט. גיב מיר אַ טיכעל, פּאַפּאַ, אָפּצווישען די הענט, דו האָסט אין יענער קע־ שענע אַ צווייטע. אַך, גאָט, מען דאַרף נאָך אַרבעטען!

מאַנטשיני.

אָבער נישט פאַרגעס, קינד!

קאָנסועללאָ.

כ'וועל היינט נישט פאַרגעסען. פּאָר.

מאַנטשיני. (קוקט אויפן זייגער)

יאָ, שוין צייט. ער האָט מיך געבעטען צו פאָרען צו אים, אַז דו וועסט זיין פאַרטיג. איידער כ'וועל זיך אומקערען... דו דאַרפסט זיך נאָך איבערטאָן. (לאכט) Signori! Mie complimenti!

שפּילענדיג מיטן שטעקען, גייט ער אַוועק. קאָנסועללאָ זעצט זיך אין ווינקעל פון דיוואַן, זיך איינטוילענדיג אין טיף.

קאָנסועללאָ.

נו, דער, לייג זיך ביי מיינע פיס און דערצייל עפּעס פריילינעס... ווייסט, אַז אויף דיר איז אָנגעמאָלט א געלעכטער, ביסטו שענער, אָבער אַזוי ביסטו אויך זייער, זייער מילד! נו — דער? פאַרוואָס לייגסטו זיך ניט?

דער.

קאָנסועללאָ! דו נעמסט דעם באַראָן?

קאָנסועללאָ. (גלייכגילטיג)

דאַכט זיך. דער באַראָן הייגט אויף אַ פעדימל. דער, דאָרטען, אין פּאַפּיר, איז געבליבען איין פוטער=ברויטעל, עס אויף.

דער.

כ'דאַנק, קעניגין. (עסט) און מיינע נביאות... געדענקסטו?

קאָנסועללאָ.

וועלכע?.. ווי גיך דו שלינגסט — וואָס, געשמאַק געווען?

דער.

געשמאַק. אַז אויב דו וועסט חתונה האָבען מיטן באַראָן...

קאָנסועללאָ.

אַך, דאָס! דו האָסט דאָך אָבער דעמאָלט געלאַכט?

דער.

ווער ווייס, קעניגין. אָפּטמאָל טרעפט—אַ מענטש לאַכט, און ס'קומט ארויס אמת: די שטערען ווערן אומזיסט נישט ריידען. אַז אַפּילו אַ מענטשען איז אָפּט שווער עפענען ס'מויל און זאָגען אַ וואָרט, טאָ ווי אַז שוין אַ שטערען — באַטראַכט נאָר!

קאָנסועללאָ. (לאַכט)

פּטור -- אַזאַ מויל!

דער.

ניין, מיין קליינינקע, אויף דיין אָרט וואָלט איך זיך זייער פאַר-טראַכט. פלוצלונג וועסטו שטאַרבען? ניט נעם דעם באַראָן, קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ. (טראַכטענדיג)

און וואָס איז אַזוינס — דער טויט?

דער.

כ'ווייס ניט, מלכה, קיינער ווייס ניט. אַזוי ווי ליבע! דיינע הענט-לאַך אָבער וועלען קאַלט ווערען, און די אויגלאַך זיך פאַר-מאַכען. דו וועסט אוועק פון דאַנען — און די מוזיק וועט שפּי-לען אָן דיר, און אָן דיר וועט שפּרינגען דער משוגענער בעזאָנאָ, און אָן דיר וועלען טילי און פּאָלי שפּילען אויף זייערע פּייפּעלאַך טילי—טילי, פּאָלי—פּאָלי...

קאָנסועללאָ.

מ'דאַרף ניט! מיר איז אַזוי קומערדיג, דערעלע. טילי—טילי, פּאָלי—פּאָלי...

מ'שווייגט. דער גיט אַ קוק אויף קאָנסועללאָן.

דער.

האָסט געוויינט, קאָנסועלעלע?

קאָנסועללאָ.

יאָ, אַ ביסעל, מיך האָט אַלפרעד צוערגערט. אָבער באַטראַכט

נאַר: בין איך שולדיג, וואָס ביי מיר קומט היינט ניט אַרויס?
כ'האָב זיך דאָך געסטאַרעט, אָבער אַז ס'קומט ניט אַרויס!

דער.

פאַרוואָס?

קאָנסועללאָ.

אַך, כ'ווייס ניט. דאָ איז עפּיס דאָ אַזוינס (דריקט די האַנט צום האַרצען)... כ'ווייס ניט. כ'בין מסתמא קראַנק, דער. וואָס איז אַזוינס קראַנ־קייט? דאָס טוט זייער וויי?

דער.

ס'איז ניט קיין קראַנקייט. ס'איז דער כשוף פון די ווייסע שטערען, קאָנסועללאָ! ס'איז די שטים פון דיין מזל, מיין קליינע מלכה!

קאָנסועללאָ.

רייד ניט, איך בעט דיר, קיין נאַרישקייטען. וואָס האָרט די שטערען פאַר מיר? איך בין אַזאַ קליינינקע. נאַרישקייטען, דער! בעסער דערצייל מיר די אַנדערע מעשה'לע, וואָס דו קאָנסט: וועגען בלויען ים און וועגען יענע געטער, ווייסט? — וועלכע זיינען אַזוי שיין. זיי זיינען שוין אַלע געשטאָרבען?

דער.

זיי לעבען. נאָר זיי באַהאַלטען זיך, געטין.

קאָנסועללאָ.

אין וואַלד און אויף די בערג? מ'קאָן זיי טרעפען? אַך, דער, באַטראַכט: מיט אַמאָל וואָלט איך געטראָפען אַ גאָט, און ער וואָלט אויף מיר אַ קוק געטאָן! כ'וואָלט אנטלאָפען. (לאַכט) און היינט פרי, אַז ס'איז ניט געוועזען קיין פרישטיק, איז מיר גע־וואָרען אַזוי אומעטיג, אַזוי עקעלדיג, אַז איך האָב אַ טראַכט געטאָן: וואָלט כאָטש געקומען גאָט און מיר געבען עסען! און אקאָרשט ווי כ'האָב אַ טראַכט געטאָן, האָב איך מיט אַמאָל דערהערט... עהרען וואָרט, אמת. כ'האָב דערהערט: קאָנסועללאָ, עמיץ רופט (מיט כעס) כ'בעט דיר, לאָך ניט!

דער.

איך לאַך אפּנים?

קאָנסועללאָ.

עהרען וואָרט, אַנ'אמת. אָך, דער, ער איז דאָך אָבער ניט געקומען. ער האָט מער ניט אַ רוף געטאָן און אַליין זיך באַהאַלטען, זוך אים! און מיר האָט אַזוי וויי געטאָן און ס'טוט ביז איצטער וויי... צו וואָס האָסטו מיר דערמאָנט מיין קינדהייט? — כ'האָב אים גאָר פאַרגעסען. דאָרטען איז געוועזען דער ים... און נאָך עפּיס... אַ סך, אַ סך... (פאַרמאַכט די אויגען, שמייכעלט)

דער.

דערמאָן זיך, קאָנסועללאָ!

קאָנסועללאָ.

ניין. (עפענענדיג די אויגען) אַלץ פאַרגעסען! (באַנעמט מיט די אויגען דאָס צימער) דער, דו זעסט, וואָס פאַר אַנ'אַפּישע ס'וועט זיין אויף מיין בענעפיס? דער פּאַפּא האָט אַליין אויסגעטראַכט און דעם באַראָן געפעלט אויך, ער'ס געלאַכט.

מישווייגט.

דער. (שטיל)

קאָנסועללאָ, מלכּה מיינע! פאָר ניט היינט צום באַראָן.

קאָנסועללאָ.

פאַרוואָס עפּיס? (נאָכשווייגענדיג) וואָס ביסטו אָבער פאַר אַ חצוף, דער.

דער. (אראָפּלאָזענדיג דעם קאָפּ, שטיל)

איך וויל ניט.

קאָנסועללאָ. (קלאַפּט אויף)

וואָס אַזוינס? דו ווילסט ניט?

דער. (נאָך נידריגער אראָפּלאָזענדיג דעם קאָפּ)

איך וויל ניט דו זאָלסט נעמען דעם באַראָן. (זיך בעטענדיג) איך... איך וועל ניט דערלויבען... איך... בעט זייער!

קאָנסועללאָ.

ווען דען ווילסטו? אפּשר דיך, לץ? (לאַכט בזיון) ביסט צודרייט, פריינד? איך וועל ניט דערלויבען... ער! ער וועט מיר ניט דערלויבען! ניין, ס'איז פּשוט אונערטרעגליך! וואָס האַרט עס דיר פאַר מיר? (גייט אום איבערן צימער, קוקענדיג איבערן סולטער, בויז אויף דערן) א מין לץ, א קלאָאון, וועלכען מ'וועט מאָרגען אַרויס־יאָגען פון דאַנען! האָסט מיר דערעכען מיט דיינע שוטהייטע מעשהלאַך... אָדער דו ליבּהסט אזוי פּעטש? א שוטה, וואָס האָט ניט געקאָנט אויסקלערען קיין בעסערס: פּעטש!

דער. (ניט אויפהויבענדיג די אויגען)

פאַרגיב, מלכה.

קאָנסועללאָ.

איז צופרידען, וואָס מען לאַכט פון אים... אויך, א גאָט!.. ניין, כ'וועל ניט פאַרגעבען. כ'קען דיך: ביי דיר דרייט זיך עפּיס אָט דאָ! (ווייזט אויפן קאָפּ) לאַכט... אזא ליבער... שפּילט, שפּילט און דערנאָך פּלוצלונג באַץ, א זאָג געטאָן: האַ־לט אים! האָסט זיך אָבגעבריט, פריינד, ניט געטראָפען די געהעריגע? נאָ, טראָג מיין שלייף, דאָס איז דיין עסק... לץ!

דער.

איך וועל טראָגען דיין שלייף, קעניגין. פאַרגיב מיר. קער מיר אום דעם געשטאַלט פון מיין גנעדיגער און שיינער געטין.

קאָנסועללאָ. (זיך בארויגענדיג)

ווידער שפּילסטו?

דער.

כ'שפּיל.

קאָנסועללאָ.

זעסטו! (זעצט זיך לאַכענדיג) נאַרישער דער!

דער.

כ'זע אלץ, קעניגין. איך זע ווי דו ביסט שיין — און זע ווי נידעריג עס שפּרייט זיך אויס ביי דיינע פיסלאַך דיין אָרימער

לך... ערגיץ=וואו אין אַנגרונד קלינגען זיינע גלעקעלאַך די נאַ= דישע, און ער בעט זיך אויף די קני ביי דיר: פאַרגיב און האָב רחמנות אויף אים, געטליכע. ער איז געוועזן חוצפהדיג און גאוהדיג, ער האָט געשפּילט אַזוי לוסטיג, אַז ער האָט זיך פארשפּילט — און פארלאָרען זיין פּיצעלדיגען פאַרשטאַנד, די לעצטע רעשטלאַך פון זיין שכל — פאַרגיב!

קאָנסועללאָ.

נו, כ'פאַרגיב (לאַכט) און נעמען דעם באראָן וועסטו שוין דערלוי= בען איצט?

דער. (לאַכט אויך)

און נעמען דעם באַראָן — וועל איך פונדעסטוועגען נישט דערלוי= בען. אָבער וואָס באַדייט פאַר דער קעניגין די ערלויבעניש פון איר פארליבטען לץ?

קאָנסועללאָ.

נו, שטיי אויף, ביסט פאַרגעבען. און ווייסט פאַרוואָס? דו מיינסט, פאַר דיינע רייד?.. דו ביסט א געשייטע בעסטיע, דער! ניין — פאַר די פוטער=ברויטען, אָט פאַר וואָס! ביסט געוועזן אַזוי מילד, און דו האָסט זיך פאַרשמאַיעט, אַז דו האָסט זיי געבראַכט... אָרימער דערל. פון מאָרגען אָן קאָנסטו ווידער ליגען ביי מיינע פיס. ווי נאָר איך וועל א פייף טאָן: איסי...

דער.

ליג איך זיך באַלד צו דיינע פיס, קאָנסועללאָ, ס'איז באשטימט. אָבער היינט האָבען זיך אַלע מיינע גלעקעלאך צושאָטען און...

עס איז אַריינגעקומען בעזאַנאָ, ער איז פאַרשעמט.

קאָנסועללאָ.

אַלפרעד? נאָך מיר?

בעזאַנאָ.

יאָ. וועסט נאָך ארבעטען, קאָנסועללאָ?

קאָנסועללאָ.

פאַרשטייט זיך אַזוי. וויפיל דו ווילסט! און איך האָב געמיינט, ביסט אויף מיר אין כעס. אַלפרעד, כ'וועל מער נישט געניצען.

בעזאַנאָ.

ניין, דוס'ט ניט געגעניצט. ניט באַליידיג זיך, וואָס כ'האָב אַזוי געשריען... באמת איך... נאָר, ווייסטו, אַז מען דאַרף לערנען און אַ מענטש...

קאָנסועללאָ.

גאָט — כ'פאַרשטיי אַ פּנים ניט? דו ביסט נאָך צו גוט, ניט דערטרעגליך גוט, וואָס ביסט מסכים צו לערנען אַזאַ מין נאַר, כ'פאַרשטיי ניט אַ פּנים? לאָמיר גיין.

בעזאַנאָ.

לאָמיר גיין. מיר האָבען זיך נאָך ניט געזען. דער, גוט מאָרגען.

דער.

גוט מאָרגען, בעזאַנאָ — ניין, ניין, איין מינוט. איין מינוט בלייבט שטיין אַזוי! יאָ.

קאָנסועללאָ און בעזאַנאָ שטייען איינער נעבען צווייטען; דער זשאָקיי כ'טורעט זיך, קאָנסועללאָ לאַכט און ווערט רויט.

בעזאַנאָ. (אומצופרידען)

וואָס ווילסטו, דער?

קאָנסועללאָ. (ווערענדיג רויט)

ווי אָדם און חוה? וואָס פאַר אַ נאַר ביסטו. שרעקליך! (אנטלויפט) כ'וועל נאָר איבערבייטען די טופּלעס, אַלפרעד...

דער.

קאָנסועללאָ! און וואָס איז מיטן פּאַפּאַ און באַראָן? זיי וועלען באַלד קומען נאָך דיר.

קאָנסועללאָ.

נו, אַיז רעכט. קאָנען וואַרטען, ניט אַזוינע יחסנים!

אַנטלויפט. בעזאַנאַ גייט נישט באַשלאָכן נאָך איר.

ד ע ר.

בלייב אויף איין מינוט, בעזאַנאַ, זיץ.

ב ע ז אַ נ אָ.

וואָס נאָך? כ׳האָב קיין צייט ניט פֿאַרנעמען זיך מיט נאַרישקייטן.

ד ע ר.

אָדער שטיי — ווי דו ווילסט! בעזאַנאָ, דו ליבסט זי?

ט׳שווייגט.

ב ע ז אַ נ אָ.

כ׳וועל קיינעם זיך ניט לאָזן אַריינמישען אין מיינע געשעפֿטען. דו ערלויבסט זיך צופֿיל, דער. איך קען דיך ניט, דו ביסט געקומען פֿון גאַס — און פֿאַר וואָס בין איך מחויב דיר צו גלויבען?

ד ע ר.

און דעם באַראָן קענסטו? הער אויס, מיר איז שווער אַרויסצוריידען די ווערטער... אָבער זי ליבט דיך. ראַטעווע זי פֿונם שפּין. אָדער דו ביסט בלינד געוואָרען און זעסט ניט די נעצען, מיט וועלכע דאָ זיינען פֿאַרוועבט אַלע פֿינסטערע ווינקלען? רייס זיך אַרויס פֿון דיין פֿערכשופֿטען קרייז, איבער וועלכען דו טראָגסט זיך, ווי אַ בלינדער, — פֿאַרשלעפּ זי, גנבע זי, טו, וואָס דו ווילסט... ענדליך דערהרגע זי און נעם זי צו אין הימעל, אָדער צום טייוועל! נאָר ניט גיב זי אָפּ דעם מענטשען. ער איז דער שענדער פֿון ליבע. און אויב דו ביסט ניט דרייסט, אויב דו האָסט מורא אויפֿצוהויבען די האַנט אויף איר — דערהרגע דעם באַראָן. דערהרגע!

ב ע ז אַ נ אָ. (שמייכלענדיג)

און ווער וועט דערהרגענען די ווייטערדיגע?

דער.

זי ליבט דיך!

בעזאַנאַ.

האָט זי עס אַליין געזאָגט?

דער.

וואָס פֿאַר אַ קליינינקע, וואָס פֿאַר אַ נאַרישע, וואָס פֿאַר אַ מענטשליכע גאווה! און דו ביסט דאָך אַ געטל... אַ גאָט ביסטו, בחור! פאר וואָס ווילסטו מיר ניט גלויבען? אָדער דיר שטערט די גאס, פון וועלכע כ'בין געקומען? — אָבער גיב אַליין אַ קוק, זע מיינע אויגען: לייגען דען אַזוינע? יאָ, מיין פנים איז מיאוס, איך קריכ זיך, כ'מאך העויות, מיך רינגעלט געלעכטער ארום... אָבער זעסטו ניט הינטער דעם אַ גאָט, אַזאַ ווי דו ביסט? נו, קוק דאָך, קוק אויף מיר!

בעזאַנאַ צולאַכט זיך.

דער.

וואָס איז עס... שנעק?!

בעזאַנאַ.

דו ביסט איצט... גאָר ווי דעמאָלט אויף דער אַרענע... געדענקסט? בעת דו ביסט א גרויסער מענטש, און מען האָט געשיקט נאָך דיר פון אַקאַדעמיע, באַץ! דער, וואָס קריגט די פעטש!

דער. (צעלאַכט זיך אויך)

יאָ, יאָ — ס'איז דאָך ענליך, בעזאַנאַ! זייער! (מיט אַ פיינליכער אָנ־שטרענגונג שפילט ער, זיך שטעלענדיג אין פּאָזע) דוכט זיך, דאָס האָט מען געשיקט נאָך מיר פון אַקאַדעמיע?

בעזאַנאַ. (כמורעט זיך)

אָבער מיר געפעלט ניט די שפּיל. שטעל אונטער דיין פּנים, אויב דו ווילסט, און מיר וואגסטו ניט. (גייט צום ארויסגאנג)

דער.
בעזאַנאַ!..

בעזאַנאַ. (זיך אומקערענדיג)
און קיינמאָל זאָל איך ניט הערען וועגען קאָנסועלאָן און אַז איך בין... אַ גאָט, ניט וואַגען! ווייסט — ס'איז עקעלהאַפט!

ניט אַרויס, קלאַפּט זיך בעסדינג מיטן בייטש איבער די באַטפאָרטען.

דער איז אַליין. בעסדינג, מיט אַ אויסגעקרימטען פּנים מאַכט ער אַ טריט נאָכ'ן זשאָקיי, שטעלט זיך אָפּ און לאַכט טויב, פאַרוואָרפענדיג דעם קאָפּ. אַזוי געפינען אים מאַנטשיני און דער באַראָן.

מאַנטשיני. (לאַכענדיג)
אַ לוסטיגער יונג ביסטו, דער! לאַכסט אפילו פאַר זיך.

דער צולאַכט זיך הויך.

מאַנטשיני.
הער דאָך אויף, לץ! ס'האָט אים אָנגעלאַפּט.

דער. (זיך ניזעריג און ברייט נייגענדיג)
מיין גרוס איך, באַראָן. מיין טיפסטע אַכטונג, גראַף. איך בעט דיך פאַרגעבען, גראַף, נאָר איר האָט געטראָפען דעם קלאָאון ביי דער אַרבעט... אַזוי צו זאָגען ביי זיינע אַלטעגליכע הנאות, באַראָן.

מאַנטשיני. (אויפהויבענדיג די ברעמען)
טסס! אָבער דו ביסט — אַ קלוגער מענטש, דער. איך וועל בעטען פּאַפּאַ בריקע, מען זאָל דיר געבען אַ בענעפיס... ווילסטו, דער?

דער.
באַווייזט אַ חסד, גראַף.

מאַנטשיני.
נאַ, נאַ, ניט צופיל, זיי איינפאַכער, דער. (לאַכט) אָבער וויפיל

וועסטו באַקומען פּעטש אויף דיין בענעפיס, אויב אפילו איך
דער וואַכען פויקט מען אין דיר, ווי אין א גאַנג! אַ מאָדנע
פּראָפעסיע, ניט ריכטיג, באַראָן?

באַראָן.

זייער אַ מאָדנע. אָבער וואו איז די גרעפין?

מאַנטשיני.

יאָ, יאָ... באַלד גיי איך נאָך איר. קינד, זי איז אזוי פאַרטאָן
מיט איר בענעפיס און אַרבעט... זיי רופען זייערע שפּרינגען אָן
אַרבעט, באַראָן!

באַראָן.

כ'קאָן אויפוואַרטען. (זעצט זיך, דער צילינדער אויפן קאָפּ).

מאַנטשיני.

ניין, צו וואָס? כ'וועל זי צו איילען. כ'וועל געשווינדט. און דו,
דער, זיי א בעל־הבית און פאַרנעם אונזער ליבען גאַסט... איר
וועט מיט אים ניט לאַנגווײַלען, באַראָן.

גייט אַרויס. דער שפּרינגט איבערן צימער שמייכלענדיג און קוקענדיג אויפן
באַראָן. דער באַראָן זיצט — פונאַנדערגעשפּרייט ברייט די פיס, אָנגעשפּאַרט
מיטן מאָרדע אויפן שטעקען. אויפן קאָפּ דער צילינדער. רויג.

דער.

מיט וואָס וועט איר באַפעלען צו פאַרנעמען אייך, באַראָן?

באַראָן.

מיט גאָרניט. כ'האָב ניט ליב קיין קלאָאונען.

דער.

אַזוי ווי איך קיין באַראָנען.

מ'שווייגט. דער טוט אָן אויפן קאָפּ דעם הוט, נעמט מיט אַ ברייטער באַ-
וועגונג אַ שטול און שטעלט מיט אַ קלאַפּ אַוועק קעגען באַראָן. זעצט זיך

רײטענדיג, איבערחזרנדיג דעם באַראָנס פּאָזע און קוקט אים אין די אויגען.
מ'שװײַגט.

דער.
איר קאָנט לאַנג שװײַגען?

באַראָן.
לאַנג.

מ'שװײַגט. דער קלאַפּט מיטן פוס אין דיל.

דער.
און לאַנג קאָנט איר װאַרטען?

באַראָן.
לאַנג.

דער.
ביז װאַנען איר װעט ניט קריגען?

באַראָן.
ביז װאַנען איך װעל ניט קריגען? און איר?

דער.
איך אויך.

שװײַגענדיג, צונױפגערוקט מיט די קעפּ, קוקען זײ אײנער אויפן אַנדערן
אויף דער אָרענע די קלאַנגען פון טאַנגאָ.

פאָרהאַנג.

פירטער אַקט

קאַנטאָלאָס בענעפיס.

אויף דער אָרגאַנע מוזיק. אין צירקוס צימער איז אַ גרעסערע אומאָרדנונג ווי געוויינליך. אַ סך איז אָנגעהאַנגען און ס'וואַלגערט זיך אין די ווינקלען קליידער פון די אַרטיסטען. אויפן טיש ליגט אַ וואָרפנשטאָנער פון האַנט, בוקעט פון פייער-רויטע רויזען.

ביי צירקוס-איינגאַנג רויבערן און פלוידערען דריי בערייטאַרס — צוויטער רייטע אַרטיסטען, וועלכע טראָגן די בערייטאַר-דינסט. גלאַנצאַרטיגע שרינטען אויף די צוגעגלעטע האָר, צווי מיט וואָנסעלעך, דער דריטער ראַזירט, ענליך מיטן פנים אויף אַ בולדאָג.

ערשטער. (ראזירטער)

גענוג, אַנרי. צען טויזענט פראנק — דאָס איז צופיל אפילו פאַרן באַראָן אויך!

צווייטער.

און וואָס קאָסטען איצט רויזען?

ראַזירטער.

כ'ווייס ניט. ווינטער זיינען זיי, פאַרשטייט זיך טייערער, אָבער אַנרי פלוידערט נאַרישקייטען. צען טויזענט!

צווייטער.

דער באַראָן האָט אייגענע אָראַנזשעריען, אים קאָסט גאָרניט.

אַנרי. (אויעקוואַרפֿענדיג די סיגאַרע, וועלכע האָט אים אָפּגעבּרענט די שפּיץ פֿינגער)

ניין, דו ביסט אומדערטרעגליך, גראַב! הער אויס: ס'איז דאָך א גאַנצע פֿור. פֿון איר שמעקט פֿאַר אַ מייל מיט רויזען. צו באַשיטען די גאַנצע אַרענע...

ראַזירטער.

נאָר דעם רייף!

אַנרי.

דאָס איז אַלץ איינס. צו באַשיטען דעם רייף, דאַרף מען האָבּען טויזענטער — טויזענטער רויזען און בּוטאָנען! דו וועסט זען, וואָס דאָס וועט זיין, אַז זיי וועלען זיך אַוועקלייגען ווי אַ טעפּיך... ער האָט געהייסען ווי אַ טעפּיך, גראַב, פֿאַרשטייסט?

צווייטער.

אָבער וואָס פֿאַר אַ בּאַראָנישער קאַפּריז! איז אונז ניט צייט?

אַנרי.

ניין, נאָך, מיר וועלען באַווייזען. און מיר געפֿעלט עס: אַ פֿייערדיג־רויטער טאַנגאָ אויף אַ פֿייערדיג־רויטען טעפּיך פֿון ווינטערדיגע רויזען!

ראַזירטער.

קאָנסועלאָ וועט שפּרינגען איבער די רויזען און בּעזאַנאָ?

צווייטער.

און בּעזאַנאָ איבער די נאָדלען.

ס'שטייכעלט.

ראַזירטער.

דער יינגעל האָט ניט קיין אַמביציע! איך וואָלט זיך אַנטזאָגט.

אַנרי.

אָבער ס'איז זיין דינסט, ער איז מחויב, גראַב. (לאַכט) און וועגען אַמביציע רייד מיט אים אַליין: ער איז בייז און שטאָלץ ווי אַ שדל.

צווייטער.

נײַן, — אַ וואונדערבאַרער בענעפיס, רעדט ניט. ס'איז אָנגענעם צו קוקן אויף דעם המון, ער איז אַזוי אויפגערעגט...

אנרי.

טססס!

אַלע דרײַ ווי נעבאַפּטע חדר-ייִנגלאַך, וואַרפן אַוועק די סיגאַרן און פּאַפּיראָסן און טרעטן אָפּ דעם וועג זינידען, וועלכע גייט מיט דערן.

זינידע. (שטרייִנג)

פאַרוואָס זײַנט איר דאָ, מײַנע הערן? אײַער אָרט איז בײַם באַריער.

אנרי. (שמייכלענדיג מיט אכטונג)

מיר זײַנען נאָר אויף אַ מינוט, מאַדאַם זינידע, מיר גייען. וואָס פאַר אַן'אײַנגעגעבענער אָווענט, ניט אמת? — און וואָס פאַר אַ רום פאַרן פּאַפּאַ בריקע!

זינידע.

יאָ. גייט און פאַרלאָזט ניט, איך בעט אײַך, אײַערע ערטער.

די בערײַטאָרס גייען אַוועק. זינידע עפנט דעם טיש און באַהאַלט עפּיס פּאַפּירען. זי איז אין קאָסטיום פון דרעסירערין.

זינידע.

וואָס האָסטו געטאָן נעבען די חיות? דער. דו'סט מיך דערשראָקען.

דער.

אַזוי, הערצאָגיניע. כ'האָב געוואָלט הערען, וואָס זאָגען די חיות וועגען בענעפיס. זיי שרײַען איבער די שטײַגען און ברומען.

זינידע.

זיי רעגט אויף די מוזיק. נאָר — דער? זעץ זיך. דער אווענט איז אַ פּאָרטרעפליכער. און איך בין זייער צופרידען, וואָס קאָנסועללאָ

גײט אַוועק פֿון אונז! דו'סט געהערט וועגן באַראָנס רויזען?

דער.

אַלע רײדען. הימענײעס רויזען!

זינידע.

אָט איז נאָך... (שטויסט אָפּ דעם בוקעט) אומעטום צעוואָרפען! יאָ, כ'בין צופרידען. זי איז דאָ אַנ'איבעריגע און שטערט דער אַרבעט. ס'איז אַנ'אומגליק פאַר דער טרופּע, אַז אין איר פאַלט אַרײַן אַזאַ מין צו שײנע און... צוטריטבאַרע מײדעל.

דער.

ס'איז דאָך אָבער אַ כשרער שדוך, הערצאָגיניע.

זינידע.

פאַר מיר איז עס אַלץ אײנס.

דער.

און שפּינען דאַרפען דאָך אויך האָבען די אויסבעסערונג פון זייער ראַסע! וואָס פאַר אַ צויבערהאַפטע שפּינעלאַך עס וועלען אַרויסקומען פון דער פּאָר — שטעלסט זיך פאָר, זינידע? מיטן פּנים פון קאָנסועללאָ=מוטער און מיטן אינגעווייט פון באַראָן= פּאָטער וועלען זײ קאָנען באַשײנען יעטווידער אַרענע.

זינידע.

ביסט הײנט בײז, דער. און חשך.

דער.

איך לאַך.

זינידע.

אָבער נישט לוסטיג. פאַר וואָס ביסטו אָן דער מאַסקע?

דער.

איך בין אין דער דריטער אָפּטײלונג, כ'וועל נאָך באַווײזען. און ווי באַציט זיך צום אווענט בעזאַנאָ? ער איז אויך צופרידען?

זינידע.

כ'האָב נישט גערעדט מיט בעזאַנאָ. ווייסטו, וואָס איך טראַכט, מײן פרײַנד: דו ביסט דאָ אויך אַנ'איבעריגער!

דער.

ווי הײסטו עס פֿאַרשטײן, זינידע?

זינידע.

ווי געזאָגט. אין אמתן האָט קאָנסועלאָ זיך פֿאַרקױפֿט פֿאַר קלײניקײטען. וואָס איז אזױנס דער באַראָן און זײנע אומגליק־ליכע מיליאָנען. אױף דיר זאָגט מען, אַז דו ביסט זײער קלוג, אפשר זאָגאַר צופֿיל, טאָ זאָג מיר, באַטראַכט: פֿאַר וויפֿיל קאָן מען קױפֿען מיך?

דער. (אזוי ווי זיך צושאצענדיג)

נאָר פֿאַר אַ קרױן.

זינידע.

אַ באַראָנישע?

דער.

נײן — אַ קעניגליכע.

זינידע.

יאָ, ביסט גאָר נישט קײן נאַר. און דו האָסט געטראָפֿען, אַז קאָנסועלאָ איז מאַנטשיניס ניט קײן לײבליכע טאָכטער?

דער. (אנ'איבערראשטער)

וואָס דו רעדסט! און זי ווײס עס?

זינידע.

אַ ספֿק, און צוואָס זאָל זי וויסען? יאָ, אַ שטאַמלאָזע מײדעל פֿון קארסאָ, וועלכע ער האָט בעסער געפֿונען צו ברײנגען אין פּאַרקער, אײדער... נאָר לויט געזעץ איז זי זײן טאָכטער — גרע־פֿין וועראָניקע מאַנטשיני.

דער.

ס'איז גוט, אַז אלץ ווערט געטאָן לויט געזעץ, ניט ריכטיג, זינידע? אָבער מערקווירדיג: זי פֿאַרמאָגט מער בלוי בלוט, ווי מאַנטשיני... מען קאָן מײנען, אַז זי האָט אים גענומען פֿון גאַס

און געמאַכט פאַר אַ פאָטער און א גראף. גראף מאַנטשיני! (פּאַרט)

זינידע.

יאָ, ביסט חשך. דער, כ'האָב זיך איבערגעלייגט: בלייב דאָ.

דער.

כ'וועל ניט זיין קיין איבעריגער?

זינידע.

אַז די וועט אַוועקגיין, וועסטו ניט זיין קיין איבעריגער... אָ, דו ווייסט נאָך ניט, ווי מיט אונז איז גוט, ווי לייכט עס איז דער נשמה און דעם גוף. איך פאַרשטיי דיך, איך בין אויך אַ קלוגע. אזוי ווי דו, האָב איך געבראַכט מיט זיך פון דאָרטען די געוואוינהייט צו קייטען און אַ לאַנגע צייט געשמידט זיך אליין... צו וואָס ס'האָט זיך געמאַכט, נאָר זיך האַלטען.

דער.

בעזאַנאָ?

זינידע.

בעזאַנאָ און אַנדערע, א סך זיינען זיי געווען און אַ סך וועלען זיין. מיין געלער לייב, אין וועלכען כ'בין האָפנונגסלאָז פאַרליבט, איז שרעקליכער און עיגער ווי יעטווידער בעזאַנאָ... נאָר דאָס זיינען נאַרישקייטען, שלעכטע געוואוינהייטען, וועלכע ס'איז אַ שאָד צו פאַרטרייבען, ווי אַלטע דינער וואָס גנבנען קליינגעלט. לאָז צורו קאָנסועללאָ, זי האָט איר וועג.

דער.

אויטאָמאָביל און בריליאַנטען?

זינידע.

און וואו האָסטו געזען אַ שיינהייט אין פערקעל? וועט דער נישט קויפען, איז אַ צווייטער — אלץ וואָס שיין איז קויפען זיי דאָך. יאָ, איך ווייס: צען יאָר וועט זי זיין אַ טרויעריגע שיינהייט, אויף וועלכע ס'וועלען זיך פאַרקוקען קבצנים פון טראָטואַרען, נאָכדעם וועט זי אָנהייבען פארבען אונטער די אויגען און שמינקען, נאָכדעם וועט זי נעמען...

דער.

פאַר אַ געליבטען דעם שאָפער, אָדער דעם שמייסער? ניט שלעכט טרעפסטו, זינידע!

זינידע.

אַ כּנים ניט אמת? איך וועל זיך אין דיין צוטרוי ניט איינבע=טען... אָבער היינט באַדויער איך דיך, דער! וואָס קאָנסטו טאָן קעגען מזל? נישט באַליידיג זיך, מיין פריינד, אויף די ווערטער פון אַ פרוי: מיר געפעלסטו, אָבער דו ביסט ניט שיין, ניט יונג און ניט רייך, און דיין אָרט...

דער.

איז אויפן טראָטואַר, פון וואַנען מען קוקט אויף שיינהייטען (לאַכט). אָבער אויב איך וויל ניט?

זינידע.

וואָס איז ווערט דיין איך וויל אָדער כ'וויל ניט! איך באַדויער דיך, אָרימער פריינד, נאָר אויב דו ביסט שטאַרק און אַ מאַן... און דו שיינסט מיר פאַר אַזוינעם, האָסטו איין וועג: פאַרגעסען.

דער. (לאַכט)

דו האַלסט דאָס פאַר כּח? ביסטו עס, קעניגין זינידע, וואָס ווילסט אַפילו אין אַ לייבען=האַרץ דערוועקען ליבע? פאַר איין איינצי=גען אויגענבליק באַטריגערישען הערשען ביסטו גרייט באַצאָלען מיט לעבען און מיר זאָגסטו... פאַרגעסען! גיב דיין שטאַרקע האַנט, די פרעכטיגע, און גיב אַ קוק וויפיל כּח איז דאָ אין מיין דרוק... און נישט באַדויער מיך!

ס'קומען אַריין בריקע און מאַנטשיני. דער לעצטער איז טרוקען און חיכטיג, אָנגעטאָן שפּאָגעל-ניי, נאָר דער זעלביטער שטעקען און דער זעלביגער שטו-מער סאַטיר-געלעכטער.

זינידע. (מורמעלט)

בלייבסט?

דער,

יאָ, כ'וועל ניט אַוועק.

מאַנטשיני.

וואָס מאַכען מיר, טײַערע? אָבער איר זײַנט גלענציג, איך שווער, איר זײַנט גלענציג! אײַער לײַב וועט זײַן אַנ'איידעל, אויב ער וועט אײַך ניט א קוש טאָן די הענטעלע, וועל איך זיך דערלויבען... (קושט די האנט)

זינידע.

איך מעג אײַך גראַטולירען, גראַף?

מאַנטשיני.

יאָ, מערסי. (צו דערן) גוטען אָוונט, מײַן ליבער!

דער.

כ'האָב דעם כבוד אײַך צו באַגריסען, גראַף.

בריקע.

זינידע, דער גראַף וויל באַלד באַצאָלען שטראָפגעלט פאַר קאָנסועללאָן... פאַר דער גרעפין. געדענקסט ניט, מוטער, לויטן קאָנטראַקט, וויפיל איז דאָרטען?

זינידע.

כ'וועל באַלד אַ קוק טאָן, פאָטער.

מאַנטשיני.

יאָ, איך בעט אײַך. קאָנסועללאָ וועט זיך מער ניט אומקערען אַהער, מאָרגען פאָרען מיר אַוועק.

זינידע און בריקע קוקען די פאַפירען. דער נעמט מאַנטשינין נאָנט געמײַן אונטערן אָרים און פירט אים אָפּ אָן אַ זײַט.

דער. (שטיל)

און וואָס מאַכען דײַנע מיידעלאַך, מאַנטשיני?

מאַנטשיני.

וועלכע מיידעלאַך? וואָס איז דאָס? נאַרישקײַטען אָדער שאַנ־

טאַזש? זע, מײַן ליבער, זײַ פֿאָרזיכטיגער: דער קאָמיסאַר איז דאָ ניט װײַט.

דער.

דו ביסט צו שטרײַנג, מאַנטשיני! כ'האָב געמײַנט, אַז אויג אויף אויג...

מאַנטשיני.

אָבער הער אויס: וואָס קאָן זײַן פֿאַר אַנ'אויג אויף אויג צווישען מיר מיט אַ קלאָאון? (לאַכט) ביסט אַ נאַר, דער: דו האָסט נעדאַרפֿט פֿאַרלײַגען, אָבער ניט פֿרעגען.

בריקע.

דרײַ טויזענט פֿראַנק, גראַף.

מאַנטשיני.

אזוי ווינציג? פֿאַר קאָנסועללאָן? גוט כ'וועל זאָגען דעם באַראָן.

זינידע.

איר האָט נאָך גענומען...

בריקע.

מ'דאַרף ניט, מוטער, לאָז עס!

זינידע.

איר האָט נאָך פֿאָרויס גענומען, גראַף, בײַ מיר איז פֿאַרשריבען: אַכציג פֿראַנק און צוואַנציג סאַנטים. דאָס געלט וועט איר אויך דערלויבען?..

מאַנטשיני.

פֿאַרשטײַט זיך, פֿאַרשטײַט זיך, וואָס פֿאַר אַ פֿראַגע! איר וועט באַקומען דרײַ טויזענט מיט... הונדערט. (לאַכט) צוואַנציג סאַנטים! איך האָב קײנמאָל ניט געמײַנט, אַז איך קאָן זײַן אַזוי פּינקטליך. צוואַנציג סאַנטים (ערנסט) אַך, נאָך וואָס, פֿרײַנד מײַנע. קאָנסועללאַ, די גרעפֿין, מײַן טאָכטער, און דער באַראָן האָבען אויסגעדריקט דעם פֿאַרלאַנג זיך צו זעגענען מיט דער טרופּע...

דער.

דער באַראָן אויך?

מאַנטשיני.

יאָ, אַגיוסט אויך. זיי ווילען עס מאַכען אין אַנטראַקט. בעט איך אייך אויפקלייבען אהער די... אנשטענדיגערע — אָבער אָן שטויסעריי, אָן שטויסעריי! דער, ליבסטער, זיי אזוי גוט, לויף אונטער אין בופעט און זאָג מען זאָל אַהער שוין דערלאַנגען אַ קאָרב שאַמפּאַניער און באָקאַלען... פארשטייסט?

דער.

איך האָרך, גראַף.

מאַנטשיני.

וואַרט אויף... ניט אַזוי איילִיג. וואָס איז עס, אַ נייער קאָסטיום? דו ברענסט ווי אַ שד אין גיהנום!

דער.

צופיל כבוד, גראַף: וואָס בין איך פאַר אַ שד? איך בין אַנ'אָרי־מער בעל־חטאל, וועלכען עס בראָטען צו שדים.

גייט אַוועק זיך לצניש נייגענדיג.

מאַנטשיני.

אַ טאַלאַנטפולער שייגעץ, אָבער אַ באַד־יונג, יאָ!

בריקע.

ס'זיינען די פארבען פון טאַנגאָ, לכבוד אייער טאַלטער, גראַף. ער דאַרף עס צו אַ נייעם וויץ, וועלכען ער וויל ניט אויסזאָגען. וועט איר זיך ניט זעצען, גראַף?

מאַנטשיני.

עס וואַרט אויף מיר אָגיוסט, נאָר מילא... (זעצט זיך) און פונדעסטוועגען איז מיר אַ שאָד צו שיידען זיך מיט אייך, פריינד! יאָ, די גרויס־וועלט, נאַטירליך די פרעראַגאַטיוען פון אנג, די פּאַלאַצען פון וועלמאָזשען — אָבער וואו וועל איך געפינען אַזאַ פרייהייט און... איינפאַכקייט? ענדליך, די אפישען, . פרענענדיגע פלאַקאַטען, פון וועלכע אינדערפרי פלעגט פארכאַפּען

דער אָטעם—איך זיי איז געווען עפּיס רופענדיגעס, וועקענדי־
געס... דאָרטען וועל איך פאַרעלטערט ווערען, פריינד!

בריקע.

אָבער די העלערע פאַרגעניגענס, גראַף... וואָס שווייגסטו, זינידע?

זינידע.

כ'האָרך.

מאַנטשיני.

אגב, מיין טייערע: ווי געפעלט אייך מיין אַנצוג? איר האָט אַ פראַכטפולען געשמאַק.

גלעט פונאַנדער דעם שפּיצענעם שניפּס און שפּירענע מאַנקעטען.

זינידע!

ס'געפעלט מיר. איר זייט ענליך אויף אַן'עדעלמאַן פון אַמאָליגע צייטען, גראַף.

מאַנטשיני.

יאָ—איז עס אָבער ניט צו פריי? ווער טראָגט אַצינד שפּיצען און סאַמעט? די שמוציגע דעמאָקראַטיע וועט אונז איינגיכען אַלעמען אויספּוצען אין אַ ראָגאָזשע... און ווי איז עס דאָרטען? (מיט א זיפץ) אָגיוסט, אז דער זשאַבאָ איז ניט גאָר פּאַסענד.

זינידע.

דער באַראָן איז צו שטריינג.

מאַנטשיני.

נו, יאָ! מיר דאַכט אָבער, ער איז פּאָרט געראָטן: כ'האָב זיך דאָ אביסעל אָנגעשטעקט מיט אייער פאַנטאַסטיק.

ס'קומט אַריין דער. נאָך אים שלעפּען צוויי לאָקייען אַ קאָרב מיט שאַמפּאַניער, באָקאַלען. מען גרייט צו אויפן טיש.

מאַנטשיני.

אַהא, מערסי, דער. אָבער כ'בעט אייך אָן דעם בעל־הבתּישע

קנאקען מיט די שטאָפּקעס, שטילער און באַשיידענער. די רע־
כענונג — דעם באַראָן רעניאַר. וועלען מיר קומען אַהער, בריקע,
איך גיי.

זינידע. (קוקענדיג אויף אַ זייגערל)

יאָ, באַלד ענדיגט זיך די אָפּטיילונג.

מאַנטשיני.

גאָט מיינער! (גייט אַוועק).

בריקע.

דער טייוועל זאָל אים צונעמען גאָר אינגאַנצען!

זינידע. (ווײַזענדיג אויף די לאַקייען)

שטילער, לואי.

בריקע.

ניין, זאָל אים דער טייוועל צונעמען גאָר אינגאַנצען! און דו'סט מיך ניט געקאָנט אונטערהאַלטען, מוטער, געלאָזען מיט אים רעדען... גרויסוועלט! הויכע פּאַרגעניגענס... אָשוסט!

דער און זינידע לאַכען, ס'שמייכלען די לאַקייען.

בריקע. (צו די לאַקייען)

ניטאָ וואָס צו לאַכען, גייט, מיר וועלען דאָ אַליין צורעכטקומען... סאָדאָ־וויסקי, זשאַן! (מורמעלט) שאַמפּאַניער.

ס'קומט אַרײַן דזשעקסאָן אין קאָסטיום.

דזשעקסאָן.

מיר אויך סאָדאָ־וויסקי. דאָ כאָטש העראיך אַ געלעכטער — די אידיאָטען האָבען ממש פאַרגעסען לאַכען. מײַן זון איז היינט אויפגעגאַנגען און אונטערגעגאַנגען, געקראָכען איבער דער גאַנ־צער אַרענע, — כאָטש אַ שמייכעל! קוקען אויף מײַן הינטען ווי אין אַ שפּיגעל אַרײַן... אַנטשולדיג, זינידע! און דו ביסט ניט מיאוס,

דער, — נאָר היט די באַקען — כ'האָב ניט האָלט קײן פאַרשווינען.

בריקע.

אַ בענעפיסען עולם!

דזשעקסאָן. (באקוקענדיג דעם פנים אין א קליינעם שפיגעל)

אין פאַרטעך זײנען אַלץ עפּיס אַזוינע מיני באַראָנען און מוס=יעס פון מצרים. מיר האָט אָנגעהויבען דער בויך ווי טאָן פון אימה. כ'בין אנ'ערליכער קלאָאון, כ'קאָן ניט, אַז מען קוקט אויף מיר אַזוי. ווי כ'וואָלט געגנבעט אַ נאָז=טיכעל. דערלאַנג זיי אָן פּעטש, דער.

דער.

זײַ רוּיג, דזשים. כ'וועל זיך נוקם זײַן.

ניַיט אַרוים.

זינידע.

און בעזאַנאָ?

דזשעקסאָן. (מורמעלט)

בעזאַנאָ! א משוגענער בײַפאַל, פאַרשטייט זיך. ער איז אָבער אַליין פון זינען אַראָפּ. ער וועט מאַרגען שוין ברעכען דעם קאָפּ. צו וואָס ריזיקירט ער אזוי? אָדער ער האָט פליגלען, ווי אַ גאָט?.. פּרעס אים דער טײַוועל, אויף אים איז אַנ'עקעל צוקוקען, דאָס איז שוין ניט קײַן מלאכה.

בריקע.

ביסט געראָכט, דזשים. דאָס איז שוין ניט קײַן מלאכה! דײַן געזונט, אַלטער חבר!

דזשעקסאָן.

דײַן געזונט, לואי!

בריקע.

ס'איז שוין ניט קײַן מלאכה, אַז אהער קומען פאַרשידענע באַראָנען! אָט לאַכען זיי און איך בין מלא=רציחה, איך בין

מלא-רציחה. דושים. וואָס דאַרפֿען זיי דאָ, די בּאַראָנען? זאָלען זיי גנבענען הינער אין אַנ'אַנדער שטייג און אונז לאָזען צורו. אָך, ווען איך זאָל זיין אַ מיניסטער, מאַך איך אַנ'אייזערנע גראַטע צווישען אונז און אָט די הערען.

דזשעקסאָן.

איך בּאַדויער אויך זייער קאָנסועללאָן... און ס'איז עקעלהאַפֿט. און עפּיס דולט זיך מיר, אַז אַלע זיינען מיר היינט ענליך מער אויף אָשוסטען, איידער אויף ערליכע אַרטיסטען... דיר דאַכט זיך ניט, זינידע?

זינידע.

יעדער טוט וואָס ער וויל. דאָס איז קאָנסועללאָס זאַך און איהר פֿאָטערס.

בּריקע.

לאָז צורו, מוטער, ס'איז ניט אמת! קיינער טוט גאָרניט וואָס ער וויל, נאָר עס קומט אַזוי אויס... דער שוואַרץ-יאָר ווייסט פֿאַרוואָס!

ב'קומען אַריין אַנזשעליקאַ און טאָמאַס, דער גימנאַסט, בּיידע אין קאָסטיומען.

אַנזשעליקאַ.

דאָ וועט זיין שאַמפּאַניער?

בּריקע.

און דו האָסט זיך שוין דערפֿרייט?

טאָמאַס.

אָן איז עס. אַהאַ, ס'איז אַ סך!

אַנזשעליקאַ.

מיר האָט דער גראַף געזאָגט, אַז איך זאָל גיין, כ'האָבּ אים געטראָפֿען...

בּריקע. (מיט פּעס)

געזאָגט, טאָ גיי, און פֿריי זיך איז ניטאָ וואָס! זע, אַנזשעליקאַ,

אַ שלעכטען סוף מעסטו האָבען. איך זע דיך דורך און דורך...
ווי ארבעט זי, טאַמאַס?

טאָמאַס.

גוט.

אַנזשעליקאַ. (שטיל)

אוי, ווי בייז ער איז היינט, פּאַפּאַ בריקע!

ס'קומען אַריין דער, טילי און פּאָלי, נאָך גיי עמיצער נאָך אַן'אַרטיסט. אַלע אין קאָסטיומען.

טילי.

פּאָלי, דו ווילסט זייער שאַמפּאַניער?

פּאָלי.

ניין, כ'הויב ניט אָן צו ווערען. און דו, טילי?

טילי.

איך וויל אויך זייער ניט. דער, האָט געזען, ווי ס'גייט דער גראַף?

ניט נאָכמאַכענדיג טאַנטשיני. אַ געלעכטער.

פּאָלי.

און איך וועל זיין דער באַראָן. נעם מיך אונטערן האַנט. שטילער, אייזעל, ביסט מיר אָנגעטראָטען אויפן געליבטען שטאַם-בוים.

אַנזשעליקאַ.

באַלד וועט זיך ענדיגען. איצטער שפּרינגט קאָנסועללאָ, דאָס איז איר וואַלץ. וואָס פאַר אַן'ערפאָלג זי האָט!

אַלע האָרכען דעם וואַלץ אויף דער אַרענע, טילי און פּאָלי זינגען-צו.

אַנזשעליקאַ.

זי איז אָבער אַזוי שיין! דאָס זיינען אירע בלומען?

סען הערבט. פלוצלונג איז ווידער ווי אַ וואַנט אַנגעפאַלען: אַ דונער פון אַפּלאָדיסמענטען, קולות, אַ רעש. דאָ איז אַ בּאַוועגונג. די אַרטיסטין ניסען אָן שאַמפּאַניער. ס'קומען אַריין נייע, לאַכענדיג און פּלוידערנדיג. זיי ווערען באַגריסען, דערזעענדיג דעם דירעקטאָר און דעם שאַמפּאַניער.

שטימען.

באַלד גייען זיי! וואָס פאַר אַנ'ערפאָלג! פּטור, אַז דער גאַנצער פּאַרטער... און וואָס וועט זיין מיטן טאַנגאָ? ניט זיי מקנא, אַלפאָנסעלען!

בריקע.

שטילער, אָן שטויסעניש. זינידע, דו שווייג דאָך ניט... גרויס=וועלט!

ס'קומט אַריין נעאָרמט מיטן פּנים שפּריזענדן באַראָן קאָנסועללאָ. זי שיינט. מאַנטשיני איז וויכטיג און גליקליך. הינטער זיי זיינען די בעריטער, אַרטיסטען און אַרטיסטינס. ביים באַראָן אין קליאַפּע שטעקט אַ פּערדינג-רויטע רויז. אַלע אַפּלאָדירען: בראַוואָ, בראַוואָ!

קאָנסועללאָ.

מיינע הערען... ליבע מיינע... פּאַפּאַ, איך קאָן ניט! (גיט זיך אַ וואָרף צו מאַנטשיני און באַהאַלט דעם פּנים ביי אים אויפן שולטער).

מאַנטשיני קוקט מיט אַ שמייכעל איבער איר קאָפּ אויפן באַראָן. — דער באַראָן שמייכעלט אויך לייכט. אָבער אין אַלגעמיין איז ער בייז און אומבאַוועגליך. אַ נייער אויסברוך פון אַפּלאָדיסמענטען.

בריקע.

געבוג, געבוג, קינדער!

מאַנטשיני.

נו, באַרויִג זיך, באַרויִג זיך, קינד מײַנס... ווי אַלע ליבען דיך. (א ביסעל ארויסטרעטענדיג) מײַנע הערען! דער באַראָן רעניאַר האָט מיר פאַרשאַפט דעם כבוד און נעכטען געבעטען די האַנט פון מײַן טאָכטער, דער גרעפין ווראָניקע, וועלכע איר האָט געקענט אונטערן נאָמען קאָנסועללאָ. כ'בעט אײַך נעמען די באָקאַלען...

קאָנסועללאָ.

ניין, כ'בין אויך הײַנט קאָנסועללאָ און אַלע מאָל וועל איך זײַן קאָנסועללאָ. זינידע, ליבע!

וואַרפט זיך אויפן האַלז צו זינידען. נײַע אַפּלאָדיסמענטען.

בריקע.

הער דאָך אויף. שטילער! נעמט די באָקאַלען און... נעמט=זשע דאָך. געקומען, טאָ נעמט!

טילי. (ציטערנדיג)

זיי האָבען זיך זייער דערשראָקען. נעם פריער אליין, פּאַפּאַ, און מיר נאָך דיר.

ס'נעמט די באָקאַלען. קאָנסועללאָ איז נעבען דעם באַראָן, מיט דער לינקער האַנט האַלט זי זיך פאַרן אַרבעל פון זײַן פראַק, אין דער רעכטער דעם באָקאַל, פון וועלכען ס'גיסט זיך ווײַן.

באַראָן.

בײַ אײַך גיסט זיך אויס דער ווײַן, קאָנסועללאָ.

קאָנסועללאָ.

אך! — נו, נישט קשה. כ'האָב אויך מורא. דו'סט מורא, פּאַפּאַ?

מאנטשיני.

נאַרעלע...

בריקע. (אַרױסטרעטענדיג)

גרעפין! װי דער דירעקטאָר פון צירק... װעלכער האָט געהאַט דאָס גליק ניט אײנמאָל... צו בײַװאױנען... אײַערע ערפאָלגען...

קאָנסועללאָ.

כ'װיל ניט אַזױ, פּאַפּאַ בריקע. איך בין קאָנסועללאָ. װאָס טוט איר מיט מיר? — כ'װעל װײנען. כ'װיל ניט גרעפין, גיב מיר אַ קוש, בריקע!

בריקע.

אַך, דיך האָבען די בילער אומגעבראַכט, קאָנסועללאָ! (מיט טרערען קושט ער קאָנסועללאָן).

אַ געלעכטער, אַפּלאָדיסמענטען, די קלאָאונען קרײען, בילען און דריקען אויף אַלע אַנדערע אופנים אױס זײער אויפרעגונג און אַנטציקונג. דער בונטער המון פון קלאָאונען, פון קאָסטיומירטע צו דער פאַנטאָמימע אַרטיסטין הויבט אָן אויפלעבען, דער באַראָן איז אומבאַװעגליך. אַרום אים איז אַ שטרעקע, מען קלאַפּט מיט אים די באַקאַלען גיך און מיט אַכטונג און מען טרעט באַלד אָפּ. מיט קאָנסועללאָן קלאַפּט מען די באַקאַלען לוסטיג און נערען; מיט די פרויען קושט זי זיך.

דזשעקסאָן.

שטילער!.. קאָנסועללאָ! פון הײַנט אָן פאַרלעש איך מײַן זון: זאָל די פינצטערע נאַכט אָנקומען מיט דײַן אװעקגײן. דו ביסט געװען אַ װאוילער חבר און אַנ'אַרבעטער, מיר פלעגען דיך אַלע ליבען און װעלען ליבען די שפורען פון דײַנע פיסלאַך אויפן זאמד. מער איז אונז גאָרניט געבליבען!

קאָנסועללאָ.

ביסט אַזא גוטער — אַזאַ גוטער, דזשים, אַז בעסער פון דיר איז ניטאָ! און דײַן זון איז די בעסטע פון אַלע זונען, כ'האָב

אזוי פיל פון איר געלאַכט! אַלפרעד, מײַן ליבער — וואָס ביסטו ניט צוגעגאַנגען, כ'האָב דיך געזוכט?

בעזאַנאַ.

איך גראַטוליר אײַך, גרעפין.

קאָנסועללאָ.

אַלפרעד! כ'בין קאָנסועללאָ!

בעזאַנאַ.

ווען איר זײַנט אויפן פערד, אָבער דאָ... איך גראַטוליר אײַך, גרעפין.

גייט אָפּ, קוים אָנגערירט דעם באָקאַל. קאָנסועללאָ האַלט נאָך אירען. טאַנ־צײַטיני ניט מיט אַ שמייכעל אַ קוק אויפן באַראָן — יענער איז אומבאַוועגליך.

בריקע.

נאַרישקײַטען, בעזאַנאָ! דו ערגערסט קאָנסועללאָן. זי איז אַ וואוילער הבר.

קאָנסועללאָ.

ניין, כ'בין נישט קשה.

אַנזשעליקע.

דו וועסט נאָך טאַנצען מיט איר טאַנגאָ, וואָס זשע איז זי פאַר אַ גרעפין?

טילי.

און איך מעג מיט דיר מײַן באָקאַל קלאַפּען, קאָנסועללאָ? וויי־סטו, כאָלי איז שוין געפגרט פון קומער און אינגיכען וועל איך אויך פגרן. כ'האָב אַזאַ שלאַפען מאָגען!

אַ געלעכטער. דער באַראָן קנײַטשט אומבאַוועגליך דעם פנים. אַ באַוועגונג.

מאַנטשיני.

גענוג, גענוג, פרײַנד! ס'וועט זיך באַלד ענדיגען דער אַנטראַקט

קאָנסועללאָ.

שוין! מיר איז אַזוי דאָ גוט.

---

* אַנדרעיעה.